

ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ

Σήμα κινδύνου από υπερμικρόβια

Τα αντιβιοτικά που μας χορηγούνται για τη θεραπεία κάποιας λοίμωξης έχουν σκοπό να σκοτώσουν μόνο τα μικρόβια τα οποία την προκαλούν. Δυστυχώς, όμως, δεν σκοτώνουν μόνον αυτά, αλλά και όσα είναι ευαίσθητα στο συγκεκριμένο αντιβιοτικό, συμπεριλαμβανομένων των «καλών μικροβίων», τα οποία χρειάζεται ο οργανισμός μας. Σελ. 12

ΕΛΛΑΔΑ

Μύρισε ξανά η αγορά καλλυντικών

Σε σταθερά επίπεδα εκτιμάται ότι θα κινηθεί φέτος η αγορά καλλυντικών προϊόντων στην Ελλάδα, ύστερα από τη συρρίκνωση κατά περίπου 38% που είχε υποστεί ο κλάδος μεταξύ 2009-2016 λόγω οικονομικής κρίσης. Οι πωλήσεις των προϊόντων περιποίησης προσώπου παρουσιάζουν αύξηση της τάξεως του 6,5% σε σχέση με πέρυσι. Σελ. 18

ΟΥΙΣΚΥ

Ο βασιλιάς των επενδύσεων πάθους

Δημοφιλής επιλογή μεταξύ των εύπορων επενδυτών και συλλεκτών αποτελεί το ουίσκι. Πρόκειται για τις λεγόμενες επενδύσεις πάθους οι οποίες, ωστόσο, έχουν μεγάλες αποδόσεις. Κέρδη έως και 58,2% από τις μισοτιές σπάνιων single malts, ενώ οι ασιάτες ανακαλύπτουν την αγορά και εκτοξεύουν τις τιμές. Ο θησαυρός που κρύβεται σε δρύινα βαρέλια. Σελ. 10

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Όγκος συναλλαγών (επίλλιδες) 157,78

λύση ONE Μία λύση δανεισμού, για όλα!

www.hellenicbank.com/one

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Έχεις τη δύναμη.

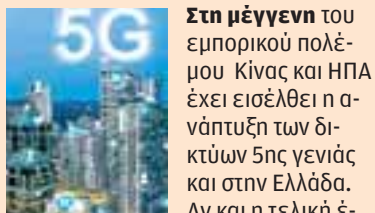
Πρέπει να συναφθεί ασφάλιση της κύριας κατοικίας και ασφαλιστή ζωής. Προειδοποίηση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Προειδοποίηση: Υπάρχουν κριτικές αν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Προειδοποίηση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΕΠΙΚΥΡΩΝΕΤΑΙ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Φωτοβολταϊκά σε σχολεία με δαπάνη 9,6 εκατ. ευρώ

Ενώπιον του Υπουργείου Συμβουλίου για επικύρωση τίθεται σήμερα η συμφωνία μεταξύ του υπουργείου Παιδείας και της ΑΗΚ για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε 430 σχολεία. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 9,6 εκατ. ευρώ, θα χρηματοδοτηθεί από την Αρχή Ηλεκτρισμού και το υπουργείο Παιδείας θα το αποπληρώσει σταδιακά σε περίοδο 20 ετών. Σελ. 5

Οι αμερικανοί πιέζουν για τα δίκτυα 5ης γενιάς

Στη μέγιστη του εμπόρικού πολέμου Κίνας και ΗΠΑ έχει εισέλθει η ανάπτυξη των δικτύων 5ης γενιάς και στην Ελλάδα. Αν και η τελική έκβαση του τηλεπικοινωνιακού πολέμου ΗΠΑ - Κίνας φαίνεται συνεχώς να αναβάλλεται, οι πιέσεις στην ελληνική πλευρά εντείνονται, με την τελευταία να προσπαθεί να οχυρωθεί πίσω από τις θέσεις της ΕΕ. Οι ΗΠΑ επιχειρούν να αποτρέψουν τυχόν επικείμενες αναθέσεις προμηθειών εξοπλισμού δικτύων 5G στην κινεζική εταιρεία Huawei. Σελ. 15

Επενδύσεις και προκλήσεις φέρνει το ΓεΣΥ

Τα ανοικτά ζητήματα για τη δεύτερη φάση, οι προοπτικές και το ενδιαφέρον από ντόπιους και ξένους

Νέα δεδομένα στο υπό διαμόρφωση τοπίο της Υγείας έχει επιφέρει το ΓεΣΥ ένεκα και της δεύτερης φάσης εφαρμογής του. Με την κυβέρνηση και τον ΟΑΥ να έχουν μπροστά τους δυο σοβαρά ζητήματα, αυτά της ομαλοποίησης της κατάστασης

στα δημόσια και ιδιωτικά νοσηλευτήρια, οι αλλαγές που συντελούνται κεντρίζουν το επενδυτικό ενδιαφέρον. Στην προμετωπίδα των επενδύσεων βρίσκεται το κράτος, το οποίο έχει αποδυθεί σε κούρσα για αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευ-

τηρίων, αλλά και για στήριξη των νοσηλευτηρίων του ιδιωτικού τομέα, τα οποία θα ενταχθούν στο ΓεΣΥ. Την ίδια ώρα, σημαντικές είναι οι επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα ενώ ενδιαφέρον επιδεικνύουν και επενδυτές από το εξωτερικό.

Ειδικά στο χώρο της ιδιωτικής Υγείας το επόμενο διάστημα αναμένεται να σημειωθούν ανακατατάξεις χωρίς να αποκλειστούν οι εξαγωγές ιδιωτικών νοσηλευτηρίων. Για τις επικείμενες επενδύσεις μίλησε στην «Κ» ο υπ. Υγείας Κωνσταν-

τίνος Ιωάννου. Κληθείς να δώσει λεπτομέρειες για το ενδιαφέρον ξένων για επενδύσεις, περιορίστηκε να αναφέρει ότι φυσιολογικά το νέο περιβάλλον δημιουργεί ευκαιρίες που κεντρίζουν την προσοχή επενδυτών. Σελ. 4

Η Louis Vuitton εξαγόρασε τον οίκο Tiffany

Στην εξαγορά του οίκου Tiffany έναντι 16,6 δισ. δολ. προχώρησε ο όμιλος Louis Vuitton. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη επιχειρηματική συμφωνία που έχει πραγματοποιηθεί στον κλάδο των ειδών πολυτελείας. Προτεραιότητα του Louis Vuitton είναι η ισχυροποίηση της Tiffany στην Ευρώπη και εν συνεχεία η επέκτασή της στην Ασία. Σελ. 13

Νομοσχέδια για ανάπτυξη στην Ελλάδα

Και τόνωση επενδύσεων

Τρία νομοσχέδια στέλνει στη Βουλή το υπ. Οικονομικών της Ελλάδας το επόμενο διήμερο. Το φορολογικό και το νομοσχέδιο για τη μείωση των κόκκινων δανείων μέσω του σχεδίου «Ηρακλής» προγραμματίζεται να ψηφιστούν έως τις 20 Δεκεμβρίου. Θα ακολουθήσει, τον Ιανουάριο, το νομοσχέδιο για την κεφαλαιαγορά. Στόχος είναι η τόνωση των επενδύσεων και η ανάπτυξη. Σελ. 16

Μέσα από το κινητό τους ζουν οι κινέζοι

Η τεχνολογία μπορεί να έχει μεταμορφώσει τον πλανήτη σε ένα μικρό χωριό, αλλά στην Κίνα χρησιμοποιείται διαφορετικά από ό,τι στη Δύση. Όσοι δυτικές επιχειρήσεις ενδιαφέρονται να έχουν παρουσία στη συγκεκριμένη αγορά, θα πρέπει να επανασχεδιάσουν τις εφαρμογές και τις υπηρεσίες, ώστε να προσαρμόζονται στα δικά της δεδομένα. Σελ. 9

ΑΠΟΡΡΟ Των GEORGE HAY / REUTERS BREAKINGVIEWS

Δονκιχωτικά μανιφέστα από Τζόνσον και Κόρμπιν

Υστερα από δεκαετίες μαχών για το ποιο κόμμα θα κατακτήσει τον μεσαίο χώρο, τα δύο κύρια πολιτικά κόμματα της Βρετανίας ακολουθούν έντονα διαφορετική πορεία. Το μανιφέστο του πρωθυπουργού Μπόρις Τζόνσον για την εκλογική αναμέτρηση της 12ης Δεκεμβρίου περιλαμβάνει λίγες νέες πολιτικές προτάσεις και πολλές υποσχέσεις για γρήγορη διεκπεραίωση του Brexit. Ο Τζέρεμι Κόρμπιν, ηγέτης των Εργατικών και κύριος αντίπαλος του Τζόνσον, προσφέρει το αντίθετο, με μακρύ κατάλογο σχεδίων για αύξηση δαπανών. Ο καθένας τους αφιέρωνει την πραγματικότητα με τον δικό του τρόπο.

Στο μανιφέστο που παρουσίασε ο Τζόνσον την Κυριακή, δεσμεύεται να

μην αυξήσει ούτε τη φορολογία εισοδήματος, ούτε τον ΦΠΑ, αλλά κατά τα άλλα δεν περιλαμβάνει οραματικές προτάσεις. Αντ' αυτού, υπογραμμίζεται στο μανιφέστο η αποφασιστικότητα για αποχώρηση της Βρετανίας από την Ε.Ε. Κάτι που δεν πρόκειται να οδηγήσει στον τερματισμό του βασανιστηρίου που υφίσταται η Βρετανία επί τρία έτη. Θα υπάρξουν και άλλες αντιπαραθέσεις για τη μελλοντική εταιρική σχέση με τον βασικό εμπορικό εταίρο της Βρετανίας. Η διαδικασία αυτή ενδέχεται να περιορίσει το βρετανικό ΑΕΠ κατά 2,5% σε βάθος δεκαετίας, σύμφωνα με υπολογισμούς του think tank The UK in a Changing Europe. Εξίσου δονκι-

Ο καθένας τους αφιέρωνει την πραγματικότητα με τον δικό του τρόπο ενόψει των εκλογών της 12ης Δεκεμβρίου.

χωτικά φαντάζουν και τα σχέδια του Κόρμπιν για τη φορολογία και τις κρατικές δαπάνες. Δεσμεύεται να αυξήσει μέχρι το 2024 τις δαπάνες κατά 83 δισ. λίρες σε σύγκριση με τις σημερινές προβλέψεις. Οι Συντηρητικοί προβλέπουν αύξηση των κρατικών δαπανών κατά 3 δισ. λίρες. Τα επενδυτικά σχέδια του Τζόνσον για υποδομές υποδηλώ-

νουν νέο δανεισμό ύψους 20 δισ. λιρών τον χρόνο. Των Εργατικών υποδηλώνουν νέο δανεισμό ύψους 55 δισ. λιρών τον χρόνο. Οι Συντηρητικοί λένε ότι θα αυξήσουν τις κρατικές δαπάνες από το επίπεδο του 38% του ΑΕΠ σήμερα στο 41% και οι Εργατικοί στο 45%, υπολογίζει το ανεξάρτητο think tank Resolution Foundation.

Πράγματι, το μανιφέστο του Κόρμπιν περιλαμβάνει ορισμένες καλές ιδέες, όπως περιορισμό του χάσματος μεταξύ του ύψους της φορολογίας εισοδήματος και κεφαλαιουχικών κερδών, κατασκευή εργατικών κατοικιών και σοβαρή αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ωστόσο, άλλες υποσχέσεις, όπως η κατάρριξη των διδάκτρων στα πανεπι-

στήμια, είναι υπερβολικές. Και μια νέα δέσμευση που ανέλαβε την Κυριακή ενδέχεται να οδηγήσει σε αύξηση των ετήσιων δαπανών στα 95 δισ. λίρες. Οι Εργατικοί θέλουν να πληρώσουν μέρος αυτών μέσω της επαναφοράς της εταιρικής φορολογίας στο 26%. Εξαιτίας της μείωσης του ύψους των εταιρικών φοροπαλλών, οι βρετανικές επιχειρήσεις θα αντιμετώπιζαν την υψηλότερη φορολογία απ' ό,τι σε οποιαδήποτε άλλη χώρα του G7.

Οι ψηφοφόροι ενδέχεται να αισθάνονται πως μια μεγάλη κοινοβουλευτική πλειοψηφία των Συντηρητικών θα επέτρεπε στον Τζόνσον να διαπραγματευθεί με την Ε.Ε. μια εμπορική συμφωνία που θα περιορίζει το πλήγμα στην οικονομία.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

● **Κυριακά:** Ουσιαστικός διάλογος μετά τις «εκλογές» στα κατεχόμενα. Οι αντιδράσεις της Άγκυρας.

NEO BMW X1.
€27.900 ΑΥΤΟΜΑΤΟ.

BMW X1: μικτή κατανάλωση καυσίμου: 4,3 - 6,5 l/100 km, εκπομπές ρύπων CO₂: 109 - 149 g/km.

* Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται τα τέλη εγγραφής και η άδεια κυκλοφορίας. Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

CharPilakoutsgroup

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Κυβερνητικά Κτήρια: Ας δούμε επιτέλους αλλαγή

Όταν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 ολοκληρώθηκε το νέο κτήριο του Υπουργείου Εξωτερικών, πολλοί είπαμε : «Να επιτέλους ένα αξιόλογο κτίσμα για ένα Υπουργείο...», δεδομένου πως μέχρι τότε ήταν το πρώτο purpose-built κυβερνητικό κτήριο για στέγαση ενός Υπουργείου. Χρόνια αργότερα ακολούθησε το Υπουργείο Οικονομικών.

As μην ξεκνάμε πως η προσφυλής τακτική μέχρι τότε ήταν η μίσθωση ή/και αγορά κτηρίων από το παζάρι και η «μετατροπή» τους, ενώ υπήρχαν και οι περιπτώσεις χρήσης κτηριακών εγκαταστάσεων που μιας κληροδοτήθηκαν από τους Άγγλους. Στις πλείστες περιπτώσεις, τμήματα και υπηρεσίες Υπουργείων είναι διάσπαρτα σε γειτνιάζοντα ή άλλα κτήρια καθώς οι χώροι... δεν χωράνε, ενώ σχεδόν το κάθε κτήριο είναι σε κατάσταση «γοιμιά» - έτσι για να το πω στην καθομιλουμένη.

Αγγίζαμε ξανά το θέμα κατά πόσο το κράτος θα πρέπει να έχει την ιδιοκτησία τέτοιων κτηρίων ή αν θα πρέπει να τα μισθώνει. Είναι πολλοί που πιστεύουν πως το κράτος θα πρέπει να έχει την ιδιοκτησία καθώς αφενός με τα ενοίκια είναι σαν να τα αγοράζει κάποιος φορές σε βάθος χρόνου και αφετέρου τίθενται και θέματα ασφαλείας. Άλλοι υποστηρίζουν πως το κράτος αφενός δεν χρειάζεται να έχει δεσμευμένα τόσα εκατομμύρια σε κτήρια ελλείψει των οποίων πολλές φορές καθυστερεί στην απόκτησή τους, και αφετέρου δεν είναι ικανό να τα διαχειρίζεται και να τα συντηρεί σωστά.

Το θέμα είναι πολυδιάστατο και σπκώνει μεγάλη συζήτηση που κάποτε το αγγίζουμε αλλά συνήθως το αφήνουμε μέχρι να το ξαναθυμηθούμε. Όμως η πρόσφατη είδηση πως το Υπουργείο Εξωτερικών πρέπει να μεταστεγαστεί άμεσα επειδή χρειάζονται επείγοντως έργα συντήρησης και βελτίωσης καθώς «καταρρέει», φέρνει ξανά τη συζήτηση στο τραπέζι.

Απλάδι τι είναι αυτό που φερε, ένα κτήριο ηλικίας 25 μόλις χρονών, που κτίστηκε από το μηδέν, σε σημείο κατάρρευσης;

Είναι μια άλλη τρανταχτή απόδειξη πως οι κρατικές υπηρεσίες είναι ανάξιες να έχουν υπό τη διαχείρισή τους κτηριακές εγκαταστάσεις για να στεγάσουν το στιγμόποτε: από μίαν απλή αποθήκη για σεντόνια, μέχρι ένα Υπουργείο, μν sas πω ακόμα και το Προεδρικό Μέγαρο. Είναι ένα άλλο παράδειγμα που αποδεικνύει πως αν μια κατάσταση πάρει τον κατάφορο δεν υπάρχει τίποτα να τη σταματήσει πριν φτάσει στο «αμην».

Και αυτό επειδή προφανώς δεν υπάρχει κανένας σωστός μηχανισμός

που να προβαίνει σε τακτές επιθεωρήσεις, αξιολογήσεις και προγραμματισμό ανακαινίσεων και περιοδικών βελτιώσεων με αποτέλεσμα τα πολλά μικροπροβλήματα, που όλα τα κτήρια παρουσιάζουν στην πορεία, να αφήνονται, να συσσωρεύονται και να δημιουργούν μεγάλα προβλήματα που να αγγίζουν μέχρι και τη στατική επάρκεια των κτηρίων θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια των ανθρώπων που τα χρησιμοποιούν και που απλά διέρχονται απ'έξω.

Ένα σύγχρονο κράτος θα πρέπει να έχει μια ευέλικτη ομάδα που να είναι ικανή και επιφορτισμένη να παρέχει υπηρεσίες property και facilities management. Και η ομάδα αυτή θα πρέπει να είναι πολύ πέραν των τμημάτων του Κτηματολογίου, της Πολεοδομίας και των Δημοσίων Έργων. Πρέπει να είναι μια άρτια στελεχωμένη ομάδα που να ξέρει τι της γίνεται και τι πρέπει να κάνει. Θα πρέπει να ενεργεί προληπτικά και να προγραμματίζει ό,τι είναι αναγκαίο έτσι ώστε οι κρατικές υπηρεσίες – είτε αυτές στεγάζονται σε κρατικά ή σε ενοικιαζόμενα ακίνητα – να είναι πάντα σε άρτια συντηρημένες εγκαταστάσεις, αλλά και κτήρια που εσωτερικά είναι οργανωμένα ανάλογα με τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Δεν είναι λογικό να αναμένουμε από τον κάθε διευθυντή μιας υπηρεσίας, ένα τμηματάρχη ή ακόμη και έναν Υπουργό να καθορίζει πώς θα τοποθετηθούν τα γραφεία εντός του ορόφου ή αν χρειάζεται μογιάντισμα το κτήριο ή αλλαγή οι καμένοι λαμπτήρες και αν θα πρέπει να κάνει υπόμνημα για να του εγκριθεί η δαπάνη και να προγραμματιστεί για την επόμενη πενταετία ή ποτέ.

Το πράγμα πρέπει να οργανωθεί από την κορυφή και προς τα κάτω. Να γίνει διαβάθμιση των υπηρεσιών του κράτους ανάλογα με την ασφάλεια που πρέπει να έχουν εξασφαλισμένη και αυτό ενδεχομένως θα κρίνει ποιες υπηρεσίες θα πρέπει να είναι σε ιδιότητες εγκαταστάσεις και ποιες σε μισθωμένες από τον ιδιωτικό τομέα.

Οι κρατικές ιδιοκτησίες θα πρέπει να έχουν συμβάσεις δεκαετούς συντήρησης στη βάση προσφορών από εργολαπτικές εταιρείες, οι οποίες θα συνεργάζονται με την υπηρεσία διαχείρισης ακινήτων και υπηρεσιών έτσι ώστε όλα να κυλάνε ομαλά. Οι ιδιωτικές μισθωμένες εγκαταστάσεις θα είναι στην ευθύνη των ιδιοκτητών να τα συντηρούν και πάλι σε συνεννόηση με την υπηρεσία διαχείρισης και υπηρεσιών. Και δεν νοείται να συνεχίζει να ενοικιάζει το κράτος αχούρα σε ενοίκια... Μανχάταν... επειδή το ακούρι είναι του τάδε που έχει μέσση. Ας δούμε επιτέλους αλλαγή.

Η επιστροφή του Νίκαρου στις πειστικές ανάγκες του Λόφου προκαλεί, όπως ακούω, νευρικότητα. Όχι μόνο στον ίδιο αλλά και στους γύρω του. Οι ανοικτές πληγές έχουν κουράσει άπαντες στο Μέγαρο και στην κυβέρνηση και τα σχόλια δίνουν και παίρνουν. Στα εντελώς άμεσα είναι η διαχείριση της υπόθεσης Βαν και ο ανασχηματισμός, ο οποίος έχει τα δικά του, ιδιαίτερα προβλήματα...

Ακούω πως η πίεση που ασκείται από πολλές κατευθύνσεις είναι και έντονη και... ασφυκτική.

- Αληθεύει πως σύντομα θα γίνει μια πολύ σημαντική τριμερής στον Λόφο για να ξεκαθαρίσει ένα μεγάλο αγκάθι για το νέο Υπουργικό;

Δυναμικά μπήκε ο Φούλης στην επικαιρότητα. Επανάλθε λες και δεν πέρασε μια μέρα, παρά το ότι έλειπε για σχεδόν δύο εβδομάδες. Ξεπέρασε και την ήπτα του για την αντιπροεδρία του ΕΛΚ και φορτσάτος είπε μπροστά στα μικρόφωνα: «Δεν έχου με τίποτα να κρίψουμε. Στο τέλος δεν ξέρω ποιος παρακολουθεί ποιον, πάντως εμάς ξέρουν και με ποιους συναντιόμαστε και ποιοι έχουν εγκαταστήσει τα συστήματα ασφαλείας στο κτίριο του Δημοκρατικού Συναγερμού».

- Λέτε τελικά να είναι ο Άντρος που έχει πάρει-δώσε με τους Ισραηλινούς και να παρακολουθούσε τον ΔΗΣΥ και τον Φούλη;

Η κυρία Γιαννούλλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα φιθιφρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμα περισσότερα, μου έλεγε χθες πως “τελικά το βαν βγήκε χρυσωρυχείο για το ΑΚΕΛ και όχι μόνο δεν υπάρχει πρόθεση να μαλακώσει η κριτική μέχρι να γίνουν ανακοινώσεις από την Αστυνομία, αντιθέτως θα ενταθεί» μου είπε, συμπληρώνοντας: «Κάποιοι εντός και εκτός κόμματος ψάχνουν μέρα-νύχτα να βρουν νέα στοιχεία»...

Πάντως τα ερωτήματα που θέτει το ΑΚΕΛ αξίζουν όντως μια απάντηση. Ιδιαίτερα το πώς κατάφερε το βαν να εισέλθει στο έδαφος της Δημοκρατίας και να κινείται ανενόχλητο; Αλλά και το άλλο: «Πώς ένας ξένο υπήκοος του οποίου το αίτημα για οπλοφορία απορρίφθηκε δύο φορές από την Αστυνομία λόγω των δραστηριοτήτων του, τελικά πήρε με πρόταση του Ιωνά και όλο και διαβατήριο;»

- Αληθεύει ότι κάποιοι έχουν θορυβηθεί πολύ μετά την είδηση ότι στον δόρβερ του βαν εντοπίστηκαν περισσότερα από ένα ε-

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Μια τριμερής για το νέο Υπουργικό και το ξέσπασμα του Φούλη

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

«Νεκταυμένιο αέρηδες, Μουσταφά μου, από τα μαλλιά μέχρι τα υπουργικά».

κατομμύριο τηλεφωνικοί αριθμοί και πως προσπαθούν να «βάλουν μέσο» να μάθουν εάν βρίσκεται και ο αριθμός τους σε αυτού;

- Αλήθεια τι περιμένει ο Κωστάκης για να μπλακεί στην υπόθεση;

Τελικά μένει ο Άντρος; Μια πηγή μου από το ΑΚΕΛ υποστηρίζει πως πήρε την απόφασή του και έχουν ενημερωθεί και οι πολύ στενοί του συνεργάτες ενώ σύντομα θα την ανακοινώσει και σε άλλους. Κύριο επιχείρημα για την παραμονή του στην ηγεσία του κόμματος, όπως τουλάχιστον θα παρουσιαστεί στους συντρόφους και συ-

ναγωνιστές του θα είναι η προετοιμασία για τις προεδρικές του 2023.

- Αληθεύει ότι κάποιοι στο κόμμα του λαού δεν βλέπουν με καθόλου καλό μάτι την εξέλιξη γιατί βάζει φρένο στους δικούς τους σχεδιασμούς;

Μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας βρίσκονται τρία μικρά κόμματα του Ενδιάμεσου χώρου. Υπάρχει τεράστιος προβληματισμός κατά πόσον θα καταφέρουν να αντέξουν μέχρι τις βουλευτικές αλλά και κατά πόσον θα καταφέρουν να μπουσ στη Βουλή. Ένας πολιτικός αρχηγός φέρεται να έχει εξομολογηθεί πως το πιο πιθανό σενάριο

είναι «μάρλον να μας πάρει και εμάς το πατάμι», εννοώντας το κλείσιμο του κόμματος του Σταύρου Θεοδωράκη στην Αθήνα. Ως γνωστό το «Ποτάμι» κατέβασε πρόσφατα ρολά, ύστερα από τη διαπίστωση της μεγάλης πλειοψηφίας των στελεχών του ότι «έκλεισε τον κύκλο του».

ΚΟΝΙΖ: Ποιος υπουργός ανησυχεί πως ακόμα και στις τελευταίες του μέρες στην κυβέρνηση, εάν αληθεύουν τα σενάρια για αντικατάστασή του, θα αντιμετωπίσει νέα θύελλα; Υπάρχει άραγε η περίπτωση, αυτή η νέα θύελλα να λειτουργήσει αντίθετα και να τη γυρίσει τελικά υπέρ του; Κάποιοι πάντως το... φοβούνται.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Εικοστή έβδομη δημοπρασία κυπριακών και ελλαδικών έργων τέχνης

Την επόμενη Τετάρτη λαμβάνει χώρα στο ξενοδοχείο The Landmark Nicosia Hotel (πρώην Χίλτον) η 27η δημοπρασία κυπριακών και ελλαδικών έργων τέχνης από τον Οίκο Δημοπρασιών Ψαθάρη. Ο ιδρυτής του οίκου Νίκος Ψαθάρης σημειώνει: «Το στίγμα της παρούσας συλλογής, πέρα από τη μοναδικότητα και τη σπανιότητα των έργων που πάντοτε αποτελούν το ζητούμενο, δίνουν η πλειάδα κορυφαίων Ελλαδικών και Κυπρίων καλλιτεχνών και η πληθώρα ρευμάτων και προβληματισμών από τον 19ο αιώνα στο σήμερα». Ο Οίκος Ψαθάρης, ακολουθώντας και τις διεθνείς τάσεις στις δημοπρασίες στην 27η δημοπρασία δίνει έμφαση σε σύγχρονους καλλιτέχνες και έργα μοντέρνας ζωγραφικής, αυτή η τάση αφορά τις επενδύσεις που γίνονται στη σύγχρονη τέχνη. Το «Τοπίο στον Αγρό» (€17.000 – 23.000), που ο Φραγκουλιδης ζωγράφισε το 1933, αναμένεται ότι θα πηγήσει μαζί με έργα κορυφαίων Ελλαδικών και Κυπρίων δημιουργών της 27ης δημοπρασίας. Ο πίνακας αυτός του Σολωμού Φραγκουλιδή (1902 – 1981), σημαντικό εκπρόσωπο της λεγόμενης πρώτης γενιάς της κυπριακής ζωγραφικής, απεικονίζει το οργιώδες κυπριακό τοπίο λουσμένο στο φως.

Ο οίκος θεωρεί ότι εξαιρετικό ενδιαφέρον θα συγκεντρώσει και το γλυπτό από μπρούντζο που απεικονίζει τον John Fitzgerald Kennedy (€9.500 – 15.000). Το γλυπτό είναι του Νίκου Κοτζιάμανη, έργα του οποίου σπανιότητα συναντιούνται σε δημοπρατικές συλλογές. Το ενδιαφέρον των επενδυτών αναμένεται να προσελκύσει και το έργο «Λουλούδια στο Διάστημα» (€4.800 – 7.000) του Ελλαδίτη Άγγελου, έργα του οποίου συχνά βρι-

σκονται ψηλά στα δημοπρατικά αποτελέσματα στον ελληνικό αλλά και στον διεθνή χώρο.

Επενδυτικές ευκαιρίες

Ανάμεσα στα έργα που παραδοσιακά συγκεντρώνουν μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον στις δημοπρασίες του οίκου βρίσκονται το «Αλώνισμα» (€18.000 – 25.000) του κορυφαίου ναύφ Μιχαήλ Χρ. Κάσιαλου και «Μασσαλία με το Λιμάνι» (€19.000 – 27.000) του εμβληματικού μοντερνιστή Χριστόφορου Σάββα.

Ο Σάββα έχει επιρροές από τον γαλλικό μοντερνισμό και τον φοβισμό και επιδράσεις από την кубιστική και αφηρημένη τέχνη και στη «Μασσαλία με το Λιμάνι» χρησιμοποιεί ελεύθερες χρωματικές φόρμες που δεν προσδίδουν στον πίνακα απλώς μια κίνηση αλλά το καθιστούν έργο αφηρημένης ζωγραφικής. Στο «Αλώνισμα», ο ναύφ Μιχαήλ Χρ. Κάσιαλος (1885 - 1974) δημιουργεί με μια αφρόντιστη, σχεδόν βίαιη χειρονομακή πινακιά ένα φόντο που έρχεται σε αντίθεση με τις στατικές, μονολιθικές φιγούρες, σαν να βρίσκεται σε διαρκή κίνηση. Ο Κάσιαλος καταφέρνει να δημιουργήσει δύο νοητά διαζώματα σε αντίστροφη μεταξύ τους κίνηση που όμως λειτουργούν εξισορροπιστικά ενοποιώντας εντέλει τη σύνθεση. Ο κορυφαίος ναύφ βρίσκεται παραδοσιακά στις προτιμήσεις των επενδυτών.

Το γλυπτό του Νίκου Κοτζιάμανη, «John Fitzgerald Kennedy» (€9.500 – 15.000) αναμένεται επίσης να συγκεντρώσει το ενδιαφέρον των επενδυτών εξαιτίας και της σπανιότητας ανεύρεσης έργων του γλυπτή στην δημοπρατική αγορά.

Επενδυτική ευκαιρία αποτελεί το έργο του Άγ-

Το έργο του Σολωμού Φραγκουλιδή «Τοπίο στον Αγρό» (λάδι σε καμβά, 65 x 78,5 εκ. €17.000 – 23.000), αναμένεται να κυριαρχήσει στην 27η δημοπρασία κυπριακών και ελλαδικών έργων τέχνης του Οίκου Ψαθάρης.

γελου (γεν. 1943), «Λουλούδια στο Διάστημα» με τα έντονα σουρεαλιστικά και αλληγορικά στοιχεία. Ο Άγγελος είναι εξαιρετικά επιτυχημένος στις δημοπρατικές αγορές στον ελληνικό χώρο αλλά και στο εξωτερικό όπου συχνά πετυχαίνει εξαιρετικά υψηλές τιμές. Για ακόμη μία φορά οι επενδυτικές

Το γλυπτό από μπρούντζο που απεικονίζει τον John Fitzgerald Kennedy του Νίκου Κοτζιάμανη.

ευκαιρίες είναι πολλές και έργα όπως το «Τέλος Εποχής» (€5.500 – 8.000) του Σπύρου Βασιλείου και το τοπίο «Γωνιαία δομή και μαύρος κορμός δένδρου» (€7.000 – 11.000) του Τηλέμαχου Κάνθου αναμένεται επίσης ότι θα βρεθούν κοντά στην κορυφή των αποτελεσμάτων. Η φθινοπωρινή συλλογή του

Οίκου Ψαθάρης αριθμεί 129 έργα τέχνης και συνολικά 142 εκθέματα ανάμεσα στα οποία βρίσκονται βιβλία και σπάνιοι χάρτες της Κύπρου, καθώς και έξι τεύχη του περιοδικού «The Illustrated London News». Επενδυτές και συλλέκτες θα μπορέσουν να δουν την συλλογή στο The Landmark Nicosia Hotel από τις 2 μέχρι και τις 4 Δεκεμβρίου.

Περιζήτητα έργα

Σημαντικό ενδιαφέρον κυρίως από νεότερους και μεσαίους επενδυτές αναμένεται ότι θα σημειωθεί για τα έργα «Παραλίμνη» (€3.800 – 5.500) του Ξάνθου Χατζησωτηρίου, «Forgotten Things – Dali» (€3.000 – 5.000) του Λευτέρη Οικονόμου, «Μνήμη Πάφιας Αφροδίτης» (€2.000 – 3.000 του Φώτου Χατζησωτηρίου, «Πέτρες με κόκκινο πανί» (€3.000 – 5.000) του Σωτήρη Σόρογκα, «Βοσκοπούλα» (€2.300 – 3.000) του Άλκη Κεραμίδα, του οποίου η ιδιαίτερα επιδέξια τεχνική έχει επιρροές από τον Ρουσσώ, «Ελευσινά» του Βαγγέλη Ρήνα, έργο που διακρίνεται για την στιβαρότητα του χρώματος (€5.700 – 8.500), καθώς και «Σύνθεση» (€2.000 – 3.000) της Ελένης Νικοδήμου, με απλές ελεύθερες φόρμες και συγκινησιακό χρώμα που παραπέμπουν σε Rothko.

Τετάρτη 4 Δεκεμβρίου 2019, 7:00 μ.μ. The Landmark Nicosia Hotel (πρώην Hilton), Λευκωσία.

Γενικές Πληροφορίες

Οίκος Δημοπρασιών Ψαθάρης
Τηλέφωνα: 00357 24621109, 00357 99 564131
E-mail: psatharisactions@cytanet.com.cy
Όλα τα έργα παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα: www.psatharis-auctions.com.cy

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

**«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»**

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Αλλαγές μετ’ εμποδίων στις εξετάσεις τετραμήνων

Με νέα αποχή από τα μαθήματα απαντούν αύριο οι μαθητές την στιγμή που οι οργανωμένοι γονείς ετοιμάζουν σήμερα πακέτο αλλαγών

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Έντονη κινητοποίηση παρατηρείται εκ νέου τις τελευταίες ημέρες γύρω από τις εξετάσεις τετραμήνων καθώς πλησιάζει ο χρονικός ορίζοντας της 9ης Δεκεμβρίου, ημερομηνία κατά την οποία οι μαθητές καλούνται να παρακαθίσουν για πρώτη φορά στο νέο τύπου κεντρικές εξετάσεις από το Υπουργείο. Με εισηγήσεις διαβαίνει την πόρτα του υπουργείου Παιδείας η Συνομοσπονδία Γονέων, την ίδια ώρα που οι μαθητές κατέρχονται εκ νέου σε αποχή από τα μαθήματά τους την Πέμπτη. Στην όλη εξίσωση προστίθεται η νέα εγκύκλιος του Υπουργείου που ξεσηκώνει θύελλα αντιδράσεων στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Με συγκεκριμένες προτάσεις και εισηγήσεις συναντά τον υπουργό Παιδείας η Συνομοσπονδία Γονέων Μέσων Εκπαίδευσης σήμερα Τετάρτη (27/11/2019). Η οργάνωση των γονιών αναμένεται να παραθέσει ενώπιον του κ. Χαμπασούρη τα προβλήματα που εντοπίζει με τα όσα έχουν προκύψει στη μέχρι στιγμής εφαρμογή της νέας αξιολόγησης. Σημειώνεται πως οι όποιες αλλαγές τεθούν επί τάπητος δεν πρόκειται να προσβάλλουν τη φιλοσοφία και τη δομή της μεταρρύθμισης, αλλά επι μέρους σημεία που θα βελτιώσουν το θεσμό της νέας αξιολόγησης του μαθητή.

Στη συνάντηση οι γονείς αναμένεται να καταθέσουν συγκεκριμένες προτάσεις στον υπουργό, και σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», για εξ αυτών αφορά την κατάργηση των 20λεπτων γραπτών διαγωνισμάτων σε όλα τα μαθήματα (εξετάζόμενα και μη), και την αξιολόγηση των μαθητών με πρότζεκτ, μια μέθοδο που μέχρι σήμερα προβάλλεται ως προαιρετική έναντι των διαγωνισμάτων. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, αναμένεται να προταθεί στον υπουργό όπως η συγκεκριμένη διαφοροποίηση τεθεί σε ισχύ ήδη από το Β' τετράμηνο της τρέχουσας σχολικής περιόδου.

Με την εικόνα που έχει δημιουργηθεί μέχρι σήμερα, παρατηρείται μεγάλος όγκος 20λεπτων διαγωνισμάτων, με αποτέλεσμα να δημιουργείται μια αλγερινή εικόνα, αλλά και «συμφόρηση» διαγωνισμάτων με όλα τα αρνητικά συνεπακό-

Με την τετράωρη αποχή από τα μαθήματα οι μαθητές ξεκαθαρίζουν πως η αντίθεσή τους προς την εφαρμογή των τετραμήνων δεν είναι διαπραγματεύσιμη και δεν αφορά αντίθεση επί σημείων ή ορισμένων προνοιών της νομοθεσίας.

λουθα. Πριν από λίγο καιρό μάλιστα οι γονείς προέβησαν σε καταγγελία πως σε ορισμένα σχολεία καθηγητές προχωρούν στη διεξαγωγή 20λεπτων διαγωνισμάτων ακόμη και για τα μαθήματα της της Γυμναστικής, της Τέχνης και της Μουσικής, κατηγορία που είχε ανοίξει άλλον έναν μεγάλο κύκλο συζητήσεων και αντεγκλήσεων.

Μία άλλη πρόταση που αναμένεται να θέσουν ενώπιον του Κώστα Χαμπασούρη αφορά τη μεταφορά διεξαγωγής των κεντρικών εξετάσεων μετά τη λήξη του Α' τετραμήνου. Πιο συγκεκριμένα και με δεδομένο πως η λήξη του Α' τετραμήνου τοποθετείται χρονικά στα μέσα Ιανουαρίου, οι γονείς αναμένεται να θέσουν την πρόταση όπως αξιοποιηθεί το διάστημα μετά τις γιορτές για επαναλήψεις, και τη διεξαγωγή των εξετάσεων μετά τις 15 Ιανουαρίου. Νοείται πως μια

Στη συνάντηση οι γονείς αναμένεται να καταθέσουν συγκεκριμένες προτάσεις στον Υπουργό, και σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», μια εξ αυτών αφορά την κατάργηση των 20λεπτων γραπτών διαγωνισμάτων σε όλα τα μαθήματα.

τέτοια διαφοροποίηση θα έχει ισχύ από την επόμενη σχολική χρονιά δεδομένης της στενότητας χρόνου που απομένει μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου.

Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία των ορ-

γανωμένων γονέων αντιμετωπίζεται θετικά και από το Υπουργείο, με τον εκπρόσωπο Τύπου του Υπουργείου Σπύρο Αντωνέλλο να σημειώνει στην «Κ» πως ο υπουργός Παιδείας περιμένει τις προτάσεις και τις εισηγήσεις των γονέων και παραμένει θετικά προσκείμενος σε βελτιωτικές αλλαγές, νοουμένου πως αυτές θα είναι προσκείμενες στη φιλοσοφία της νομοθεσίας που διέπει τα τετράμηνα.

Με αποχή απαντούν οι μαθητές
Η απόφαση των μαθητών να κατέλθουν σε νέα αποχή από τα μαθήματα την προσεχή Πέμπτη έρχεται να προσθέσει περισσότερο λάδι στη φωτιά στις σχέσεις μεταξύ του μαθητικού κινήματος και του Υπουργείου. Το συντονιστικό όργανο των μαθητών ουσιαστικά υλοποιεί την εξαγγελία προ ημερών για κλιμάκωση

των αντιδράσεων, αφού είχε πρώτα προηγηθεί δίωρη αποχή από τα μαθήματα στις 12 Νοεμβρίου. Αυτή τη φορά το κάλεσμα της ΠΣΕΜ προς τους μαθητές αφορά για τετράωρη αποχή από τα μαθήματα αύριο Πέμπτη (28/11). Με την ενέργεια αυτή οι μαθητές επιθυμούν να ξεκαθαρίσουν πως η αντίθεσή τους προς την εφαρμογή των τετραμήνων δεν είναι διαπραγματεύσιμη, και δεν αφορά αντίθεση επί σημείων ή ορισμένων προνοιών της νομοθεσίας.

Η ΠΣΕΜ τονίζει μάλιστα σε ανακοίνωση πως «το υπουργείο Παιδείας συνεχίζει να κλείνει τα μάτια και τα αυτιά του στα προβλήματα που εντοπίζονται με την εφαρμογή των εξετάσεων ανά τετράμηνο, ενώ δεν έχει λάβει καθόλου υπόψη τις αντιδράσεις μας.

Σημειώνουν παράλληλα πως «δεν μας τρομάζουν ούτε οι απειλές για απουσίες, ούτε ο εκφοβισμός για ανεξταστέους. Δεν θα γίνουμε πειραματόζωα για να εφαρμοστεί ένα σύστημα αξιολόγησης που είναι καταδικασμένο να αποτύχει και του οποίου τα αρνητικά αποτελέσματα άρχισαν εδώ και βδομάδες να φαίνονται».

«Άκαιρη και παρορμητική» χαρακτηρίζει την απόφαση των μαθητών ο κ. Αντωνέλλος, σημειώνοντας παράλληλα πως η συγκεκριμένη χρονική συγκυρία που επιλέχθηκε για να κατέλθουν οι μαθητές σε νέα κινητοποίηση δεν είναι προς όφελος κανενός.

Ανάβει φωτιές η νέα εγκύκλιος

Όπως έγινε γνωστό μετά την τελευταία συνεδρία της ΟΕΛΜΕΚ, η οργάνωση των καθηγητών προσανατολίζεται να ζητήσει συνάντηση με τον υπουργό Παιδείας μετά τη λήξη των εξετάσεων του Α' τετραμήνου για να καταθέσει τις δικές της διορθωτικές θέσεις ως προς την εφαρμογή της νέας μορφής αξιολόγησης των μαθητών. Εκεί που φαινόταν ότι τα πράγματα θα διατηρούνταν σε μια σχετική ηρεμία τουλάχιστον μέχρι τις εξετάσεις, το όλο κλίμα άλλαξε άρδην μετά την αποστολή μιας «αιφνίδιας», όπως την χαρακτηρίζουν οι καθηγητές, εγκυκλίου.

Τη Δευτέρα συγκεκριμένα το υπουργείο απέστειλε στις διευθύνσεις των σχολείων μια εγκύκλιο που καθορίζει τα χρονοδιαγράμματα για την διόρθωση των

κεντρικών γραπτών δοκιμίων από τους καθηγητές. Σύμφωνα με τη νέα εγκύκλιο, οι καθηγητές είναι πλέον υποχρεωμένοι να παραδώσουν τους βαθμούς των μαθητών στις 23 Δεκεμβρίου, τη στιγμή που με την προηγούμενη πρόνοια αυτό θα γινόταν στις 15 Ιανουαρίου.

Έντονος παρουσιάστηκε με δηλώσεις του στην «Κ» ο πρόεδρος της ΟΕΛΜΕΚ Κώστας Χατζησάββας, ο οποίος αναφέρει πως «τα νέα χρονοδιαγράμματα είναι πάρα πολύ πιεστικά και είναι αδύνατο για τους εκπαιδευτικούς να διορθώσουν ένα μεγάλο όγκο γραπτών σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα».

Αξίζει να σημειωθεί πως μέχρι τις 19 Δεκεμβρίου θα πραγματοποιούνται εξετάσεις, γεγονός που αφήνει μόλις τέσσερις ημέρες στους καθηγητές να προχωρήσουν σε διόρθωση των γραπτών δοκιμίων.

«Για ποιο λόγο άλλαξε τόσο ξαφνικά η αρχική εγκύκλιος» διερωτήθηκε στη συνέχεια ο κ. Χατζησάββας, για να εκφράσει την έντονη δυσανεκσία της ΟΕΛΜΕΚ σε αυτή την εξέλιξη, η οποία αναπόφευκτα θα δημιουργήσει στρεβλώσεις και αντικειμενικές δυσκολίες ως προς την υλοποίηση των νέων εντολών του υπουργείου.

Η αρχική εγκύκλιος της 2 Σεπτεμβρίου 2019 καθόριζε ως τελευταία μέρα παράδοσης των βαθμών την 15 Ιανουαρίου, μια ημερομηνία που συμβαδίζει χρονικά με την λήξη του Α' τετραμήνου. Ήδη η ΟΕΛΜΕΚ έχει αποταθεί στη διεύθυνση Μέσων Γενικής Εκπαίδευσης εκφράζοντας έντονα παράπονα και δυσανεκσία για τη νέα αυτή απόφαση.

Για το συγκεκριμένο ζήτημα πάντως φαίνεται να επέρχεται διαφοροποίηση, μιας και το Υπουργείο προσανατολίζεται να προβεί σε διορθωτικές κινήσεις μετά και τις έντονες αντιδράσεις των εκπαιδευτικών. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ» μέσω της διεύθυνσης Μέσων Γενικής Εκπαίδευσης προωθείται όπως η παράδοση των βαθμών πραγματοποιηθεί για το Α' τετράμηνο στις 7 Ιανουαρίου, μετά την επιστροφή της εκπαιδευτικής κοινότητας από τις διακοπές των Χριστουγέννων. Εξελίξεις επί του συγκεκριμένου δεν αποκλείονται πάρα πολύ σύντομα.

Τουριστικά τεμάχια - Αγία Νάπα - PR14217

ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ.
13.542 τ.μ.

- Τα τεμάχια κατέχουν προνομιακή θέση σε τουριστική ζώνη, απέναντι από το υπό ανέγερση έργο της μαρίνας Αγίας Νάπας.
- Η θέση των τεμαχίων σε συνδυασμό με τα νομικά και φυσικά τους χαρακτηριστικά δίνουν τη δυνατότητα ορθολογιστικής ανάπτυξης με πολυτελείς επαύλεις ή άλλες τουριστικές αναπτύξεις.
- Η περιοχή του ακινήτου παρέχει εύκολες προσβάσεις σε πληθώρα οργανωμένων παραλιών στην ευρύτερη περιοχή.

8000 8200 ΜΙΛΗΣΕ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

altamirarealestate.com.cy

ALTAMIRA

Ένα δισ. ευρώ και δυο ορόσημα για την Υγεία

Τα ανοιχτά ζητήματα για εφαρμογή της δεύτερης φάσης του ΓεΣΥ αλλά και οι επενδυτικές προοπτικές με τις αλλαγές στο χώρο της Υγείας

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Νέα δεδομένα στο χώρο της Υγείας προκύπτουν από την εισαγωγή του Γενικού Σχεδίου Υγείας (ΓεΣΥ), η εφαρμογή του οποίου έχει εισέλθει σε καθοριστική φάση. Παρά τα προβλήματα τα οποία έχουν εμφανισθεί, κάποια εκ των οποίων αντιμετωπίστηκαν και για κάποια άλλα αναζητούνται λύσεις, το νέο περιβάλλον που δημιουργείται παρουσιάζει έντονα σημεία αλλαγών, τόσο στον δημόσιο όσο και ιδιωτικό τομέα της Υγείας. Μία παράμετρος με θετικές επιδράσεις και στην οικονομία είναι το επενδυτικό ενδιαφέρον που φαίνεται να δημιουργείται. Στην προμετωπίδα βρίσκεται το κράτος το οποίο τρέχει με

Στο χώρο της ιδιωτικής Υγείας το διάστημα μέχρι και την εφαρμογή της 2ης φάσης του ΓεΣΥ αναμένεται να σημειωθούν αλλαγές. Ήδη γίνεται λόγος για πώληση ενός ιδιωτικού νοσπλευτηρίου.

αντίπαλο το χρόνο για την αυτονομία των δημοσίων νοσπλευτηρίων, ενόψει και της δεύτερης φάσης εφαρμογής του ΓεΣΥ, το ερχόμενο καλοκαίρι. Στο κομμάτι αυτό συμπελαγώνεται και η στήριξη του ιδιωτικού τομέα της Υγείας, ο οποίος θα κληθεί να στηρίξει το ΓεΣΥ. Την ίδια ώρα σημαντικές είναι οι διεργασίες που φαίνεται να γίνονται στον ιδιωτικό τομέα καθώς και το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν επενδυτές από το εξωτερικό, λόγω ακριβώς των νέων δεδομένων που δημιουργεί η μεταρρύθμιση στον τομέα της υγείας, όπως υποστηρίζεται από το υπουργείο Υγείας. Ειδικά στο χώρο της ιδιωτικής Υγείας αναμένονται έντονες διεργασίες, το διάστημα μέχρι το ερχόμενο καλοκαίρι που σε κάποιες περιπτώσεις, ενδεχομένως, να αλλάξουν άρδην το σημερινό περιβάλλον.

Ιδιωτικά νοσπλευτήρια
Παράλληλα με τις διεργασίες για προετοιμασία των δημοσίων νοσπλευτηρίων, η προσοχή των παρούσα περίοδο στρέφεται στην υπερπιδόση ενός σημαντικού εμπόδιου που υπάρχει και αφορά τα ιδιωτικά νοσπλευτήρια: την επίτευξη συμφωνίας για συμμετοχή των κλινικών στο ΓεΣΥ. Μία προσπάθεια με αρκετές δυσκολίες και αμφίρροπο αποτέλεσμα. Ωστόσο, ο χώρος της ιδιωτικής Υγείας παρουσιάζει σημεία αλλαγών, κυρίως μετά την εφαρμογή της πρώτης φάσης του ΓεΣΥ τα οποία θα εμφανισθούν το επόμενο διάστημα. Ένα από τα ζητήματα που έχουν προκύψει, έχει να κάνει με τις απόψεις των ιδιωτικών κλινικών στον παρασκήνιο, που δεν είναι ομοιογενείς, σε ό,τι αφορά την ένταξη τους στο ΓεΣΥ. Ένα άλλο ζήτημα έχει να κάνει με ενδε-

Ο υπουργός Υγείας Κωνσταντίνος Ιωάννου μιλώντας στην «Κ» ανέφερε πως είναι φυσιολογικό το νέο περιβάλλον δημιουργεί ευκαιρίες που κεντρίζουν την προσοχή επενδυτών. Επενέλαβε δε πως επενδυτές από Ελλάδα και Αμερική αλλά και από την περιοχή μας, όπως την Αίγυπτο και το Ισραήλ, ζήτησαν πληροφορίες για τις αλλαγές που δρομολογούνται στην Υγεία.

χόμενες ανακατατάξεις, σε κάποια ιδιωτικά νοσπλευτήρια λόγω οικονομικών προβλημάτων. Παράγοντες από το χώρο της ιδιωτικής Υγείας θεωρούν πως το επόμενο διάστημα θα σημειωθούν σημαντικές αλλαγές στο χώρο των κλινικών, χωρίς να αποκλείεται κάποιο ή κάποια ιδιωτικά νοσπλευτήρια να αλλάξουν χέρι. Σε μια περίπτωση, μάλιστα, γίνεται λόγος για παρασκευαστικές διαβουλεύσεις προς πώληση μέρους ή του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών ιδιωτικού νοσπλευτηρίου. Οι επενδύσεις στο χώρο της Υγείας είναι ένα θέμα που έχει κάνει την εμφάνισή του και επιβεβαιώνεται από τα πλέον επίσημα χείλη.

Το Υπ. Υγείας
Κληθείς από την «Καθημερινή» να πει περισσότερες λεπτομέρειες για το ενδιαφέρον ξένων επενδυτών για επενδύσεις στον τομέα της Υγείας, ο Κωνσταντίνος Ιωάννου περιορίστηκε να αναφέρει ότι φυσιολογικά το νέο περιβάλλον δημιουργεί ευκαιρίες που κεντρίζουν την προσοχή επενδυτών. «Πέραν τούτου δεν υπάρχει κάτι άλλο», είπε και επανέλαβε ότι επενδυτές από Ελλάδα και Αμερική αλλά και από την περιοχή μας, όπως την Αίγυπτο και το Ισραήλ, ζήτησαν πληροφορίες για τις αλλαγές που δρομολογούνται. Ο υπουργός ξεκαθάρισε ότι το ζήτημα δεν αφορά τα δημόσια νοσπλευτήρια «τα οποία δεν είναι προς πώληση», όπως έσπυσε να ξε-

Τα αγκάθια σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

Η κατάληξη του διαλόγου με την ΠΑΣΥΚΙ στο θέμα των κινήτρων στους γιατρούς του δημοσίου αλλά και με την ΠΑΣΙΝ για συμμετοχή των ιδιωτικών νοσπλευτηρίων στο ΓεΣΥ, είναι τα δυο κυριότερα ανοιχτά ζητήματα για Υπουργείο Υγείας και ΟΑΥ, που πιέζουν για λύση. Μετά την παραίτηση Αλέκου Σταμάτη ψηλά στην ατζέντα του νέου προέδρου του Δ.Σ. του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥνηΥ) Μάριου Παναγίδη βρίσκεται ο διάλογος με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των ιατρών του δημοσίου (ΠΑΣΥΚΙ, ΠΑΣΥΔΥ και ΠΑΣΕΣΙ) για την παραχώρηση κινήτρων με ζητούμενο την ανακοπή της φυγής ιατρών από τα δημόσια νοσπλευτήρια. Με βάση τα δεδομένα που υπάρχουν σήμερα φαίνεται να υπάρχει διάσταση απόψεων των δυο πλευρών αναφορικά με το ποσοστό των ιατρών ανά ιατρική πράξη. Το θέμα αυτό ως γνωστόν φαίνεται να οδήγησε στην παραίτηση Σταμάτη από τον ΟΚΥνηΥ. Την Τρίτη ο νέος πρόεδρος του ΟΚΥνηΥ είχε συνάντηση γνω-

ριμίας με τον πρόεδρο της ΠΑΣΥΚΙ Σωτήρη Κούμα. Ο διάλογος των δύο πλευρών θα εντατικοποιηθεί το επόμενο διάστημα με στόχο να υπάρξει κατάληξη.

Οι κλινικές
Το άλλο φλέγον ζήτημα αφορά τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) με τα ιδιωτικά νοσπλευτήρια για ένταξη τους στο ΓεΣΥ. Ο Σύνδεσμος Ιδιωτικών Νοσπλευτηρίων (ΠΑΣΙΝ) επιδιώκει συμφωνία-πλαίσιο με τον ΟΑΥ και μετά θα ακολουθήσουν διμερείς διαπραγματεύσεις του κάθε νοσπλευτηρίου χωριστά. Από πλευράς ΟΑΥ γίνεται λόγος για καλό κλίμα ενόψει και της παρουσίας της πρότασης προς τα ιδιωτικά νοσπλευτήρια. Κύκλοι της ΠΑΣΙΝ έλεγαν στην «Κ» πως η αναμενόμενη πρόταση του ΟΑΥ δεν αναμένεται να επιφέρει δραματικές αλλαγές στις απονομίες που εκφράζονται από πλευράς ιδιωτών, κάτι που θα έχει επιπτώσεις στις προσφερόμενες υπηρεσίες από τα ιδιωτικά νοσπλευτήρια.

καθαρίζει και στη Βουλή πριν από λίγες μέρες. «Το ΓεΣΥ διαφοροποιεί τα δεδομένα στον τομέα της Υγείας και με την ενοποίηση του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα ο δικαιούχος θα απολαμβάνει υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικών υπηρεσιών από όλο το φάσμα των παρόχων, ανεξάρτητα εάν είναι ιδιώτες ή του δημοσίου», δηλώνει ο υπουργός και επαναλαμβάνει τη σαφή πολιτική δέσμευση για στήριξη των δημοσίων νοσπλευτηρίων. «Είμαστε γνώστες των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και εργαζόμαστε προς την κατεύθυνση της επίλυσής τους», σημείωσε ο υπουργός και παρέπεμψε σε μια σειρά από αποφάσεις και ενέργειες που γίνονται προς την κατεύθυνση της επαρκούς στελέχωσης και της αναβάθμισης των εγκαταστάσεων αλλά και του εξοπλισμού. Έφερε ως παράδειγμα την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας λέγοντας ότι ο αριθμός των δικαιούχων που έχουν εγγραφεί στα Κέντρα Υγείας είναι πολύ κοντά στον μέσο όρο διακρίσεων, που αναλογεί στον οποιοδήποτε ιατρό στο Σύστημα, λειτουργούν με διευρυμένο ωράριο, με ραντεβού, υπάρχει νοσπλευτικό και γραμματειακό προσωπικό και είναι πλέον κερδοφόρα για τον ΟΚΥνηΥ», σημείωσε.

Συν 156 εκατ. ευρώ
Οι δραστηκές αλλαγές στον τομέα υγείας είναι εμφανείς αν κάποιος δει τον προϋ-

πολογισμό του υπουργείου Υγείας για το 2020. Οι οικονομικοί πόροι που έχουν διατεθεί αγγίζουν το 1 δισ. ευρώ, 156 εκατ. ευρώ περισσότερα από το 2019. Με βάση την ανάλυση των προϋπολογισμένων ποσών η αύξηση για το 2020 οφείλεται στις εισφορές που θα καταβάλλονται από το κράτος για το Γενικό Σχέδιο Υγείας, που είναι €418 εκατομμύρια. Εάν συνυπολογιστούν οι δαπάνες που έχουν μεταφερθεί στον Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας μαζί με τις δαπάνες του Υπουργείου Υγείας, ο συνολικός προϋπολογισμός είναι αυξημένος κατά περίπου €35 εκατομμύρια. Αυξημένο είναι επίσης το κονδύλι για αναπτυξιακά έργα και στην αγορά ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, σε μια προσπάθεια να ενισχυθούν τα δημόσια νοσπλευτήρια, ενόψει της 2ης φάσης του ΓεΣΥ. «Η αναβάθμιση των δημοσίων νοσπλευτηρίων είναι εκ των ων ουκ άνευ», δηλώνει στην «Καθημερινή» ο υπουργός Υγείας, επαναλαμβάνοντας ότι τα προβλήματα που υπάρχουν είναι γνωστά και καταβάλλεται προσπάθεια για την αντιμετώπισή τους.

Οι δαπάνες
Στον προϋπολογισμό του 2020 αποτυπώνεται η στόχευση της κυβέρνησης για τα δημόσια νοσπλευτήρια ενόψει και της δεύτερης φάσης του ΓεΣΥ. Για την επόμενη χρονιά μια σειρά έργων βρίσκονται στα σκαριά και αφορούν: το ΤΑΕΠ και την Πνευμονολογική Κλινική στο Νοσοκομείο Κυπεριούτσας, τη Μεταμοσχευστική Κλινική στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας που ολοκληρώνεται προσεχώς, καθώς και την έναρξη εντός του 2020 της κατασκευής της νέας Μονάδας Αιμοκάθαρσης στο Γενικό Νοσοκομείο Πάφου, την έναρξη ανένεργης του ΤΑΕΠ στο Νοσοκομείο Αρχιεπισκόπου Μακάριος Γ' και τη δημιουργία της ανένεργης νέων Πτερυγών στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθαλάσσας. Παράλληλα, έχουν παρθεί αποφάσεις για αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας όπως: το άνοιγμα εντός του 2019 περίπου 300 νέων θέσεων ιατρικού, νοσπλευτικού και διοικητικού προσωπικού, η έγκριση συμπληρωματικού προϋπολογισμού τον Μάιο για κάλυψη 33 επιπλέον θέσεων (25 γραφεία, και 8 θέσεις λειτουργών Λογιστηρίου), η αναβάθμιση Κλινικών των ιατρών, των νοσπλευτών και άλλων επαγγελματιών υγείας (απόρροια των αντιστοικών Συμφωνιών που υπεγράφησαν από τις συντεχνίες στο Προεδρικό Μέγαρο το 2017 και το 2018, στην παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας), η επέκταση του ωραρίου εργασίας και υπερωριακή αποζημίωση, η παραχώρηση κινήτρων στους Προσωπικούς Ιατρούς του δημοσίου και η επικείμενη συμφωνία για παραχώρηση κινήτρων στους Ειδικούς Ιατρούς, η αύξηση της αποζημίωσης του συστήματος αναμονής και κλήσης από τον Δεκέμβριο του 2019, ο τριπλασιασμός του κονδυλίου για αγορά και αναβάθμιση του εξοπλισμού, και άλλα.

Στη διαδικασία για πώληση ΜΕΔ η Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποιεί για εκποιήσεις στους δανειολήπτες που χρωστούν και δεν θα προστατευτούν από ΕΣΤΙΑ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Κέρδη 116 εκατομμυρίων ευρώ κατέγραψε η Τράπεζα Κύπρου για τους εννέα πρώτους μήνες του 2019, έναντι ζημιάς 37 εκατ. ευρώ για το εννιάμηνο 2018. Τριμηνιαία, το κέρδος για το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους ανήλθε σε 19 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με κέρδος 2 εκατ. ευρώ για το δεύτερο τρίμηνο 2019. Είναι προφανές πλέον ότι, παρά τις δυσκολίες και τις τομές στις οποίες πρέπει αναγκαστικά να προχωρήσουν ώστε να καταστούν βιώσιμες και ανταγωνιστικές, έχουν επιστρέψει στα κέρδη. Σε κέρδη, από το 2018, μετά τις συνεχόμενες ζημιές που καταγράφουν κατά προσέγγιση από το

Η πρώτη πληρωμή της κρατικής επιδότησης αναμένεται να γίνει μεταξύ Δεκεμβρίου 2019 και Ιουνίου 2020 όποιων δανειοληπτών ενταχθούν στο ΕΣΤΙΑ.

2012. Ο στόχος των τραπεζών και δη της Τράπεζας Κύπρου παραμένει ένας: να απαλλαγεί από τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Γι' αυτό, άλλωστε, όπως αποκάλυψε και την Κυριακή η «Κ», η διαδικασία προκαρά κανονικά με τους τρεις διεκδικητές των μη εξυπηρετούμενων δανείων της που έχει ομαδοποιήσει με την ονομασία «Helix 2». Διεκδικητές είναι η Bain Capital, η Cerberus Capital και η Pimco. Η Τράπεζα Κύπρου, όπως είναι φυσικό, αναγράφει στα επίσημα αποτελέσματά της που ανακοίνωσε την Τρίτη ότι συνεχίζει να αξιολογεί την πιθανότητα να

επιταχύνει τη μείωση των ΜΕΔ στον ισολογισμό της με επιπλέον πωλήσεις ΜΕΔ. Στο πλαίσιο αυτό, αναφέρει ότι κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2019 ξεκίνησε στάδιο προετοιμασίας για να εξετάσει τη βιωσιμότητα διαφόρων μεθόδων μείωσης ΜΕΔ με στόχο τον εντοπισμό της επιλογής που ανταποκρίνεται καλύτερα στους στρατηγικούς της στόχους. Το στάδιο προετοιμασίας περιλαμβάνει τον ορισμό του χαρτοφυλακίου, την αξιολόγηση των εξασφαλίσεων με ακίνητα, την αποκατάσταση των δεδομένων και την ενίσχυση των δεδομένων (data tapes), τις μερίδες πληροφοριών των δανειοληπτών, τη νομική δέουσα επιμέλεια και τις επιλογές διαμόρφωσης συναλλαγών. Για την ολοκλήρωση των εργασιών που περιγράφονται παραπάνω και προκειμένου να καταλήξει στην καλύτερη δυνατή δομή, η Τράπεζα έχει διορίσει διεθνείς συμβούλους ώστε να προχωρήσει σε συζητήσεις μετά από υπογραφή συμφωνιών εμπιστευτικότητας με διάφορα τρίτα μέρη, που περιλαμβάνουν επενδυτικές τράπεζες και χρηματοοικονομικούς επενδυτές, που ενδέχεται να ενδιαφέρονται για πιθανή συνεργασία με την Τράπεζα. Αυτή η φάση προετοιμασίας μπορεί να οδηγήσει σε μια σειρά πιθανών αποτελεσμάτων, περιλαμβανομένων πωλήσεων (με ενδεχόμενη μερική χρηματοδότηση από την Τράπεζα). Παράλληλα, η Τράπεζα, εμμέσως πλην σαφώς, επιβεβαιώνει πως οποιοσδήποτε ενδεχόμενος συναλλαγή αναμένεται να αφορούν στο σύνολο τους χαρτοφυλάκιο ΜΕΔ με λογιστική αξία πέραν των 2 δισ. ευρώ, δηλαδή κοντά στα 2,8 δισ. ευρώ που κατέγραψε και η «Κ». «Το Συγκρότημα δεν δεσμεύεται για οποιοδήποτε αποτέλεσμα που θα προκύψει από τη φάση προετοιμασίας, η οποία επί του παρόντος αναμένεται να οριστικοποιηθεί εντός του πρώτου εξα-

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια της Τράπεζας μειώθηκαν κατά 227 εκατ. ή κατά 5% κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου 2019.

μήνου του 2020», σχολιάζει χαρακτηριστικά. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια της Τράπεζας μειώθηκαν κατά 227 εκατ. ή κατά 5% κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου 2019, ανεβάζοντας τη συνολική οργανική μείωση για το εννιάμηνο 2019 στα 684 εκατ. ξεπερνώντας τον στόχο για οργανική μείωση που είχε τεθεί στα 800 εκατ. για το 2019. Βάσει των αποτελεσμάτων της Τράπεζας, τα ΜΕΔ ανήλθαν σε 4,08 δισ. ευρώ στο εννιάμηνο του 2019, σε σύγκριση με 4,31 δισ. ευρώ στο εξάμηνο και 7,41 δισ. ευρώ στο τέλος Δεκεμβρίου 2018. Τα ΜΕΔ αντιπροσωπεύουν το 31% του συνόλου των δανείων στο υπό ανα-

φορά εννιάμηνο, σε σύγκριση με 33% το εξάμηνο του 2019 και το 46% το Μάρτιο του 2019 που δεν είχε οριστικοποιηθεί η πώληση του χαρτοφυλακίου «Helix 1». Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ αυξήθηκε σε 51% το εννιάμηνο του 2019, σε σύγκριση με 50% το εξάμηνο και 48% το Μάρτιο του ίδιου έτους.

Επαρκή κεφάλαια
Βάσει των αποτελεσμάτων, με την ολοκλήρωση του ετήσιου «stress test» που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ το 2019, και με βάση την προκαταρκτική κοινοποίηση που λήφθηκε τον Σεπτέμβριο 2019, ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)

με μεταβατικές διατάξεις της Τράπεζας Κύπρου και ο αντίστοιχος Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας παραμένουν αμετάβλητοι, εξαιρουμένων της σταδιακής αύξησης του Αποθεματικού Ασφαλείας των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII). Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Τρ. Κύπρου που παρουσίασε την Τρίτη, η απαίτηση για τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος αναμένεται να ανέλθει σε 11% και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4,5%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3%, το Αποθεματικό Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2,5% (που τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2019) και το Αποθεματικό Ασφαλείας των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1%. Η απαίτηση για τον Συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος αναμένεται να ανέλθει σε 14,5% και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3%, το Αποθεματικό Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2,5% και το Αποθεματικό Ασφαλείας των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1%. Οι νέες απαιτήσεις βάσει της ΔΕΕΑ αναμένεται να τεθούν σε ισχύ από τον Ιανουάριο 2020 και τεθούν υπό την αίρεση τελικής επιβεβαίωσης από την ΕΚΤ. «Οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος παραμένουν πάνω από τις απαιτήσεις Διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης», καταλήγει.

Εκποιήσεις
Την ίδια ώρα, η Τράπεζα Κύπρου «προειδοποιεί» για τους προβληματικούς δανειολήπτες που θα μπορούν να χαρακτηριστούν ως «στρατηγικοί κακοήγητες»

και που δεν θα ενταχθούν στο Σχέδιο ΕΣΤΙΑ ότι θα εξεταστούν εκποιήσεις, συναινετικές και μη. Η Τράπεζα δίνει για πρώτη φορά επισήμως πλέον προειδοποιητικές βοές προς τους δανειολήπτες που δεν συμμορφώνονται, στέλνοντάς εμμέσως πλην σαφώς και το μήνυμα πως η ΕΣΤΙΑ δεν έχει την απήχηση που αναμενόταν. Η τράπεζα έχει αιτήσεις για δανειολήπτες που θα μπουν στο ΕΣΤΙΑ μόλις 120 εκατ. ευρώ, έναντι 0,83 δισ. ευρώ που υπολογιζόταν εξ αρχής. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας αφορούν κυρίως την αγορά αξία της κατοικίας, το συνολικό εισόδημα και τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία του νοικοκυριού. «Το Σχέδιο αναμένεται να επιλύσει μέρος του επιλέξιμου χαρτοφυλακίου για το ΕΣΤΙΑ (487 αιτήσεις έχουν ληφθεί από την Τράπεζα - περίπου €120 εκατ. - μέχρι τις 22 Νοεμβρίου 2019), να βοηθήσει να εντοπιστούν οι μη-βιώσιμοι πελάτες για τους οποίους εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις και να επιτρέψει την αντιμετώπιση του υπόλοιπου χαρτοφυλακίου, κυρίως μέσω εκποιήσεων, συναινετικές και μη», σημειώνει χαρακτηριστικά η Τράπεζα. Η Τράπεζα Κύπρου αναφέρει στα αποτελέσματά της πως τον Ιούλιο 2018, η Κυβέρνηση ανακοίνωσε το σχέδιο, γνωστό ως ΕΣΤΙΑ, το οποίο στοχεύει στην αντιμετώπιση των ΜΕΔ τα οποία έχουν ως εξασφάλιση την πρώτη κατοικία. Αυτά θα λειτουργήσουν ως ένας σαφής διαχωρισμός των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων δανειοληπτών, ενεργώντας αποτρεπτικά κατά των δανειοληπτών που στρατηγικά επιλέγουν να μην εξυπηρετούν τις υποχρεώσεις τους. Η πρώτη πληρωμή της κρατικής επιδότησης αναμένεται να γίνει μεταξύ Δεκεμβρίου 2019 και Ιουνίου 2020 όποιων δανειοληπτών ενταχθούν στο ΕΣΤΙΑ.

Υπ. Παιδείας και ΑΗΚ δίνουν τα χέρια για τα φωτοβολταϊκά

Στο Υπουργικό Συμβούλιο η εγκατάστασή τους σε 430 σχολεία - Στο 13% το ποσοστό παραγωγής ΑΠΕ το 2018

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σε επισημοποίηση της συμφωνίας τους για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε σχολεία προχωρά το Υπουργείο Παιδείας και η Αρχή Ηλεκτρισμού. Η συμφωνία των δυο πλευρών θα τεθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου στη συνεδρία της Τετάρτης προς επικύρωση. Μια εξέλιξη που θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη των υποδομών παραγωγής πράσινης ενέργειας και ενδεχομένως η συμφωνία να αποτελέσει πιλοτικό πρότυπο για την επέκταση εγκαταστάσεων φωτοβολταϊκών και σε άλλα κυβερνητικά κτίρια. Η συμφωνία θα παρουσιαστεί επίσημα από τον υπουργό Παιδείας και τον πρόεδρο της ΑΗΚ. Με βάση τα όσα έχουν συμφωνηθεί και για τα οποία είχε γράψει πρόσφατα η «Κ» σε 430 σχολεία θα

Κέρδος €37 εκ. κατέγραψε η ΑΗΚ για το 2018, με τα έσοδα να είναι κυρίως αποτέλεσμα της αύξησης πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ μεγάλο μέρος των εξόδων αφορούσε το κόστος καυσίμου και τα δικαιώματα εκπομπής θερμοκηπιακών αερίων.

εγκατασταθούν φωτοβολταϊκά συστήματα. Θα πραγματοποιηθεί θερμομόνωση και υγρομόνωση όπου θα εγκατασταθούν τα φωτοβολταϊκά. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 9,6 εκατ. ευρώ. Το έργο θα χρηματοδοτηθεί από την Αρχή Ηλεκτρισμού και το Υπουργείο Παιδείας θα το αποπληρώσει σταδιακά σε περίοδο 20 ετών. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της ΑΗΚ Μιχάλη Κομοδόρο η συμφωνία με το Υπουργείο Παιδείας προνοεί την εγκατάσταση ΦΒ συστημάτων στα σχολικά κτίρια ως συστήματα συμψηφισμού μετρήσεων αυξημένων ισχύος (μέχρι 20 kW) στα σχολικά κτίρια. Η κατ' αρχή συμφωνία περιλαμβάνει εγκατάσταση ΦΒ συστημάτων συνολικής ισχύος περίπου 4,2 MW. Ο υπουργός Παιδείας Κώστας Χαμπιαούρης έκανε λόγο για μια πολύ σημαντική εξέλιξη και είπε ότι 790 χιλιάδες ευρώ το χρόνο θα εξοικονομούνται από το Υπ. Παιδείας για τον σκοπό αυτό.

Υπογραφές για ΦΑ

Ένα από τα θέματα που ξεχώρισαν από την ομιλία του υπουργού Ενέργειας κατά την παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων της ΑΗΚ ήταν το θέμα έλευσης του ΦΑ στην Κύπρο. Σύμφωνα με τον Υπουργό ο στόχος είναι η οριστικοποίηση και υπογραφή του συμβολαίου για ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών και προμήθειας φυσικού αερίου στην αγορά της Κύπρου εντός του 2019. Η κυβερνηση επείγεται να κλείσει το θέμα με τις διαδικασίες έλευσης του ΦΑ πριν το 2012 μετά την απόφαση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να σταματήσει να χρηματοδοτεί νέα έργα που αφορούν τα ορυκτά καύσιμα, περιλαμβανομένου και του φυσικού αερίου από το 2022. Η Κύ-

προς υπολογίζει σε χρηματοδότηση των 150 περίπου εκατομμυρίων από την ΕΤΕΠ για το έργο. Η διαδικασία βρίσκεται στη φάση της διαβούλευσης με τον πρώτο σε κατάταξη προσφοροδότη, με στόχο την οριστικοποίηση του συμβολαίου και την υπογραφή του εντός του 2019. Το έργο των υποδομών στο Βασιλικό, αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 24 μηνών. Η ΑΗΚ θα συμμετέχει στην ΕΤΥΦΑ με ποσοστό 30%. Επίσης αρχές του επό-

Με βάση τα οικονομικά αποτελέσματα της ΑΗΚ για το 2018, τα έσοδα ανήλθαν στα €787 εκ. ενώ τα συνολικά έξοδα έφτασαν στα €741 εκ.

φεύρεση υρεσιτεχνία πινόηση

Αν το μόνο που λείπει από την ιδέα σου είναι το €

Έλα στην Τράπεζα Κύπρου.

ΔΑΝΕΙΑ InnovFin

Δάνεια InnovFin SME Guarantee Facility για νεοφυείς (startup) και καινοτόμες επιχειρήσεις, με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

- Από €25.000 μέχρι και €500.000
- Μειωμένες ή καθόλου απαιτήσεις για παροχή εξασφαλίσεων
- Διάρκεια 12-120 μήνες

www.bankofcyprus.com.cy | 800 00 800

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε μας στα Καταστήματά μας ή στα Κέντρα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Τράπεζα Κύπρου

Η χρηματοδότηση υποστηρίζεται από το InnovFin SME Guarantee Facility, τον μηχανισμό εγγύησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με την οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τα χρηματοδοτικά μέσα που προβλέπονται στο 'Ορίζοντα 2020' και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη. Ο σκοπός του ΕΤΣΕ είναι να συμβάλει στη χρηματοδότηση και την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διασφαλίσει τη δυνατότητα αυξημένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Χωρίς εταιρείες «αστέρια» η επιχειρηματική αγορά

Μία από τις όψεις της καθυστέρησης που βιώνει η ελληνική οικονομία, μοιάζει παράδοξο. Η προσέλευση ξένων επενδύσεων είναι πολύ χαμηλή για ανοικτή οικονομία. Στην πρόσφατη έκθεση του ΟΟΣΑ, η χώρα εμφανίζεται στις τελευταίες θέσεις από όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ όσον αφορά την προσέλευση ξένων επενδύσεων. Αποτελούν μόλις το 15% του ΑΕΠ, πολύ χαμηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι 50%, αλλά χαμηλότερα και από άλλες μικρές ανοικτές οικονομίες όπως είναι η Σλοβενία, η Ισπανία, η Πορτογαλία. Τι φταίει;

Πάντως όχι η επιβολή διοικητικών περιορισμών, ξεκαθαρίζει ο ΟΟΣΑ. Η Ελλάδα είναι 12η ανάμεσα στις 35 χώρες του ΟΟΣΑ όσον αφορά τους περιορισμούς σε ξένες επενδύσεις. Απαγορεύονται σε ελάχιστους τομείς όπως τα ορυχεία, τα λατομεία και την εξόρυξη πετρελαίου. Γιατί αποφεύγουν οι ξένοι τις επενδύσεις;

Προφανώς είναι πρόβλημα, όχι όμως το σημαντικότερο. Η παράκλιση της ελληνικής αγοράς έχει ως αποτέλεσμα και τη χαμηλή επίδοση της ελληνικής οικονομίας στην παγκόσμια αλυσίδα αξίας.

Η αγορά μοιάζει περιθωριακή, δεν παράγει αξία που έχει ζήτηση διεθνώς και δεν δημιουργεί εισόδημα και θέσεις εργασίας.

Η εγχώρια προστιθέμενη αξία η οποία ενσωματώνεται σε προϊόντα που έχουν διεθνή ζήτηση, είναι χαμηλή. Η εγχώρια αξία που ενσωματώνεται σε εξαγώγιμα προϊόντα είναι σχεδόν 22% στην περίπτωση της Ελλάδας, αλλά

Η εγχώρια προστιθέμενη αξία που ενσωματώνεται σε προϊόντα που έχουν διεθνή ζήτηση είναι χαμηλή.

στην Ισπανία από την αξία των εξαγωγών σχεδόν το 27% είναι εγχώρια, ενώ στην Πορτογαλία πάνω από 32% της αξίας των εξαγωγών είναι εγχώρια αξία που μένει στη χώρα. Το ουσιαστικό πρόβλημα δεν είναι ότι έχουμε σχετικά λίγες εξαγωγές, είναι και ότι στην αξία που εισπράττει η χώρα (και οι εταιρείες) το μεγαλύτερο ποσοστό έχει δημιουργηθεί αλλού.

Παράδειγμα, επανεξάγονται προϊόντα με ελάχιστη επεξεργασία ή καμιά φορά απλά με αλλαγή της συσκευασίας.

Δεν είναι μόνον η απουσία ξένων επενδύσεων που περιθωριοποιεί την οικονομία, είναι και η έλλειψη δυναμικών, αποτελεσματικών, μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Η επιχειρηματική πραγματικότητα εμφανίζει έλλειψη εταιρειών που μπορούν να θεωρηθούν «αστέρια» κατά την κλασική ανάλυση της BCG, που ήταν κάποτε πολύ διαδεδομένη. Λείπουν οι εταιρείες ή προϊόντα που «λάντουν» επειδή εμφανίζουν γρήγορη ανάπτυξη και υψηλό μερίδιο αγοράς.

Η έκθεση του ΟΟΣΑ σημειώνει το προφανές, ότι η ελληνική οικονομία στηρίζεται κυρίως σε

μικρομεσαίες (για τα διεθνή δεδομένα) εταιρείες, οι οποίες έχουν περιορισμένη συμμετοχή στην παγκόσμια αλυσίδα αξίας.

Αναφέρει μάλιστα το παράδειγμα του Μεξικού, όπου βασικοί προμηθευτές της Volkswagen βοήθησαν μικρότερες εταιρείες να βελτιώσουν την ποιότητα των ανταλλακτικών ή άλλων προϊόντων που παράγουν. Τους καθοδήγησαν προκειμένου να αποκτήσουν πιστοποιητικά ποιότητας ISO 9001 και να γίνουν ή να παραμείνουν προμηθευτές της μεγάλης αυτοκινητοβιομηχανίας.

Και επειδή τα αστέρια είναι λίγα, υπάρχει πληθώρα από τις άλλες «φυλές» εταιρειών, σύμφωνα με το διάγραμμα (μήτρα) της BCG. Υπάρχουν τα «ερωτηματικά», εταιρείες που έχουν υψηλή ανάπτυξη αλλά χαμηλό μερίδιο αγοράς και χρειάζονται επενδύσεις για να γίνουν αστέρια. Αν δεν το καταφέρουν, πιθανότητα θα θεωρούνται «σκυλιά» και επειδή έχουν χαμηλό μερίδιο αγοράς και χαμηλή ανάπτυξη, οπότε πρέπει να κλείσουν ή να αλλάξουν. Υπάρχουν βέβαια και οι «αγελάδες», εταιρείες που «αρμυγόνται» έχοντας χαμηλή ανάπτυξη αλλά υψηλό μερίδιο αγοράς. Τέτοιες υπάρχουν πολλές.

ΣΧΟΛΙΟ / Της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Η μονιμότητα του επείγοντος

«Κλιματικός συναγερμός». Λέξεις της χρονιάς για το λεξικό της Οξφόρδης. Είναι η φράση με τη μεγαλύτερη αύξηση χρήσης, τεκμήριο, κατά τους εμβριθείς ληματογράφους, της στροφής μας σε έννοιες που αντανακλούν την αίσθηση του επείγοντος. Όμως όλα τα επείγοντα ζητήματα μακράς διάρκειας –όπως η κλιματική αλλαγή– είναι διαρκώς, μονίμως παρόντα, λόγω των αργών αντανακλαστικών του οικοσυστήματος, τόσο ως προς την εμφάνισή της ζημιάς όσο και ως προς τα αποτελέσματα της θεραπείας, άρα έχουν πλήρως ενταχθεί στην καθεστρική κανονικότητα.

Η μονιμότητα δεν ανατρέπει την καθημερινότητα, εγκαθιστά την κρίση. Και η ανησυχία –όσο οι Σύνοδοι και οι Συνθήκες δεν γεννούν μαγικά μέτρα– εκτονώνεται σε λεκτικά πυροτεχνήματα, που μετατρέπονται σε φράσεις κλισιέ, τετριμμένες στιχομυθίες αβασάνιστης λύσης της επικοινωνιακής αμηχανίας. «Ωραίος καιρός σήμερα», «Ναι, τέλειος». «Θεομηνία η χθεσινή», «Δεν βλέπω συναγερμό για την κλιματική αλλαγή». Όταν οι πόνοι γίνονται χρόνιοι, βασιλεύει η διατύπωση.

Στις αργά εξελισσόμενες κρίσεις βλέπουμε μόνο την κορυφή του παγόβουνου: θα ήταν αβυσταχτο να αναψηλαφούμε διαρκώς τον κορμό. Διακρίνουμε μόνο την ανεργία και τη φτώχεια στην οικονομική κρίση, τα ακραία καιρικά φαινόμενα στην κλιματική, τα εξεθλιωμένα hotspots στην προσφυγική. Αποθαρρυνμένοι από την πολυπλοκότητα του ζητήματος και την ανυπαρξία δραστικών γιατρικών, οι περισσότεροι αυτοαποκλείομαστε από το πρόβλημα. Μάλλον περιερχό-

μενου έτους αναμένεται να ανακοινωθεί τόσο ο διαγωνισμός για τη μεσοπρόθεσμη/μακροπρόθεσμη προμήθεια υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), όσο και η διαδικασία Open Season για την εκδότηση ενδιαφέροντος για ΥΦΑ από δυνητικούς αγοραστές. Υπενθυμίζεται ότι την περασμένη Παρασκευή, σε σύσκεψη στο Προεδρικό, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατέστησε σαφές ότι η ΔΕΦΑ πρέπει να προχωρήσει άμεσα με τις διαδικασίες έλευσης φυσικού αερίου, παρά τις επιπλοκές που είχαν δημιουργηθεί σχετικά με τον αποκλεισμό της Aktor από την κοινοπραξία. Η ΔΕΦΑ είχε αποκλείσει την εταιρεία Aktor SA, η οποία συμμετείχε στην κοινοπραξία JV China Petroleum Pipeline Engineering Co Ltd και METRON S.A., με τις Hudong-Zhonghua Shipbuilding Co. Ltd and Wilhelmsen Ship Management Limited, που είχε καταταγεί πρώτη στην αξιολόγηση για το έργο, ύστερα από υπόδειξη του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, αφού η Aktor σχετίζεται με τις HELECTOR CYPRUS LTD.

Κερδοφόρο το '18

Με κέρδη για την ΑΗΚ έκλεισε το 2018 σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα που παρουσιάστηκαν στα κεντρικά γραφεία του ημικρατικού οργανισμού. Τα συνολικά έσοδα της ΑΗΚ το 2018 ανήλθαν στα €787 εκ. ενώ τα συνολικά έξοδα έφτασαν στα €741 εκ. Το κέρδος εργασιών ανήλθε στα €46 εκ. περίπου ενώ το κέρδος για το έτος ήταν €37 εκ. περίπου. Στην ΑΗΚ προσλήφθηκαν το 2018, 65 νέοι εργαζόμενοι. Η αύξηση €107 εκ. περίπου στα συνολικά έσοδα είναι αποτέλεσμα κυρίως της αύξησης στα έσοδα πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας κατά €95,4 εκατομμύρια. Η αύξηση στα συνολικά έσοδα πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας οφείλεται κατά ένα μέρος στην αύξηση των κιλοβατώραν που πωλήθηκαν, αλλά και κατά ένα άλλο σημαντικό μέρος στην αύξηση στη μέση τιμή ανά κιλοβατώρα που πωλήθηκε, ως συνέπεια της αύξησης του κόστους καυσίμων. Αρκετά χαμηλότερο ήταν και το Περιθώριο Κέρδους της Προμήθειας, το οποίο ανήλθε στο 11,67% σε σύγκριση με 13,24% το 2017 και 20% που είναι το εγκεκριμένο.

Έργα υποδομής

Από τα σημαντικά έργα που θα πραγματοποιήσει η ΑΗΚΕ είναι εγκατάσταση 400 χιλιάδων έξυπνων μετρητών, η συμφωνία μεταξύ ΑΗΚ και Τμήματος Ανάπτυξης Υδάτων για παραγωγή και πώληση πόσιμου νερού για περίοδο 20 χρόνων, από τη Μονάδα Αφαιλάσεως Βασιλικού καθώς και η εγκατάσταση από πλευράς ΑΗΚ 19 Σημείων Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων και η εγκατάσταση 6 ταχυφορτιστών και 12 ημιαρχειών φόρτισης εντός του 2020.

Η παθογενής κατάσταση γίνεται δεδομένη, οι θύτες βρίσκονται κλειδαμπαρωμένοι στους Ολύμπους τους, δεν διανοούμεστε τους εαυτούς μας ούτε κατ' ελάχι- στον σε ρόλο ενόχου.

Η παθογενής κατάσταση γίνεται δεδομένη, οι θύτες βρίσκονται κλειδαμπαρωμένοι στους Ολύμπους τους, δεν διανοούμεστε τους εαυτούς μας ούτε κατ' ελάχι- στον σε ρόλο ενόχου.

μαστε σε μια αντιφατική κατάσταση: ενώ παραπονιόμαστε διαρκώς για τα καθημερινά μας δεινά και καταπνίγουμε τα αισθήματα αβεβαιότητας με εκρήξεις σαρκασμού, απαισιοδοξίας, οργής, παραμένουμε αδρανείς. Η παθογενής κατάσταση γίνεται δεδομένη, οι θύτες βρίσκονται κλειδαμπαρωμένοι στους Ολύμπους τους, δεν διανοούμεστε τους εαυτούς μας ούτε κατ' ελάχιστον σε ρόλο ενόχου. Ενώ και η επαναλαμβανόμενη ακραία αντίδραση στη συνθήκη του επείγοντος –με μολότοφ κατά των θεωρούμενων υπευθύνων, με πέτρες κατά μεταναστών– συστηματοποιείται, γίνεται δεδομένη και αυτή.

Ως επείγον βιώνεται μόνο ο αιφνίδιος πρόσκαιρος κίνδυνος, ο κεραυνός εν αιθρία, η τραυματική στιγμή που σπάει την αλυσίδα της συνέχειας. Ο,τι δεν μας καταστρέφει αυτοστιγμεί, μας γίνεται οικείο. Αντλούμε τη δύναμή μας από την τάση μας να αναγνωρίζουμε μόνο μεταθέσιμα αδιέξοδα. Έτσι, κάθε βήμα μειώνει τις επαληθεύσεις του κακού, η αγωνία εξαντλείται στην έκφραση.

Μετά τον Απρίλιο του 2020 θα αρχίσει ο ουσιαστικός διάλογος για Κυπριακό

Το κλίμα σε Αγκυρα και Κατεχόμενα μετά την άτυπη τριμερή συνάντηση στο Βερολίνο

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Κλειστά κρατούν τα χαρτιά τους για την άτυπη συνάντηση στο Βερολίνο, η Άγκυρα και το στρατόπεδο του «όχι». Την στιγμή που γραφόταν το συγκεκριμένο δημοσίευμα, το μεσημέρι της Τρίτης, Άγκυρα και τ/κ Δεξιά τηρούσαν σιγήν ιχθύος σε ό,τι αφορά το αποτέλεσμα της τριμερούς διάσκεψης. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι μετά το τέλος της άτυπης διάσκεψης σε Άγκυρα και κατεχόμενα θα αρχίσουν εντατικές διαπραγματεύσεις, οι οποίες θα εστιάζουν ταυτοχρόνως στις «προεδρικές εκλογές» και στο μέλλον του Κυπριακού.

Οι πρώτες αντιδράσεις των Τ/κ πολιτικών στο αποτέλεσμα της διάσκεψης του Βερολίνου ποικίλουν. Ο κύκλος του Τ/κ ηγέτη, Μουσταφά Ακιντζί και οι υποστηρικτές της ομοσπονδια-

Στελέχη της τ/κ κεντροαριστεράς που διατηρούν στενές σχέσεις με την Άγκυρα εκφράζουν έντονη δυσφορία για την τροπή των εξελίξεων στο Κυπριακό.

κής λύσης χαιρετίζουν την επιβεβαίωση της διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδιακής λύσης και των προηγούμενων συγκλίσεων από τον ΟΗΕ. Σε αντίθεση με το στρατόπεδο της αισιοδοξίας, το στρατόπεδο του σκεπτικισμού εκφράζει δυσφορία και προβληματισμό για την μελλοντική πορεία των εξελίξεων στο Κυπριακό.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν όλοι οι αναλυτές στην Τ/κ κοινότητα συμφωνούν στο γεγονός ότι η διάσκεψη του Βερολίνου έρχεται να ενισχύσει την «προεκλογική» εκστρατεία του κ. Ακιντζί, αν και εφόσον ο Τ/κ ηγέτης αποφασίσει τελικά να διεκδικήσει εκ νέου το ανώτατο πολιτικό αξίωμα της κοινότητάς του. Με βάση το αποτέλεσμα της διάσκεψης, ο κ. Ακιντζί πλέον έχει την δυνατότητα να απευθυνθεί στον μέσο Τ/κ ψηφοφόρο με το μήνυμα «ψηφίστε με για να σας οδηγήσω στη λύση, η οποία έχει πλέον εμφανιστεί στον ορίζοντα».

Ραντεβού μετά τον Απρίλη

Μπορεί ο κ. Ακιντζί και οι υποστηρικτές του πλέον να ελπίζουν για ένα θετικό αποτέλεσμα στην δεύτερη Κυριακή των «προεδρικών» του Απριλίου, ωστόσο το κλίμα στην κεντροαριστερά και στον κύκλο συνεργατών, οι οποίοι το προηγούμενο διάστημα βρέθηκαν στο πλευρό του Τ/κ ηγέτη είναι πολύ

Όλοι οι αναλυτές στην τ/κ κοινότητα συμφωνούν στο γεγονός ότι η διάσκεψη του Βερολίνου έρχεται να ενισχύσει την «προεκλογική» εκστρατεία του κ. Ακιντζί, αν και εφόσον ο Τ/κ ηγέτης αποφασίσει τελικά να διεκδικήσει εκ νέου το ανώτατο πολιτικό αξίωμα της κοινότητάς του.

διαφορετικό. Στελέχη της τ/κ κεντροαριστεράς που διατηρούν στενές σχέσεις με την Άγκυρα εκφράζουν έντονη δυσφορία για την τροπή των εξελίξεων στο Κυπριακό. Ένα από αυτά τα στελέχη είναι ο πρώην στενός συνεργάτης του κ. Ακιντζί και διαπραγματευτής της τ/κ κοινότητας, Οζντλ Ναμί.

«Πώς θα λάβει χώρα η νέα διαδικασία στο Κυπριακό, η οποία θα απελευθερώσει τους Τ/κ από το status quo; Πότε θα ξεκινήσει; Πότε θα ολοκληρωθεί;», διερωτήθηκε λίγο μετά το τέλος της άτυπης τριμερούς στο Βερολίνο ο κ. Ναμί. Σύμφωνα με τον κ. Ναμί, το γεγονός ότι αυτά τα σημαντικά ερωτήματα παρέμειναν αναπάντητα στο Βερολίνο έρχεται να επισκοιάσει το αποτέλεσμα της τριμερούς διάσκεψης. Χρεώνει επίσης αυτή την αποτυχία στην ε/κ πλευρά. Από την δική του σκοπιά, η παρέμβαση της ε/κ ηγεσίας είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία ενός κλίματος ασάφειας στο Κυπριακό, το οποίο δεν βοηθά καμία από τις εμπλεκόμενες πλευρές, και πολύ περισσότερο την τ/κ πλευρά, η οποία ευελπιστεί να βγει από το πολιτικό και οικονομικό αδιέξοδο, μια ώρα αρχύτερα, μέσα από την λύση του Κυπριακού.

Σύμφωνα με τον τώως στενό συνεργάτη του κ. Ακιντζί, η διάσκεψη του Βερολίνο ανέβαλε την έναρξη του

ουσιαστικού διαλόγου στο Κυπριακό για το τέλος των «προεδρικών». «Το όλο ζήτημα αναβλήθηκε για μια ημερομηνία μετά τις «προεδρικές» εκλογές μας. Δηλαδή, συνέβη το αναμενόμενο. Αυτό είναι λυπηρό», σημειώνει ο κ. Ναμί, ο οποίος προσθέτει τα εξής: «Έπρεπε να είχε προταθεί ο τρόπος ολοκλήρωσης μιας διαδικασίας που έτσι ή αλλιώς έχει φτάσει στο τέλος της αντί να προταθεί εκ νέου ο διάλογος. Για να φτάσουμε σε αυτό το σημείο σπαταλήσαμε δυο χρόνια. Να χαρούμε ή να λυπηθούμε; Όσοι επιθυμούν ας χαρούν. Εγώ στεναχωρήθηκα γιατί δεν μπορώ ακόμα να δω πώς θα τερματιστεί το status quo».

Η ανάγνωση της Άγκυρας

«Ξε μεγάλο βαθμό οι επιστομάνσεις του κ. Ναμί βρίσκουν σύμφωνη την τουρκική πλευρά», επεσήμανε στην «Κ» τουρκική πηγή στην Άγκυρα. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, για την Άγκυρα το αποτέλεσμα της άτυπης διάσκεψης του Βερολίνου ήταν αναμενόμενο. Η τουρκική πλευρά δεν περίμενε ουσιαστική πρόοδο στις συνομιλίες και αυτό επιβεβαιώθηκε στο Βερολίνο.

Μπορεί η Άγκυρα να υποβαθμίζει το αποτέλεσμα της τριμερούς, ωστόσο προκύπτουν σημαντικά ερωτήματα. Πώς θα αντιδράσει η τουρκική πλευρά στην αναφορά του ΟΗΕ στην διζωνική,

δικονομική ομοσπονδία (ΔΔΟ); Ποια θα είναι η στάση της για την σχεδιαζόμενη πενταμερή διάσκεψη; Με ποιες θέσεις και προτάσεις θα συμμετάσχει σε αυτήν; Απαντώντας σε αυτά τα ερωτήματα, τονίζει τα εξής: «Δεν πρέπει να καθούμε στις λεπτομέρειες και να χάσουμε την ουσία του όλου ζητήματος. Μπορεί ο ΟΗΕ να αναφέρθηκε στην ΔΔΟ, ωστόσο αυτό δεν αλλάζει την γενική εικόνα, η οποία έχει ως εξής: Οι δυο πλευρές ερμηνεύουν με πολύ διαφορετικό τρόπο θεμελιώδη ζητήματα, όπως η πολιτική ισότητα και οι εγγυήσεις. Αργά ή γρήγορα ο ΟΗΕ και η διεθνής κοινότητα θα κληθούν να λάβουν υπόψη τους αυτήν την πραγματικότητα. Και τότε θα γίνει πιο κατανοητή η θέση της Τουρκίας, η οποία λέει «ναι» στον διάλογο, αρκεί να πέσουν στο τραπέζι όλες οι προτάσεις». Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι την προαναφερόμενη θέση της Άγκυρας έσπευσε να επιβεβαιώσει το Κόμμα Αναγέννησης των εποίκων, το οποίο σύμφωνα με τις τελευταίες συφωμιμετρήσεις πλέον φερτάρει με την τρίτη θέση στην κατάταξη των τ/κ πολιτικών κομμάτων. Το κόμμα ζήτησε επισήμως από την Άγκυρα να μπλοκάρει την πενταμερή διάσκεψη, μέχρι την ολοκλήρωση των «προεδρικών». Παράλληλα, προβάλλοντας την άποψη ότι στο Βερολίνο δεν ση-

μειώθηκε πρόοδος στις συνομιλίες, υπενθύμισε ότι σε βασικές πιτυχές του Κυπριακού, όπως λ.χ. στο κεφάλαιο της ασφάλειας, οι εμπλεκόμενες πλευρές εξακολουθούν να προβάλλουν αντικρουόμενες απόψεις.

Η συγκρατημένη αισιοδοξία

Μπορεί Άγκυρα και τ/κ Δεξιά να ερμηνεύουν από μια ιδιόρρυθμη οπτική γωνία το αποτέλεσμα της τριμερούς, ωστόσο το ίδιο δεν ισχύει στην περίπτωση του στρατοπέδου της λύσης. Τ/κ κεντροαριστερά και δυνάμεις της λύσης ζητούν από όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές να κινηθούν άμεσα και αποφασιστικά και να εστιάσουν στη λύση. Την ίδια στιγμή, προβάλλουν την άποψη ότι η διάσκεψη του Βερολίνου δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για να προχωρήσει η διαδικασία.

Σύμφωνα με τον αρχηγό της τ/κ «αξιωματικής αντιπολίτευσης», Τουφάν Έρκιουρμαν η αναφορά του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στη διζωνική, δικονομική ομοσπονδία, στο επίκεντρο της οποίας βρίσκεται η πολιτική ισότητα, η διατήρηση των συγκλίσεων της προηγούμενης περιόδου, είναι τα αποτελέσματα της τριμερούς διάσκεψης, τα οποία έρχονται να αναπτερώσουν το ηθικό των υποστηρικτών της λύσης.

ΣΧΟΛΙΟ / Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

100 χρόνια «Καθημερινή»

Δεν είναι μόνον η μακρά παράδοση, η ιστορία της καταγραφής των γεγονότων για έναν αιώνα στη διάρκεια του οποίου η χώρα γνώρισε στιγμές εθνικής ανάταξης, αλλά βίωσε και διακαμύσεις, κρίσεις και τραγωδίες.

Είναι και η ευθύνη της συμμετοχής σε αυτή την καταγραφή, αποτίμηση και ανάλυση των γεγονότων, με βλέμμα κριτικό αλλά και αντικειμενικό, με άποψη αλλά και νηφαλιότητα, μακριά από ακρότητες, εμμονές και προσωπικές επιπάθειες. Μια εφημερίδα γνώμης, με ορθότητα λόγου και σεβασμό προς όλους. Μια φωνή επιρροής που ασκεί κριτική στην εκάστοτε εξουσία και αποτελεί μέρος της ιστορίας του τόπου ως ένα ευρέως αποδεκτό βήμα ανταλλαγής ιδεών και κατάθεσης προτάσεων, μέσα από τις οποίες προσδοκά να συμβάλει στην καλύτερη διαχείριση των κοινών.

Η «Καθημερινή» καλύπτει την ανάγκη για έγκυρη και σφαιρική ενημέρωση όχι μόνο για το ελληνικό κοινό, αλλά και για το διεθνές, μέσω της αγγλόφωνης έκδοσής της η οποία τυπώνεται από κοινού με τους «Τάιμς της Νέας Υόρκης» ως μια εφημερίδα και αποτελεί την πλέον έγκυρη πηγή ενημέρωσης των ξένων που ασχολούνται με τη χώρα μας. Από ιδιότητες επιχειρηματίας μέχρι στελέχη διεθνών θεσμών και οργανισμών, αλλά και ανθρώπους που ενδιαφέρονται όχι μόνο για την πολιτική και οικονομική επικαιρότητα και επενδυτικές ευκαιρίες, αλλά και για τις ανακαλύψεις Ελλήνων επιστημόνων, τις αρχαιολογικές ανακαλύψεις, τον τουρισμό.

Η ευθύνη για την αγγλόφωνη έκδοση είναι ίσως ακόμη μεγαλύτερη γιατί λειτουργεί ως «παράθυρο» της Ελλάδας προς τον υπόλοιπο κόσμο, συμπεριλαμβανομένου και σημαντικού τμήματος της διασποράς, και καλείται να παρουσιάζει με τη μεγαλύτερη δυνατή πληρότητα και αντικειμενικότητα τις εξελίξεις στη χώρα.

Διαδραματίζει, δε, έναν ιδιαίτερο ρόλο εθνικής σημασίας, καθώς μέσω αυτής ενημερώνονται με νηφάλιο ύφος και μακριά από τις σειρήνες του λαϊκισμού και της επικίνδυνης δημαγωγίας οι αξιωματούχοι συμμάχων και εταίρων της Ελλάδας και της Κύπρου – η «Κ» εκδίδεται και στη Μεγαλόνησο–, αλλά και αυτοί χώρων με τις οποίες η Αθήνα και η Λευκωσία έχουν δύσκολες σχέσεις.

Η πραγματικότητα αυτή, σε συνδυασμό με το ευρύ φάσμα απόψεων στις στίλές της, που αντανάκλα την ελευθερία έκφρασης, όχι δεδομένη σε όλα τα Μέσα και σε όλες τις χώρες, έχει ως αποτέλεσμα οι θέσεις που εκφράζει και οι αναλύσεις που φιλοξενεί να λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν και να επηρεάζουν εντός και εκτός Ελλάδας.

Εμειναν 10 τράπεζες στην Κύπρο από 13 το 2017

Μετά από ένα χρόνο διαπραγματεύσεων και οκτώ μηνών στενών συζητήσεων και ελέγχου δέουσας επιμέλειας και εξέτασης όλου του χαρτοφυλακίου, η Astrobank αγόρασε τα «καλά» στοιχεία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου).

Η πώληση της Εθνικής Κύπρου ήταν υποχρέωση που απορρέε από το σχέδιο αναδιάρθρωσης της μητρικής της στην Ελλάδα, ενώ αν και δεν έχει γνωστοποιηθεί ακόμα το τίμημα της πώλησης, είναι χαμηλότερο της λογιστικής αξίας της ΕΤΕ Κύπρου. Μετά από αυτή την ευτυχή κατάληξη για την Astrobank, το σύνολο ενεργητικού της μεγάλωσε κατά 30% και έφτασε τα 2,9 δισ. ευρώ, ενώ οι μεικτές κορηγήσεις αυξήθηκαν σε 1,4 δισ. ευρώ και οι καταθέσεις σε 2,6 δισ. ευρώ. Η συναλλαγή θα χρηματοδοτηθεί από την πλεονάζουσα ρευστότητα της Astrobank και θα υποστηριχθεί από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

Πλέον, οι τράπεζες στο νησί πέρασαν στις 10 εάν υπολογιστεί και ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ). Το 2017, οι τράπεζες στην Κύπρο ανέρχονταν στις 13, αφού υπήρχε η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα, η USBBank και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Κύπρου.

Τις δύο τελευταίες, απορρόφησε επιτυχώς η Astrobank. Σύμφωνα με επίσημη ανακοίνωση της τράπεζας, η Astrobank Limited γνωστοποίησε την υπογραφή σύμβασης με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για την απόκτηση της 100% θυγατρικής της στην Κύπρο. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται στις εγκρίσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού. Σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της Τράπεζας, η εξαγορά εντάσσεται στο πλαίσιο των στρατηγικών της στόχων για αύξηση των εργασιών της, μέσα από την ενοποίηση μικρότερων τραπεζών στην Κύπρο, μετά και την επιτυχή ολοκλήρωση της εξαγοράς των εργασιών της USB Bank τον Ιανουάριο 2019, οι λειτουργίες της οποίας έχουν ήδη ενσωματωθεί στην Astrobank.

Όπως είναι αναμενόμενο, η Astrobank θα μειώσει το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων της που κυμαίνονταν άνω του 50% μετά την απορρόφηση όλων των εργασιών της USB Bank, καθώς η Εθνική που αγόρασε είναι «καθαρή».

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) στο 4ο τρίμηνο του 2018 πώλησε το μεγαλύτερο μέρος των προβληματικών της δανείων με αποτέλεσμα ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων κορηγήσεων να μειωθεί από 62% το 2017 στο 12% το 2018. Εκείνο που θα πρέπει να αντιμετωπίσει πλέον η Astrobank θα είναι η μείωση του κόστους προς τα έσοδά της (cost to income).

Σε δηλώσεις του, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Astrobank, Κωνσταντίνος Λοϊζίδης, ανέφερε πως «με την ολοκλήρωση και αυτής της συμφωνίας, η διοίκηση και οι μέτοχοι της Τράπεζας επαναβεβαιώνουν, για ακόμα μια φορά, την προσήλωσή τους στην κυπριακή αγορά, ανανεώνοντας τη δέσμευσή τους για συνεχή ανάπτυξη, με στόχο η Astrobank να καταστεί ακόμη πιο ισχυρή».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Το μεγάλο ευρωπαϊζάρι για το προσφυγικό

Το Βερολίνο, το Παρίσι και η μετεγκατάσταση των μεταναστών - Οι κινήσεις της Τουρκίας

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Ένα μεγάλο παζάρι στο εσωτερικό της Ε.Ε. σε σχέση με την τύχη που τελικά θα έχουν όσοι μετανάστες περνούν τα ελληνικά σύνορα βρίσκεται σε εξέλιξη στο παρασκήνιο, με την Αθήνα να επιχειρεί να ισορροπήσει ανάμεσα σε δύο γραμμές. Τη γερμανική, η οποία τείνει στη κορήγηση οικονομικών κινήτρων στις χώρες του Βίσεγκραντ και λοιπές χώρες που αρνούνται τη μετεγκατάσταση μεταναστών από την Ελλάδα, και τη γαλλική, που προβλέπει αυστηρές κυρώσεις για όσους αρνούνται να ακολουθήσουν μια ευρωπαϊκή πολιτική. Παράλληλα με αυτή τη συζήτηση, η οποία εξελίσσεται σε τεχνικό επίπεδο στις Βρυξέλλες, αλλά και στις μεγάλες πρωτεύουσες της Ευρώπης αυτές τις ημέρες, στην Αθήνα είναι απολύτως σαφές ότι η Άγκυρα χρησιμοποιεί το μεταναστευ-

Η Άγκυρα επιχειρεί συστηματικά το τελευταίο διάστημα να μετατρέψει το πρόβλημα σε διμερές.

τικό ως ένα ακόμη εργαλείο πίεσης προς την Ελλάδα. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η σαφής προσπάθεια της Άγκυρας να μετατρέψει το μεταναστευτικό σε διμερές ζήτημα συζήτησης με την Αθήνα.

Η συγκεκριμένη τάση της Άγκυρας

Βάρκα με πρόσφυγες και μετανάστες στο λιμάνι Πλωμαρίου στη Λέσβο, το περασμένο Σάββατο. Οι αυξημένες ροές των τελευταίων μηνών αποδίδονται στην πιο σκληρή στάση που κρατάει η Ε.Ε. έναντι της Τουρκίας.

φαίνεται ήδη από τα τέλη Οκτωβρίου, μετά τη σχετική πρόταση του Τούρκου υπουργού Αμυνας Χουλούσι Ακάρ προς τον Έλληνα ομόλογό του Νίκο Παναγιωτόπουλο να αποτελέσει το μεταναστευτικό ζήτημα συζήτησης στο πλαίσιο των στρατιωτικών μέτρων

οικοδόμησης εμπιστοσύνης (ΜΟΕ), κάτι που η Αθήνα, βεβαίως, απέρριψε. Θεωρητικά, ο επόμενος γύρος ΜΟΕ θα πρέπει να γίνει στην Αθήνα τον Δεκέμβριο, ωστόσο δεν έχει οριστεί ακόμη τελική ημερομηνία.

Σύμφωνα με καλά πληροφορημένες

πηγές, η Άγκυρα θέτει το μεταναστευτικό ως μοχλό πίεσης για το ζήτημα των οκτώ πρώην στρατιωτικών που έχουν πάρει άσυλο, αλλά ευρύτερα για περίπου 8.000 πρόσωπα τα οποία θεωρεί ότι ανήκουν στην (τρομοκρατική ή τους Τούρκους) οργάνωση

του ιμάμ Γκιουλέν και όπως υποστηρίζει υποβάλλονται στην Ελλάδα. Κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα παρατηρείται, επίσης, καθημερινή παρουσία στον τουρκικό Τύπο αρθρογραφίας, η οποία παρουσιάζει την Ελλάδα ως χώρα που κακοποιεί και επαναπροωθεί βίαια τους μετανάστες στην Τουρκία, σε αντίθεση με την Άγκυρα που φιλοξενεί τέσσερα εκατ. μετανάστες και πρόσφυγες. Υπενθυμίζεται πως η Άγκυρα αποσύρθηκε από το διμερές πρωτόκολλο επανεισοδοχής του 2001, το 2017, μετά την απόφαση της ελληνικής Δικαιοσύνης να μην εκδώσει τους οκτώ στην Τουρκία. Η πολιτική εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού στρέφεται μεν κατά της Ε.Ε., όμως η Ελλάδα, ως χώρα εισόδου, εισπράττει την πίεση. Η «έκρηξη» των ροών το 2015-16 ήταν σαφώς συνδεδεμένη με την κορύφωση του πολέμου στη Συρία.

Ωστόσο, οι υψηλές ροές των τελευταίων μηνών –κατά μέσον όρο 550 άτομα την ημέρα – αποδίδονται στην πιο σκληρή στάση που κρατάει η Ε.Ε. έναντι της Τουρκίας τόσο για τις παραβάσεις της κυπριακής κυριαρχίας με τις γεωτρήσεις στην αποκλειστική οικονομική ζώνη (ΑΟΖ) της χώρας, όσο και στην αντίθεση των Ευρωπαίων στις τουρκικές επιχειρήσεις στη Βόρεια Συρία. Οι ροές άρχισαν να αυξάνονται μετεωρικά ξανά τον περασμένο Ιούνιο, όταν η Ε.Ε. αποφάσισε για πρώτη φορά να προχωρήσει σε κυρώσεις κατά της Τουρκίας για την παραβίαση της κυπριακής ΑΟΖ.

ΤΙ ΕΤΟΙΜΑΖΕΙ Ο ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΑΡΛΙΑΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΜΕ «ΑΡΩΜΑ ΒΑΝΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΥΣΗ ΣΟΚΟΛΑΤΑΣ»;

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή 1 Δεκεμβρίου 2011

Χρυσή αναμένεται και φέτος η Black Friday

Οι περσινοί τζίροι δελεάζουν φέτος και επιχειρήσεις εκτός λιανικού - Περιμένουν νέο ρεκόρ σε επισκεψιμότητα και αγορές

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Εικόνες καταναλωτών να κοιμούνται σε αντίκπηνα έξω από καταστήματα ηλεκτρονικών ειδών, για να προλάβουν να αγοράσουν τις αγαπημένες τους τηλεοράσεις, πλυντήρια, κινητά, και παιχνιδοκονσόλες, είχαμε συνηθίσει να βλέπουμε μόνο σε Ηνωμένες Πολιτείες ή και σε μεγάλες ευρωπαϊκές αγορές όπως Βρετανία και Γαλλία. Πέρσι, στο Black Friday είχαμε για πρώτη φορά τέτοια φαινόμενα και στην Κύπρο, η οποία μπήκε για τα καλά στο πετσί του αμερικανικού θεσμού. Εξίσου πρωτόγνωρες εικόνες για την κυπριακή κοινωνία και αγορά, είναι και οι ουρές καταναλωτών έξω από τα καταστήματα αλλά και η αγοραστική φρενιτιδα που επιδεικνύεται τα τελευταία χρόνια κάθε τελευταία Παρασκευή Νοεμβρίου.

Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν πλέον συγκεκριμένες μέρες εκπτώσεων κατά την διάρκεια του έτους, τα τελευταία δύο χρόνια, τα καταστήματα έχουν καθιερώσει την εβδομάδα που προηγείται της τελευταίας Παρασκευής Νοεμβρίου ως άτυπη περίοδο εκπτώσεων και προσφορών. Από το 2012, χρονιά κατά την οποία συστήθηκε για πρώτη φορά στην κυπριακή αγορά το Black Friday, ο θεσμός κερδίζει κάθε χρόνο έδαφος, με ολόένα και περισσότερες εταιρείες να προχωρούν σε προσφορές. Φέτος όμως

Καταναλωτικός παροξυσμός αναμένεται και κατά την φετινή Black Friday. Φέτος οι προσφορές θα κυμανθούν από 10% - 70% σε καταστήματα ηλεκτρονικών ειδών, ένδυσης, υπόδησης ακόμα και σε βιβλιοπωλεία.

Κάθε χρόνο η ανταπόκριση του κόσμου καταγράφει νέες επιδόσεις. Χρονιά ρεκόρ το 2017, αλλά και πέρσι ήταν αισθητή η άνοδος στις αγορές.

η απήκηση του Black Friday είναι ίσως πιο μεγάλη από κάθε άλλη χρονιά.

Τα μηνύματα για την 29η Νοεμβρίου ξεκίνησαν ήδη από την προηγούμενη εβδομάδα. Μηνύματα στο κινητό και στο email, αλλά και οι διαφημίσεις στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση, έχουν προετοιμάσει και φέτος το έδαφος τις τελευταίες μέρες για το Black Friday και ενισχύουν τις εκτιμήσεις ότι η απήκηση του θεσμού φέτος, θα είναι ανάλογη ή και περισσότερη σε σχέση με πέρσι. Στο συμπέρασμα αυτό οδηγεί και το γεγονός ότι χρόνο με τον χρόνο ολόένα και περισσότερα καταστήματα μπαίνουν στην φρενιτιδα του Black Friday καθώς είδαν στον θεσμό μια ευκαιρία για να τονώσουν τις πωλήσεις τους.

Σημαντικό στοιχείο το οποίο εκτιμάται ότι θα αποτελέσει ενισχυτικό παράγοντα για τους τζίρους της 29ης Νοεμβρίου είναι και η εισχώρηση νέων παικτών ή νέων καταστημάτων υφιστάμενων αλυσίδων. Αναμένεται λοιπόν ότι την Παρασκευή, θα είναι μια χρυσή μέρα για το λιανικό και θα επαναληφθούν οι περσινές πρωτόγνωρες εικόνες. Πλήθος καταναλωτών να στριμβώνονται έξω από καταστήματα ηλεκτρονικών ειδών, πολύ πριν το άνοιγμά τους, ώστε

Στον θεσμό του Black Friday και το τμήμα των αερολογιτών στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, με προσφορές από 20-30%.

να προλάβουν να επωφεληθούν πρώτοι των προσφορών στην αγορά.

Το 2018

Ο θεσμός του Black Friday άρχισε να κερδίζει έδαφος το 2017, χρονιά κατά την οποία καταγράφηκε ρεκόρ σε τζίρο και επισκεψιμότητα οι μετρήσεις επισκεψιμότητας στα εμπορικά κέντρα αυξήθηκαν κατά 52% σε σχέση με το 2016. Την ίδια ώρα τα στοιχεία της JCC μίλούσαν για 14 εκατ. ευρώ το 2017, μια αύξηση

της τάξης του 40% σε σχέση με το 2016. Ενδεικτική δε η περίπτωση του Mall Λεμεσού, που κατέγραψε το 2017 τριπλάσιους επισκέπτες σε σύγκριση με το 2016. Σύμφωνα με τα στοιχεία του My Mall, αύξηση σημειώθηκε και το 2018, της τάξης του 4%. Φέτος σχεδόν όλα τα καταστήματα στο εμπορικό κέντρο, αλλά και στα εμπορικά κέντρα όλων των πόλεων συμμετέχουν στον θεσμό με προσφορές από 10-70% εκπτώσεις. Αριθμός καταστημάτων θα συνεχίσει τις

προσφορές μέχρι και την Δευτέρα, η οποία καθιερώθηκε στην Αμερική ως η Cyber Monday.

Και τα αεροδρόμια

Στον ρυθμό του Black Friday μπήκαν και τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, με προσφορές διάρκειας μιας εβδομάδας. Συγκεκριμένα από τις 18 Νοεμβρίου τα δύο αεροδρόμια προσφέρουν την ευκαιρία σε όσους ταξιδεύουν από την Παρασκευή 29 Νοεμβρίου μέχρι την Δευτέρα 2 Δεκεμ-

Καθιερώνεται ως περίοδος εκπτώσεων και προσφορών η εβδομάδα που προηγείται της Black Friday.

βρίου, να αγοράσουν σε χαμηλότερες τιμές, είδη τεχνολογίας, μόδας, ονιονπνευματώδη ποτά, αρώματα και καλλυντικά και υαλιά ηλίου. Οι προσφορές κυμαίνονται από 20-30%. Ειδικές τιμές στα εισιτήρια προσφέρουν από την αρχή της εβδομάδας και οι αεροπορικές εταιρείες όπως η Cyprus Airways, η Blue Air και η Aegean οι οποίες αξιοποιούν πέραν του θεσμού της Black Friday, και αυτόν την Cyber Monday.

Τράπεζες και αυτοκίνητα

Στον χορό της Black Friday μπαίνουν φέτος τράπεζες αλλά και ο τομέας της αυτοκίνησης. Μέχρι στιγμής, έχουν ανακοινώσει προσφορές η Τράπεζα Κύπρου η οποία ενημέρωσε σχετικά τους πελάτες της για τριπλούς βαθμούς ανταμοιβής σε επιλεγμένες επιχειρήσεις στις 29 Νοεμβρίου. Ο θεσμός ενδεχομένως να μην είναι ευρέως διαδεδομένος στον τομέα της αυτοκίνησης, αλλά μπαίνει σιγά σιγά στο παιχνίδι, αφού η οποιαδήποτε προσφορά για το Black Friday, φαίνεται ότι έχει πολλαπλάσια οφέλη παρά οποιαδήποτε άλλη μέρα. Περισσότερη κίνηση αναμένεται να έχουν τις επόμενες μέρες τα showroom των εταιρειών. Για παράδειγμα, σε τμήμα προσφορών προχωρά η Geo Pavlides Automotives Ltd, με ειδικές τιμές σε και-

νούρια, demo και pre-registered αυτοκίνητα στα πέντε brands του στόλου της.

Προσοχή στις προσφορές

Σε ανακοίνωση ο Σύνδεσμος Προστασίας Καταναλωτών τονίζει ότι δεν πρέπει να γίνονται βιαστικές αγορές, αλλά αγορές χρήσιμων και αναγκαίων προϊόντων και όχι γιατί είναι σε προσφορά. Καλεί τους καταναλωτές να χρησιμοποιήσουν το διαδίκτυο, όχι μόνο για πραγματοποίηση αγορών, αλλά και για να εντοπισμό εναλλακτικών προϊόντων, κριτικές, καθώς και για την τιμή πώλησης του προϊόντος από άλλους προμηθευτές. Επισημαίνει ότι η τιμή δεν πρέπει να είναι το μόνο κριτήριο και ότι αν πρόκειται για προϊόν αξίας, αλλά είναι σημαντικό να αξιολογηθεί η αξιοπιστία και η ποιότητα εξυπηρέτησης του συγκεκριμένου πωλητή. Προκειμένου οι καταναλωτές να μην βρεθούν προ εκπλήξεως επισημαίνει την σημασία του να καθοριστεί εκ των προτέρων ο προϋπολογισμός για τις αγορές και να ενημερώνονται για την πολιτική επιστροφών του καταστήματος. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, για αγορές από κατάστημα δεν υπάρχει νομική υποχρέωση και επιφύλαξη στην πολιτική του κάθε καταστήματος αν θα αποδεχτεί επιστροφές ή αλλαγές. Αυτό δεν ισχύει για αγορές μέσω διαδικτύου, όπου οι καταναλωτές έχουν δικαίωμα υπαναχώρησης μέχρι και 14 ημέρες μετά την παραλαβή του προϊόντος. Καλούνται ακόμη οι καταναλωτές να ενημερώνονται κατά πόσο το κατάστημα εφαρμόζει τον Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας και συμμετέχει στο μηχανισμό Εναλλακτικής Επίλυσης Καταναλωτικών Διαφορών.

Black Friday από το 1952

Ο θεσμός του Black Friday ξεκίνησε από το 1952 στην Αμερική, και είναι η Παρασκευή η οποία ακολουθεί την Ημέρα των Ευχαριστιών στην Αμερική, συνήθως δε πραγματοποιείται από τις 23 μέχρι τις 29 Νοεμβρίου, ενώ σηματοδοτεί την έναρξη της εορταστικής περιόδου των Χριστουγέννων. Την δεκαετία του '60 οι λογιστές χρησιμοποιούσαν μαύρο μελάνι για να καταγράφουν στα λογιστικά βιβλία τις μέρες με θετικό ισολογισμό. Με κόκκινο χρώμα καταγράφονταν οι μέρες με αρνητικό ισολογισμό. Επειδή λοιπόν την συγκεκριμένη μέρα καταγράφονταν σημαντικά κέρδη, περισσότερα και από την περίοδο των Χριστουγέννων καμιά φορά, έτσι η εν λόγω Παρασκευή, έμεινε να ονομάζεται Μαύρη. Στην Κύπρο έφτασε μόλις πριν από πέντε χρόνια, με μου-

Ο θεσμός του Black Friday ξεκίνησε από το 1952 στην Αμερική, και είναι η Παρασκευή η οποία ακολουθεί την Ημέρα των Ευχαριστιών στην Αμερική.

διασμένες προσφορές και συμμετοχή επιχειρήσεων. Έγινε περισσότερο γνωστός ως θεσμός το 2016, ενώ αγκαλιά-

στηκε από τους καταναλωτές το 2017, χρονιά κατά την οποία σημείωσε ρεκόρ πωλήσεων και επισκεψιμότητας.

Πιο μπροστά η Κίνα

Στην Κίνα δεν περιμένουν τον θεσμό του Black Friday για να κάνουν χρυσές δουλειές στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου. Δύο εβδομάδες πριν, στις 11/11 η κινεζική Alibaba έχει καθιερώσει την Μέρα των Εργένδων (Single's Day). Φέτος η κινεζική εταιρεία σημείωσε ρεκόρ πωλήσεων με 38,4 δισεκατομμύρια δολάρια, περίπου επτά εκατομμύρια περισσότερα σε σχέση με την αντίστοιχη μέρα του 2018. Μάλιστα μέσα στα πρώτα 68 δευτερόλεπτα της μέρας, η Alibaba συγκέντρωσε περισσότερα από 1 δισεκατομμύριο δολάρια. Η εμπορική εκμετάλλευση της Μέρας των Εργένδων ξεκίνησε στην Κίνα το 2009 από τον κολλοσό στο ηλεκτρονικό εμπόριο Alibaba, ο οποίος είδε μια ευκαιρία να αυξήσει τις πωλήσεις του σε μια πεσμένη περίοδο όπως θεωρείται αυτή μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου. Ο ηλεκτρονικός τζίρος

Ο ηλεκτρονικός τζίρος της Single Day της Κίνας δεν συγκρίνεται με αυτόν της Black Friday. Το 2018 ήταν πενταπλάσιος σε σύγκριση με τον τζίρο στις ΗΠΑ για το Black Friday.

της Single Day της Κίνας δεν συγκρίνεται με αυτόν της Black Friday, αφού πέρσι κατέγραψε πέραν των 30 δισεκατομμυ-

ρίων ευρώ σε 24 ώρες, η Μαύρη Παρασκευή στις Ηνωμένες Πολιτείες κατέγραψε 6,2 δισ. ευρώ.

Blue Air

Λάρνακα →
Αθήνα • Θεσσαλονίκη
Βουκουρέστι

Ταξιδέψτε περισσότερο, απολαύστε περισσότερα

LIGHT

23€

CLASSIC

32€

PREMIUM

32€

www.flyblueair.com

Orthodoxou Aviation
+357 22 755 300

«Πονοκέφαλος» για τη Ρώμη τα προβλήματα των Ilva, Alitalia

Τα σχέδια διάσωσης των δύο προβληματικών εταιρειών αντιμετωπίζουν δυσκολίες

Τα πράγματα για την Ιταλία δυσκολεύουν στο πεδίο των προβληματικών εγχώριων επιχειρήσεων, με αφορμή την τεταμένη κατάσταση στον Τάραντα και τη σχεδιαζόμενη αποχώρηση του ομίλου Arcelor-Mittal από την εκεί επένδυσή του στη χαλυβουργία Ilva, αλλά και εξαιτίας των ενστάσεων των ενδιαφερόμενων Ferrovie dello Stato Italiane, Lufthansa και Atlantia ως προς τη διάσωση του προβληματικού αερομεταφορέα της Alitalia.

Οι ιταλικοί κρατικοί σιδηρόδρομοι Ferrovie dello Stato Italiane έχουν διευκρινίσει ότι δεν υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες να συγκροτηθεί κοινοπραξία, ώστε να διασωθεί η Alitalia από τη ρευστοποίηση – χρειάζονται πιο πολλές λεπτομέρειες για τη διακυβέρνηση, τη μετοχική σύνθεση κ.λπ. Είχαν προηγηθεί

Ολα δείχνουν ότι η ιταλική κυβέρνηση θα αναγκαστεί να στηρίξει με κρατικά κονδύλια τόσο την Alitalia όσο και την Ilva.

ανάλογες ανακοινώσεις από την Atlantia, της οικογένειας Μπένετον, ενώ και η γερμανική αεροπορική εταιρεία Lufthansa είχε δηλώσει πως ακόμα δεν είναι έτοιμη να δεσμευθεί με επενδύσεις στην Alitalia. Εξ ου και η Ρώμη προετοιμάζει χρηματοδότηση 350 εκατ. ευρώ για να παραμείνει εν λειτουργία η Alitalia το επόμενο εξάμηνο, όπως αναφέρει το Bloomberg, προσβλέποντας σε μονιμότερη λύση.

Ανεργία στον Νότο

Η διάσωση της ρυτιγόνογυ Ilva και των χιλιάδων θέσεων εργασίας στον ιταλικό Νότο, που μαστιάζεται από την υψηλότατη ανεργία, έχει προκαλέσει τριγμούς στον κυβερνητικό συνασπισμό του Τζουζέπε Κόντε. Ο Ιταλός πρωθυπουργός κάνει ό,τι περνάει από το χέρι του για να

Ferrovie dello Stato Italiane, Lufthansa και Atlantia έχουν εκφράσει ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στη διάσωση της Alitalia, αλλά η σύσταση κοινοπραξίας δεν έχει καταστεί δυνατή μέχρι σήμερα και το σχέδιο δείχνει να μην προχωράει.

αποτρέπει την αποχώρηση του ομίλου της ArcelorMittal. Η τελευταία είχε θέσει ως όρο για τις επιχειρηματικές της κινήσεις στον Τάραντα τη νομική ασυλία έναντι διώξεων για περιβαλλοντικούς λόγους, ενόσω θα έκανε καθαρισμό στις εγκαταστάσεις της Ilva. Και ενώ αρχικά είχε λάβει αυτό που ζήτησε, τον προηγούμενο μήνα η κυβέρνηση συνασπισμού του Κόντε απέσυρε τη στήριξη της στην ασυλία αυτή. Η ArcelorMittal δήλωσε πως αποχωρεί επισήμως την 4η Δεκεμβρίου από την Ιταλία και διακόπτει τη λειτουργία της Ilva στα μέσα Ιανουαρίου 2020. Χθες αργά είχε σχεδιαστεί συνάντηση του Τζουζέπε Κόντε με τον ιδιοκτήτη της γαλλοϊνδικής ArcelorMittal, Λάκσιμι Μιτάλ και του γιου του, Αντίτιο. Σύμφωνα με την εφημερίδα Il Messaggero, οι τελευταίοι

έχουν υιοθετήσει πιότερη στάση και ευελπιστούν να σημειωθεί πρόοδος και να βρεθεί λύση για τη δυσχερέστατη θέση στην οποία έχει περιέλθει η Ilva.

Εν τω μεταξύ, όπως αναφέρει το ιταλικό ειδησεογραφικό πρακτορείο ANSA, οι ιταλικές εισαγγελικές αρχές που εξετάζουν και την προσφυγή των πρώην επιτρόπων της Ilva κατά της ArcelorMittal, αποφάνθηκαν χθες ότι η επίκληση για τη μη ύπαρξη ασυλίας είναι προσχηματική. Και συνεχίζουν, επισημαίνοντας ότι ο πραγματικός λόγος είναι η ίδια η κρίση που αντιμετωπίζει στους κόλπους της η γαλλοϊνδική χαλυβουργία και η επιδίωξη της να κάνει αποσιεπνύσεις. Υπενθυμίζεται ότι ο ιταλικός όμιλος της Ilva, εκτός του Τάραντα στον Νότο διαθέτει και δύο μικρότερες μονάδες στον Βορρά, ενώ συ-

νολικά απασχολεί 12.000 άτομα. Εάν, τελικώς, πεισθεί η ArcelorMittal να παραμείνει, σχεδιάζει περικοπές 5.000 θέσεων εργασίας. Ο Τζουζέπε Κόντε δηλώνει αποφασισμένος να ακυρώσει τις περικοπές ή να τις περιορίσει, ενώ, όπως αναφέρει το ANSA, εξετάζει το ενδεχόμενο να πάρει κρατική στήριξη στην ArcelorMittal για να περισώσει θέσεις εργασίας. Είναι αναγκαίος ο καθαρισμός των εγκαταστάσεων της Ilva και της περιοχής, διότι οι εκπαιδευμένοι ρύποι συνδέονται με τα αυξημένα κρούσματα ορισμένων τύπων καρκίνου στην περιοχή του Τάραντα. Η Γκράτσια Παρίζι, παιδίστρα στον Τάραντα τα τελευταία είκοσι χρόνια, λέει στους Financial Times πως ο καρκίνος σε παιδιά 0-14 ετών είναι 50% υψηλότερος στην πόλη από τον μέσο όρο στην περιφέρεια.

Οι Κινέζοι ζουν μέσα από το κινητό τους

Η τεχνολογία μπορεί να μας ενώνει και να έχει μεταμορφώσει τον πλανήτη σε ένα μικρό χωριό, αλλά στην Κίνα χρησιμοποιείται διαφορετικά από ό,τι στη Δύση, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευσμά του το ειδησεογραφικό δίκτυο CNBC. Και αυτό σημαίνει πως όσες δυτικές επιχειρήσεις ενδιαφέρονται να έχουν παρουσία στη συγκεκριμένη αγορά, θα πρέπει να επανασχεδιάσουν τις εφαρμογές και τις υπηρεσίες, ώστε να προσαρμόζονται στα δικά της δεδομένα. Λόγου χάριν, η πλατφόρμα της Airbnb, που διαισυνδύει ιδιοκτήτες σπιτιών, διαμερισμάτων και δωματίων και επισκεπτών, δημιούργησε νέα εφαρμογή για την Κίνα με την επωνυμία Aibiyang (και ως τέτοια είναι γνωστή στη χώρα). Επιπροσθέτως, ορισμένα διεθνή εμπορικά σήματα χρησιμοποιούν νέες μορφές τεχνολογίας, όπως είναι η διευρυμένη πραγματικότητα και η ψηφιακή πραγματικότητα, ώστε να αποκτήσουν καλύτερη πρόσβαση στο καταναλωτικό κοινό της Κίνας. Ποιες, όμως, είναι οι επιπτώσεις, όταν εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι αρχίζουν να ζουν τη ζωή τους μέσα από το έξυπνο κινητό τους τηλέφωνο;

Αρκεί να περάσει κάποιος ένα 24ωρο σε μία από τις αχανείς μεγαλούπολεις της Κίνας και να καταλάβει αμέσως πόσο συνυφασμένη είναι η τεχνολογία με την καθημερινότητα των ανθρώπων κατά τρόπο θεμελιώδως διαφορετικό απ' ό,τι συμβαίνει στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Και όταν οι Δυτικοί εξακολουθούν να διεκπεραιώνουν πολλά πράγματα από μόνιους τους και διά ζώσης, οι άνθρωποι στην Ασία γεννικότερα και στην Κίνα ειδικότερα χρησιμοποιούν τα κινητά τους σχεδόν παντού και πάντα. Ας πούμε, σε ορισμένα πάρκινγκ στη Σαγκάη δεν έχεις καμία άλλη επιλογή – δηλαδή ρευστό – για να πληρώσεις για τη στάθμευση παρά μόνο με την εφαρμογή WeChat Pay ή Alipay. Ως αποτέλεσμα, πολλοί Κινέζοι είναι μιλία μπροστά από τους Δυτικούς. Και αυτό το χάσμα μεταξύ Ανατολής - Δύσης όσον αφορά τη διείσδυση της τεχνολογίας είχε αναφερθεί πολλές φορές στο Συνέδριο Τεχνολογίας Ανατολής

και Δύσης, που διοργάνωσε το δίκτυο CNBC, στη Νάναο του Γκουανγκζού την εβδομάδα που πέρασε. Στο συνέδριο συμμετείχαν υψηλόβαθμα διοικητικά στελέχη από ομίλους, όπως οι IBM, Airbnb, Universal, Mercedes κ.ά., οι οποίοι επισημαίνουν τις διαφορές μεταξύ Ανατολής και Δύσης, που τους υπαγορεύουν να προσαρμοστούν στις διαφορετικές προδιαγραφές έθνεν και έθνεν. Οι εφαρμογές που επινοούνται από τις δυτικές επιχειρήσεις πολύ συχνά δείχνουν εντελώς διαφορετικές στην Κίνα, και αυτό κυρίως διότι οι Κινέζοι τις χρησιμοποιούν με εντελώς διαφορετικό τρόπο. Τις μαθαίνουν μέσω διαφημιστικών εκστρατειών και αναζητήσεων σε υπηρεσίες τύπου WeChat. Οι Κινέζοι καταναλωτές επιπροσθέτως κάνουν τις πληρωμές τους μέσω των έξυπνων κινητών τους τηλεφώνων, μια και το ρευστό είναι βέβαιον πως δεν είναι «βασιλιάς» στη συγκεκριμένη χώρα. Επιπλέον, οι πιστωτικές κάρτες θεωρούνται ξεπερασμένες και η χρήση τους βαίνει μειούμενη.

Ενα ακόμα παράδειγμα δόθηκε στο πλαίσιο των συζητήσεων του Συνεδρίου Τεχνολογίας Ανατολής και Δύσης του CNBC, με όσα ανέφερε ο πρόεδρος της Airbnb Κίνας, Τάο Πενγκ. Ο Τάο Πενγκ εξήγησε πως η εταιρεία του είναι διαφορετική από την Airbnb στις Ηνωμένες Πολιτείες. «Αφιερώνουμε πολλή δουλειά και πόρους στο να δώσουμε τοπικό χαρακτήρα στις δραστηριότητές μας – λόγω χάριν το σύνθημά μας είναι η Airbnb Κίνας οικοδομείται από Κινέζους μηχανικούς για τον κινεζικό λαό». Η ομάδα της εταιρείας στο Πεκίνο αριθμεί ήδη 500 εργαζομένους, έχει διαφορετικό διαδικτυακό προφίλ και εισαγωγική σελίδα στην Κίνα, έχει άλλο όνομα, το Aibiyang, ενώ συνεργάζεται με τα συστήματα ψηφιακών πληρωμών WeChat Pay και Alipay. Τέλος, άλλοι κολοσσοί όπως η Mercedes, η αμερικανική WWE για τους αγώνες επαγγελματικής πάλης και η ONE Championship της Σιγκαπούρης, που διοργανώνουν αναμετρήσεις στις πολεμικές τέχνες, αναπτύσσουν μεθόδους ή διευρύνουν πραγματικότητα για προσέλκυση θεατών.

Altamira: Επενδυτικές ευκαιρίες με υψηλές αποδόσεις

Εμπορικά κτήρια σε Λεμεσό και Λευκωσία με αποδόσεις που φθάνουν το 6.5%, αποφέροντας άμεσα εισοδήματα στους ιδιοκτήτες

Ιδιαίτερα ελκυστικές επενδυτικές ευκαιρίες διαθέτει η Altamira Asset Management Cyprus (Altamira), με αποδόσεις που αγγίζουν μέχρι το 6.5%. Πρόκειται για μία ξεχωριστή κατηγορία ακινήτων, η αγορά των οποίων εξασφαλίζει υψηλή επενδυτική απόδοση στον εν δυνάμει ιδιοκτήτη, παρέχοντάς του παράλληλα, άμεσο εισόδημα από την πρώτη κιόλας μέρα της αγοράς του ακινήτου.

Συγκεκριμένα, τρία εμπορικά κτήρια στη Λευκωσία και μία βιομηχανική αποθηκευτική μονάδα στη Λεμεσό, διατίθενται άμεσα προς πώληση μέσα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Altamira: www.altamirarealestate.com.cy. Και στα τέσσερα ακίνητα υπάρχουν μονάδες που είναι ήδη ενοικιαζόμενες, γεγονός που μεταφράζεται σε άμεση πηγή εισοδήματος, ενώ παράλληλα διαθέτουν επιπλέον χώρους προς ενοίκιαση, αυξάνοντας κατ' επέκταση την απόδοση του ακινήτου.

1. Εμπορικό κτήριο στον Στρόβολο με ζητούμενη τιμή €1.775.000

Κτισμένο σε προνομιακή θέση επί της Λεωφόρου Στρόβολου, μία από τις πιο πολυσύχναστες και βασικές οδικές αρτηρίες της Λευκωσίας, διατίθεται προς πώληση τριώροφο κτήριο, το οποίο περιλαμβάνει κατάστημα και γραφειακούς χώρους, αποτελώντας μοναδική επενδυτική επένδυση.

Το κτήριο αποτελεί το βόρειο μισό του τεμαχίου του οποίου αναλογεί εμβαδόν γης περί τα 1.238 τ.μ.. Αποτελείται από κατάστημα στο ισόγειο με μεσοπάτωμα και γραφειακούς χώρους στους δύο ορόφους. Το εμβαδόν του καταστήματος ανέρχεται στα 475 τ.μ. περίπου, με μεσοπάτωμα 237 τ.μ., ενώ ο κάθε όροφος είναι περί τα 447 τ.μ.. Το κτήριο διαθέτει επίσης υπόγειο με χώρο στάθμευσης και αποθηκευτικούς χώρους.

Απόδοση πέραν του 6.5%

Το κατάστημα και ο δεύτερος όροφος ήδη ενοικιάζονται, με το υφιστάμενο ενοίκιο να μεταφράζεται σε απόδοση 5%. Με την ενοίκιαση του πρώτου ορόφου με αγοραίο ενοίκιο, η απόδοση μπορεί να ξεπεράσει το 6.5%. Το κτήριο είναι ηλικίας περίπου 20 χρονών και βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση. Η Altamira, όπως και σε άλλες περιπτώσεις, προχώρησε σε εργασίες συντήρησης και ανακαινίσεως του εν λόγω κτηρίου,

καθώς και σε διαδικασία για έκδοση ξεχωριστού τίτλου ιδιοκτησίας, η οποία βρίσκεται στο τελικό στάδιο.

Το ακίνητο επωφελείται από διπλή πρόσφυση ενώ έχει ανεγερθεί με συμβατικό τρόπο κατασκευής, με σκελετό από οπλισμένο σκυρόδεμα και πλάκα οροφής από μπετόν.

2. Ακίνητο στην Αγλαντζιά με εξασφαλισμένη απόδοση πέραν του 5%

Στην καρδιά του Δήμου Αγλαντζιάς, εντοπίζεται ακόμα μία μεγάλη επενδυτική ευκαιρία, με εξασφαλισμένη απόδοση 5%. Με ζητούμενη τιμή €680.000, το κτήριο αποτελείται από κατάστημα στο ισόγειο 262 τ.μ., μεσοπάτωμα 135 τ.μ. και υπόγειο 260 τ.μ.. Το ακίνητο βρίσκεται πολύ κοντά στο Πάρκο Ακαδημίας και μόλις 2χλμ από την Πανεπιστημιούπολη. Η ευρύτερη περιοχή

χαρακτηρίζεται από μείγμα χρήσεων, ενώ στην άμεση περιοχή υπάρχει υπεραγορά, αρτοποιείο, πρατήριο βενζίνης, πάρκα, γραφεία και διαμερίσματα.

Το κτήριο έχει ανεγερθεί πριν από περίπου 20 χρόνια και βρίσκεται σε καλή κατάσταση συντήρησης. Επίσης, σύμφωνα με πρόσφατη αρχιτεκτονική μελέτη, η οποία έχει διενεργηθεί από εξειδικευμένους συνεργάτες της Altamira, υπάρχει ανεξάντλητος συντελεστής δόμησης ο οποίος, αν αξιοποιηθεί, επιτρέπει την ανέγερση δύο επιπρόσθετων ορόφων, γεγονός που θα αυξήσει σημαντικά την απόδοση του ακινήτου.

3. Ισόγειο κτήριο στον Αστρομερίτη με ενοικιαζόμενα καταστήματα

Με ζητούμενη τιμή €400.000, το ακίνητο διαθέτει ενοικιαζόμενα καταστήματα, προσφέ-

ροντας απόδοση πέραν του 5.5%.

Συγκεκριμένα, το κτήριο βρίσκεται κατά μήκος της Λεωφόρου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' στον Αστρομερίτη, μία πολυσύχναστη οδική αρτηρία η οποία οδηγεί προς την οροσειρά του Τροόδους καθώς και προς το οδόφραγμα της περιοχής. Πρόκειται για περιοχή που χαρακτηρίζεται από εμπορική κυρίως ανάπτυξη, με μεγάλο αριθμό καταστημάτων, εστιατορίων και αρτοποιείων ενώ υπάρχουν και ορισμένες κατοικίες.

Το κτήριο, το οποίο ανεγέρθηκε το 2000, αποτελείται από τρία καταστήματα με μεσοπάτωμα, ενώ στη νότια πλευρά του αποτελείται από πυλωτή, η οποία χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης. Έχει εμβαδόν περίπου 370 τ.μ. κλειστό χώρο στο ισόγειο, γύρω στα 170 τ.μ. μεσοπάτωμα ενώ το τεμάχιο έχει συνολικό εμβαδόν 1.487

τ.μ. Αξίζει να σημειωθεί πως τα καταστήματα ενοικιάζονται σε τραπεζικό ίδρυμα, αρτοποιείο και μίνι μάρκετ (περίπτερο).

4. Αποθήκη στον Ύψωνα με απόδοση

Μία μοντέρνα βιομηχανική αποθήκη στη βιοτεχνική ζώνη στην περιοχή Αγίου Σύλα στον Ύψωνα, διατίθεται προς πώληση με ζητούμενη τιμή €4.840.000.

Το ακίνητο διαθέτει 16 ξεχωριστές μονάδες εκ των οποίων οι 13 ενοικιάζονται από ένα ευρύ φάσμα επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται, μεταξύ άλλων, στους τομείς των logistics, της αποθήκευσης προϊόντων και εμπορευμάτων και άλλων. Το ποσό που προκύπτει από τις ενοικιαζόμενες μονάδες μεταφράζεται σε απόδοση 3.5%, ενώ με την ενοίκιαση των υπολοίπων μονάδων, η απόδοση μπορεί να ξεπεράσει το 5%. Την ίδια ώρα, το κτήριο δεν εμπίπτει στις πρόνοιες του Περί Ενοικιοστασίου Νόμου και ως εκ τούτου δεν τίθεται ζήτημα θέσμιων ενοικιαστών.

Κατασκευασμένη πριν από εφτά χρόνια με άριστης ποιότητας οικοδομικά υλικά, η αποθήκη πληροί όλες τις προδιαγραφές μιας σύγχρονης και προσεκτικά σχεδιασμένης βιομηχανικής/αποθηκευτικής μονάδας. Συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός του κτηρίου έχει εκπονηθεί σύμφωνα με τους αντισεισμικούς κώδικες και τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές κατασκευής.

Το ακίνητο περιλαμβάνει αποθηκευτικούς χώρους με εμβαδόν περί τα 5.000 τ.μ. και πέραν των 1.000 τ.μ. γραφειακών/βοηθητικών χώρων. Οι κενές αποθήκες έχουν εμβαδόν περί τα 1.700 τ.μ. Το εμβαδόν των μονάδων είναι ιδανικό για μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Επιπρόσθετα, η περιοχή στην οποία βρίσκεται το ακίνητο διαθέτει άριστη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο, στις βιομηχανικές περιοχές Αγίου Σύλα και Ύψωνα καθώς και στο λιμάνι Λεμεσού.

Εξειδικευμένο δίκτυο συμβούλων

Με 70 εξειδικευμένα στελέχη να αποτελούν την ομάδα Real Estate και ένα ευρύ δίκτυο συνεργατών και αντιπροσώπων ανά το παγκόσμιο, η Altamira μπορεί να καθοδηγήσει αποτελεσματικά κάθε ενδιαφερόμενο επενδυτή, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, βοηθώντας τον να αποκτήσει το ακίνητο που ανταποκρίνεται στις εξισορροπημένες ανάγκες του.

Ουίσκι, ο βασιλιάς του ποτού και των αποδόσεων

Κέρδη έως 582% από τις μπουτίλιες σπάνιων single malts, ενώ οι Ασιάτες ανακαλύπτουν την αγορά και εκτοξεύουν τις τιμές

Του ΜΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΤΟΥ

Σε μια εποχή έντονης αβεβαιότητας, χαμηλών αποδόσεων και αρνητικών επιτοκίων, οι επενδύσεις πάθους αποτελούν μια ολόενα και πιο δημοφιλή επιλογή μεταξύ των εύπορων επενδυτών και συλλεκτών. Η συγκεκριμένη κατηγορία επενδύσεων περιλαμβάνει συλλεκτικά αυτοκίνητα, έργα τέχνης, κοσμήματα, γραμματόσημα, κρασιά, ακόμη και ένπια. Επειδή όμως μιλάμε για επενδύσεις, βασικό ζητούμενο είναι και η απόδοση. Και βάσει αυτής, ο βασιλιάς των επενδύσεων πάθους, είναι το ουίσκι.

Μία μπουτίλια The Macallan 1926 πωλήθηκε έναντι 1,5 εκατ. δολ. σε δημοπρασία του οίκου Christies στο Λονδίνο.

Σε 12μηννη βάση η απόδοση του δείκτη των σπάνιων single malts φθάνει το 40% και ακολουθούν τα νομίσματα (12%), το κρασί (9%), τα έργα τέχνης (9%), τα ρολόγια (5%) και τα αυτοκίνητα (2%). Σε βάθος 10ετίας η υπεροχή του ουίσκι είναι συντριπτική, καθώς η απόδοση φθάνει το 582%, όταν για τα αυτοκίνητα διαμορφώνεται στο 258% και για τα έργα τέχνης στο 158%.

Ζήτηση από Ασία

Η είσοδος στην αγορά των σπάνιων single malts Ασιατών επενδυτών έχει προκαλέσει την εκτίναξη των τιμών στις δημοπρασίες. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας συμβούλων επενδύσεων Knight Frank, στη διάρκεια του 2018 σε δημοπρασία του οίκου Christies μία μπουτίλια The Macallan 1926 πωλήθηκε έναντι 1,5 εκατ. δολ., ποσό που αποτελεί και νέο ρεκόρ για την αγορά των

σπάνιων ουίσκι. Μπορεί αρκετοί να θεωρούν ότι το να επενδύει κανείς σε καλό ουίσκι, αντί να το απολαμβάνει αποτελεί... αμαρτία, αλλά τα παραπάνω νούμερα βάζουν πολλούς εύπορους σε δεύτερες σκέψεις, και αποτελούν πονοκέφαλο για τους αφοσιωμένους συλλέκτες. Αυτοί συμμετέχουν σε εκδηλώσεις δοκιμής και δημοπρασίες που πραγματοποιούν αποστακτήρια, ελπίζοντας να «πέσουν» πάνω σε μια σπάνια μπουτίλια. Και εάν είναι τυχεροί, μπορεί να συμμετάσχουν σε δημοπρασία βαρελιού από το αποστακτήριο. Κάτι τέτοιο συμβαίνει σπάνια, αλλά για τους συλλέκτες, τα βαρέλια είναι κάτι σαν ιερό δισκοπότηρο, καθώς μια τέτοια αγορά τους εξασφαλίζει πρόσβαση στην απευθείας εμφιάλωση από το αποστακτήριο του δικού τους ουίσκι, πραγματοποιώντας το όνειρο κάθε συλλέκτη.

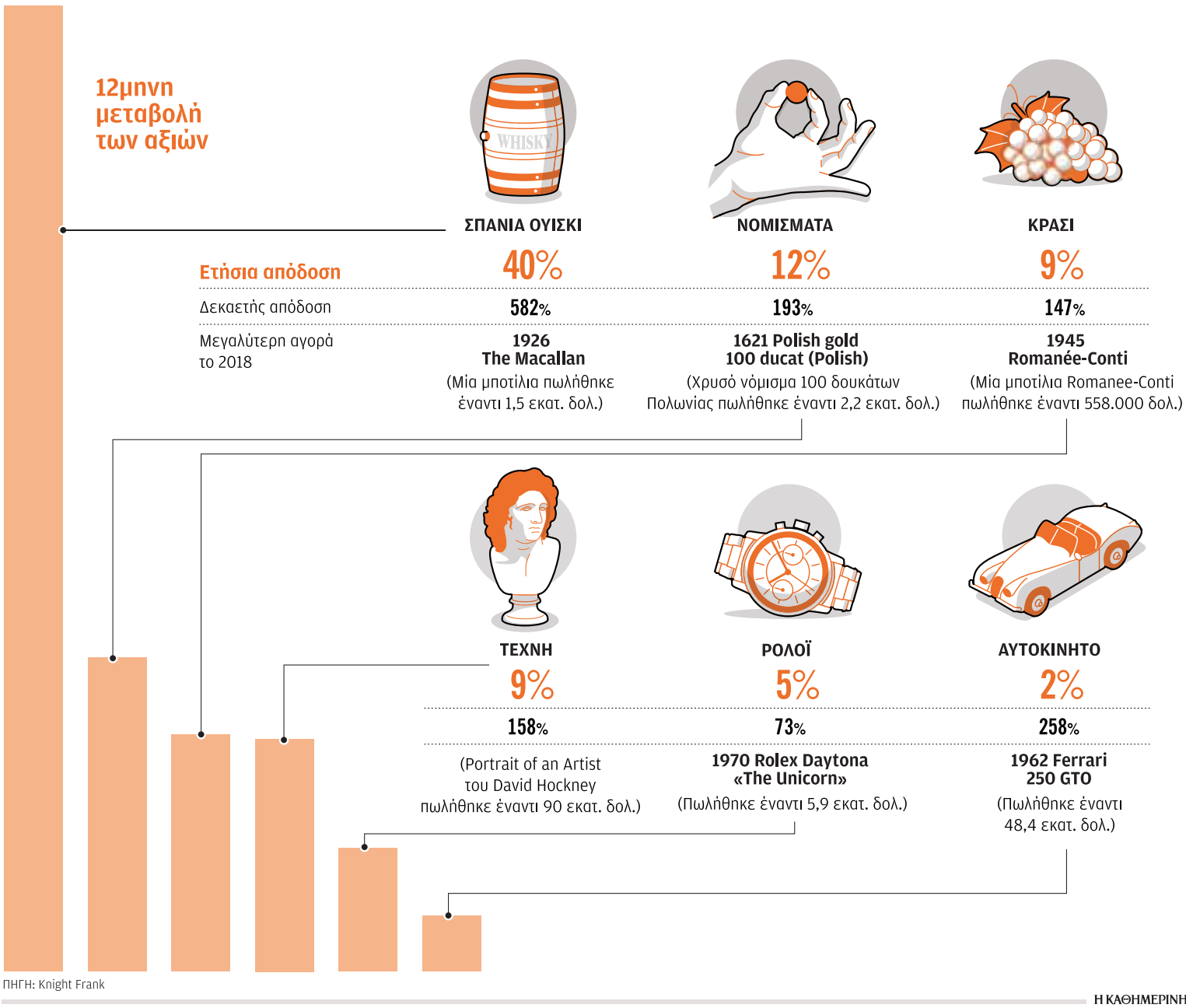
Στις εκδηλώσεις δοκιμής και δημοπρασίας single malt whisky θα συναντήσετε μερικούς από τους πλουσιότερους ανθρώπους του κόσμου. Ο ιδιοκτήτης της Amazon Τζεφ Μπέζος περιλαμβάνεται μεταξύ των φανατικών συλλεκτών ουίσκι, ενώ το ιδιωτικό τζετ του ιδιοκτήτη της κινεζικής Alibaba Τζακ Μα προσγειώνεται συχνά στο αεροδρόμιο του Αμπερντίν. Εξάλλου, το αυξημένο ενδιαφέρον των Ασιατών και ειδικά των Κινέζων για την κλειστή αγορά των σπάνιων ουίσκι ήταν ο βασικός λόγος για την έναρξη της απευθείας πτήσης Πεκίνο-Εδιμβούργο το 2018. Στο πρώτο εξάμηνο του 2018 οι εξαγωγές σκωτσέζικου ουίσκι προς Ινδία, Κίνα και Σιγκαπούρη αυξήθηκαν κατά 44%, 35% και 24% αντιστοίχως, με τα single malts να καλύπτουν το 30% των συνολικών εξαγωγών της Σκωτίας.

Μέση τιμή 120.000 δολ.

Επενδυτές και συλλέκτες δαπανούν όλο και μεγαλύτερα ποσά για να εμπλουτίσουν την κάβα τους με μπουτίλιες σπάνιου ουίσκι. Η μέση αγορά φθάνει τις 120.000 δολ., αλλά αυτά είναι... κέρματα μπροστά στο 1,5 εκατ. δολ. που δαπάνησε ανώνυμος επενδυτής τον Νοέμβριο του 2018 για μία μπουτίλια The Macallan 1926 με χειροποίητη ετικέτα από τον Ιρλανδό καλλιτέχνη Μάικλ Ντίλντον. Το Macallan 1926 αποτελεί μύθο για τους συλλέκτες, καθώς έχουν παραχθεί μόλις 40 μπουτίλιες του ηλικίας 60 ετών ουίσκι την περίοδο που εμφιαλώθηκε.

Εκτός των σκωτσέζικων ουίσκι, που αναμφισβήτητα αποτελούν τον βασιλιά της αγοράς, έντονη ζήτηση καταγράφεται και για άλλες κατηγορίες ουίσκι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η πώληση μιας μπουτίλιας του ιαπωνικού ουίσκι Yamazaki 50 ετών έναντι 343.318 δολαρίων σε δημοπρασία των Bonhams στο Χονγκ Κονγκ τον Αύγουστο του 2018.

Επενδύσεις πάθους: Οι αγορές που ξεχώρισαν το 2018

Χρυσός κρυμμένος για χρόνια σε δρύινα βαρέλια

Η εκτίναξη της ζήτησης και βεβαίως των τιμών ελγνει γιατί αποστακτήρια όπως τα Glenfiddich και Macallan προχωρούν σε μεγάλες επενδύσεις προκειμένου να αυξήσουν την παραγωγή τους και γιατί οι κορυφικοί σύμβουλοι της αγοράς ουίσκι περνούν πλέον το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους στα... αεροπλάνα. Ο Σουκιντέρ Σινκ θεωρείται ο γκουρού της αγοράς των σπάνιων ουίσκι, ενώ η συλλογή του αριθμεί περί τις 10.000 μπουτίλιες. «Δεν βιαζόμαστε να πουλήσουμε, η ζήτηση αυξάνεται διαρκώς, αλλά για εμάς είναι σημαντικό μια καλή μπουτίλια να καταλήξει στα χέρια κάποιου που μπορεί να την εκτιμήσει πραγματικά» τονίζει. «Πλέον, για πολλούς συλλέκτες η εξασφάλιση μιας μεμονωμένης μπουτίλιας δεν είναι αρκετή. Ολοένα και περισσότεροι αναζητούν μανιωδώς βαρέλια, για τα οποία είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν επιταγήφια ποσά. Το να έχεις το

Ολοένα και περισσότεροι αναζητούν μανιωδώς βαρέλια, για τα οποία είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν επιταγήφια ποσά.

δικό σου ουίσκι φτιαγμένο από ένα κορυφαίο αποστακτήριο βάσει των προδιαγραφών που έχεις ζητήσει, είναι κάτι μοναδικό για κάθε συλλέκτη. Ακόμα όμως και για τους πλουσιότερους των πλουσιών, η αγορά βαρελιού δεν είναι εύκολη υπόθεση. Τα αποστακτήρια ήταν πάντα διστακτικά στο να πουλήσουν τα βαρέλια τους, είναι σαν να πουλάς τα ασημικά του σπιτιού, ενώ με την αύξηση των τιμών η απόφαση αυτή γίνεται ακόμα πιο δύσκολη. Πρέπει να γνωρίζεις τους κατάλληλους ανθρώπους και να σε βοηθήσει η συγκυρία για να απο-

κτίσεις ένα βαρέλι», τονίζει ο κ. Σινκ. Η Diageo διαθέτει 28 αποστακτήρια για single malt whisky στη Σκωτία, τρέχει ένα πρόγραμμα που λέγεται Casks of Distinction, το οποίο όμως απευθύνεται σε πολύ λίγους εκλεκτούς πελάτες, ενώ περιλαμβάνει πολύ μικρό αριθμό βαρελιών. Σύμφωνα με τον Τζέιμς Μακκέν υπεύθυνο του τμήματος σπάνιων και συλλεκτικών ουίσκι της Diageo, στόχος μας είναι να προσφέρουμε σε επιλεγμένους πελάτες μας πρόσβαση σε κορυφαία ουίσκι, όπως το Boga που προέρχεται από το ομώνυμο αποστακτήριο που έκλεισε το 1983, αλλά θα ανοίξει ξανά το 2020. «Μας προσεγγίζουν πολλοί πελάτες μας για αγορά βαρελιού, αλλά η απάντησή μας είναι πάντα ένα ευγενικό όχι», αναφέρει ο αρμόδιος της Macallan για τα σπάνια single malts Στιούαρτ Κάσελς. Πάντως, η Macallan πουλά βαρέλια προσφάτως απο-

σταγμένωv –τουλάχιστον 12 ετών– ουίσκι στο πλαίσιο του προγράμματος En Primeur, με το κόστος συμμετοχής σε αυτό να ξεκινά από τις 35.000 δολάρια. Μια φθηνότερη επιλογή είναι η εξασφάλιση βαρελιού πεπαιωμένου ουίσκι από τη δευτερογενή αγορά. Πρόκειται για βαρέλια που τα αποστακτήρια είχαν πουλήσει πριν από την εκτόξευση των τιμών των single malts. Οι ειδικοί, πάντως, συνιστούν προσοχή. «Το γεγονός ότι το ουίσκι είναι παλαιωμένο και προέρχεται από καλό αποστακτήριο, δεν αποτελεί εγγύηση ότι η γεύση του θα σας αποζημιώσει. Σε κάποιες περιπτώσεις το ουίσκι δεν είναι καν προς κατανάλωση. Οι «καθαροί» επενδυτές ενδιαφέρονται μόνο για την ηλικία και τη σπανιότητα της μπουτίλιας. Οι συλλέκτες όμως ενδιαφέρονται και για τη γεύση και τα αρώματα, καθώς πίνουν το ουίσκι. Αυτή είναι και η μεγάλη τους διαφορά με τους επενδυτές».

Το κατάλληλο ποτήρι για τη δοκιμή του ουίσκι και το «μερίδιο των Αγγέλων»

Η συλλογή σπάνιων single malts απαιτεί μεράκι, υπομονή, επιμονή και αρκετά χρήματα. «Ο πιο συννηθισμένος τρόπος για να εξασφαλίσει κάποιος μια σπάνια μπουτίλια είναι μέσω ενός εξειδικευμένου εμπόρου ή ενός αποστακτηρίου» αναφέρει ο Τσαρλι Μπίμς, ιδρυτής της Beamish International που ειδικεύεται στις εναλλακτικές επενδύσεις και κυρίως στο ουίσκι. «Το σημαντικό για έναν επίδοξο συλλέκτη είναι να γνωρίσει όσο περισσότερους ανθρώπους του κλάδου μπορεί. Αυτό γίνεται μέσω συμμετοχής σε εκδηλώσεις δοκιμών ουίσκι, δημοπρασίες και εκθέσεις. Έτσι αποκτά κανείς πρόσβαση σε συλλεκτικά βαρέλια επώνυμων αποστακτηρίων και αυτό είναι το σημαντικότερο βήμα», τονίζει. Σήμερα στη Σκωτία λειτουργούν 120 αποστακτήρια για malt whisky και υπάρχουν και περίπου 40 «φαντάσματα», δηλαδή αποστακτήρια που έχουν κλείσει,

αλλά κυκλοφορούν ακόμα μπουτίλιες και βαρέλια τους. «Το στοιχείο του ρομαντισμού και της σπανιότητας προσδίδει μεγάλη υπεραξία στα ουίσκι αυτών των παλαιών αποστακτηρίων», τονίζει ο Τσάρλι Μπίμς. Σε ό,τι αφορά την τιμολόγηση, οι δείκτες της αγοράς –όπως ο Knight Frank Rare Whisky 100– δίνουν τον τόνο για το ύψος μιας προσφοράς σε μια ανοικτή ή ιδιωτική δημοπρασία, ενώ παρέχουν πληροφορίες και τις τάσεις που διαμορφώνονται. Σύμφωνα, πάντως, με τον Τσάρλι Μπίμς, οι πιο πολύτιμες πληροφορίες προκύπτουν από ιδιώτες και άλλους συλλέκτες. «Γνωρίζοντας για παράδειγμα πόσες μπουτίλιες σπάνιου ουίσκι έχουν καταναλωθεί, έχουμε μια καλή εικόνα για το πώς θα κινηθεί η αξία όσων έχουν απομείνει».

Σημαντικός παράγοντας για έναν συλλέκτη είναι και η σχέση που έχει αναπτύ-

χθεί μεταξύ του ουίσκι και των... Αγγέλων. Το αλκοόλ που εξατμίζεται όσο το ουίσκι ωριμάζει στο βαρέλι περιγράφεται ως «το μερίδιο των Αγγέλων». Αν η περιεκτικότητα σε αλκοόλ πέσει κάτω από το 40%, τότε το περιεχόμενο του βαρελιού δεν μπορεί να πουληθεί ως ουίσκι. «Εάν οι Αγγελοι πάρουν μεγάλο μερίδιο, υπάρχει σοβαρό πρόβλημα», τονίζει ο κ. Μπίμς.

Πώς δοκιμάζουμε ουίσκι

Πώς διαλέγουμε το ουίσκι που πραγματικά θέλουμε; Ο Τσαρλς Μακλίν θεωρείται παγκοσμίως ο κορυφαίος δοκιμαστής ουίσκι. Μας αποκαλύπτει κάποια μυστικά. «Επιλέγουμε ένα μπαρ με ενημερωμένη κάβα και καλό μπάρμαν. Του ζητάμε να διαλέξει τρεις διαφορετικούς τύπους ουίσκι. Θα πρότεινα ένα γλυκό Speyside, ένα καπνισμένο Islay και ένα sherried-style Highland και δείτε ποιο προτιμάτε. Μετά δο-

Το αλκοόλ που εξατμίζεται όσο το ουίσκι ωριμάζει στο βαρέλι περιγράφεται ως «το μερίδιο των Αγγέλων».

κιμάστε τρεις παραλλαγές του αγαπημένου σας ουίσκι. Τότε θα έχετε μια καλή εικόνα του τι πραγματικά σας αρέσει. Αν πίνετε blended whiskey, μπορείτε να βάλετε στο ποτήρι σας νερό ή πάγο, ή να φτιάξετε ακόμη και κοκτέιλ. Βέβαια, το να χρησιμοποιήσεις ένα καλό single malt σε κοκτέιλ είναι κάτι που δεν θα συνιστούσα. Σημαντικό ρόλο παίζει και το ποτήρι. Ένα κλασικό ποτήρι είναι καλό για να πίνουμε ουίσκι, αλλά όχι για να δοκιμάζουμε. Για δοκιμή χρησιμοποιούνται τα ποτήρια με στενό στόμιο (π.χ. ένα Glencairn) ώστε

να εγκλωβιστούν τα αρώματα στο πάνω μέρος, ενώ μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ποτήρι κρασιού. Μην διστάσετε να προσθέσετε λίγο νερό. Θα απελευθερώσει το άρωμα και θα βοηθήσει να κρατήσετε πιο εύκολα το ουίσκι μέσα στο στόμα, ώστε να γευθείτε όλο το εύρος των αρωμάτων και της γεύσης του. Τα στοιχεία που καθορίζουν τη γεύση ενός single malt είναι το νερό της περιοχής και το κριθάρι που χρησιμοποιείται. Όμως, έως και το 85% της γεύσης ενός single malt σχετίζεται με τον χρόνο που θα παραμείνει στο βαρέλι για να ωριμάσει. Ο τύπος της δρυός έχει καταλυτική σημασία, όχι μόνο για τη γεύση αλλά και για το χρώμα και την υφή του ουίσκι. Τα single malts σπανίως ωριμάζουν σε καινούργια βαρέλια. Σημαντική βέβαια είναι και η ακρίβεια στη διαδικασία απόσταξης. Οι Ιρλανδοί κάνουν τρεις αποστάξεις και υποστηρίζουν

ότι οι Σκωτσέζοι είναι τσιγκουνήδες και κάνουν δύο. Οι Σκωτσέζοι απαντούν ότι οι Ιρλανδοί κάνουν τρίτη απόσταξη γιατί στις δύο προηγούμενες σίγουρα έχουν κάνει κάτι λάθος. Τα χρόνια ωρίμανσης ενός ουίσκι είναι επίσης σημαντικός παράγοντας, αλλά όχι καθοριστικός. «Τα ουίσκι που ωριμάζουν περισσότερα χρόνια συνήθως είναι ακριβότερα και έχουν πιο ενδιαφέρουσα και σύνθετη γεύση, αλλά τα χρόνια ωρίμανσης δεν εξασφαλίζουν από μόνα τους την καλύτερη ποιότητα. Μπορείς να έχεις ένα πολύ καλό ουίσκι στα 12 χρόνια, αλλά θεωρώ ότι στα 18 χρόνια εξασφαλίζεται η καλύτερη ισορροπία μεταξύ ποιότητας και τιμής», τονίζει ο Τσαρλς Μακλίν. Τέλος, από τη στιγμή που ανοίγουμε ένα μπουκάλι ουίσκι, αυτό πρέπει να καταναλωθεί το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών. Στην υγεία σας.

Expertise Solutions Value

www.pwc.com.cy

ΕΓΚΑΙΝΙΑ
ΦΩΤΑΓΩΓΗΣΗ ΔΕΝΤΡΟΥ

29.11.2019
19:00

(ΧΩΡΟΣ ΠΑΛΙΟ ΛΙΜΑΝΙ ΛΕΜΕΣΟΥ)

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ **Eurobank**
Cyprus

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σήμα κινδύνου για τα υπερμικρόβια σε όλο τον κόσμο

Κορυφαίοι επιστήμονες εξέφρασαν τις ανησυχίες τους στην ημερίδα του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων

Της απεσταλμένης μας
στη ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

Όταν ο **Ευρωπαίος** επίτροπος Υγείας, Βιτένις Αντριουκαίτις, ήταν μαθητής, τη δεκαετία του '50, είχε πέσει στα χέρια του το βιβλίο «Κυνηγίο μικροβίων» του Πολ ντε Κρουίφ: «Είχα μαγευτεί. Ήταν, ίσως, ένας από τους λόγους που έγινα γιατρός». Βέβαια, το βιβλίο είχε εκδοθεί το 1926, δύο χρόνια πριν από την ανα-

κάλυψη της πενικιλίνης, του πρώτου αντιβιοτικού, από τον Αλέξανδρο Φλέμινγκ. «Εκείνη η εποχή ήταν γεμάτη προκλήσεις για τους επιστήμονες. Και να που τόσες δεκαετίες μετά –κι έπειτα από αμέτρητες σημαντικές ανακαλύψεις– η επιστήμη έχει πάλι επιδοθεί σε ένα αγωνιώδες κυνηγί μικροβίων. Πιο δυνατών και πιο επικίνδυνων: των υπερμικροβίων», είπε ο ίδιος στην τελευταία και ιδιαίτερα φορτισμένη συναισθηματικά επίσημη ομιλία

του (από την 1η Δεκεμβρίου το καρτοφυλάκιο αναλαμβάνει η Κύπρια Στέλλα Κυριακίδου), στην ημερίδα του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) για την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά, τη Δευτέρα, στη Στοκχόλμη.

«Θέλω να μιλήσω για λογαριασμό των 700.000 ανθρώπων που μέχρι το τέλος του χρόνου θα έχουν χάσει τη ζωή τους εξαιτίας λοιμώξεων από πολυανθεκτικά

μικρόβια σε όλο τον κόσμο· οι 33.000 θα είναι Ευρωπαίοι. Μόνο σήμερα η Ευρώπη θα μετρήσει σχεδόν εκατό απώλειες. Το φαντάζεστε; Τόσες τραγωδίες γύρω μας... Κι αν ο αριθμός σας σοκάρει, προφανώς δεν γνωρίζετε το πιο άσχημο σενάριο: οι θάνατοι θα είναι περίπου 10 εκατομμύρια ετησίως μέχρι το 2050. Τι σημαίνει αυτό; Ότι κάτι δεν κάνουμε καλά. Οτι δεν είμαστε όσο πρέπει αποτελεσματικοί. Υπάρχει λύση; Ναι. Εκπαίδευση, εκπαί-

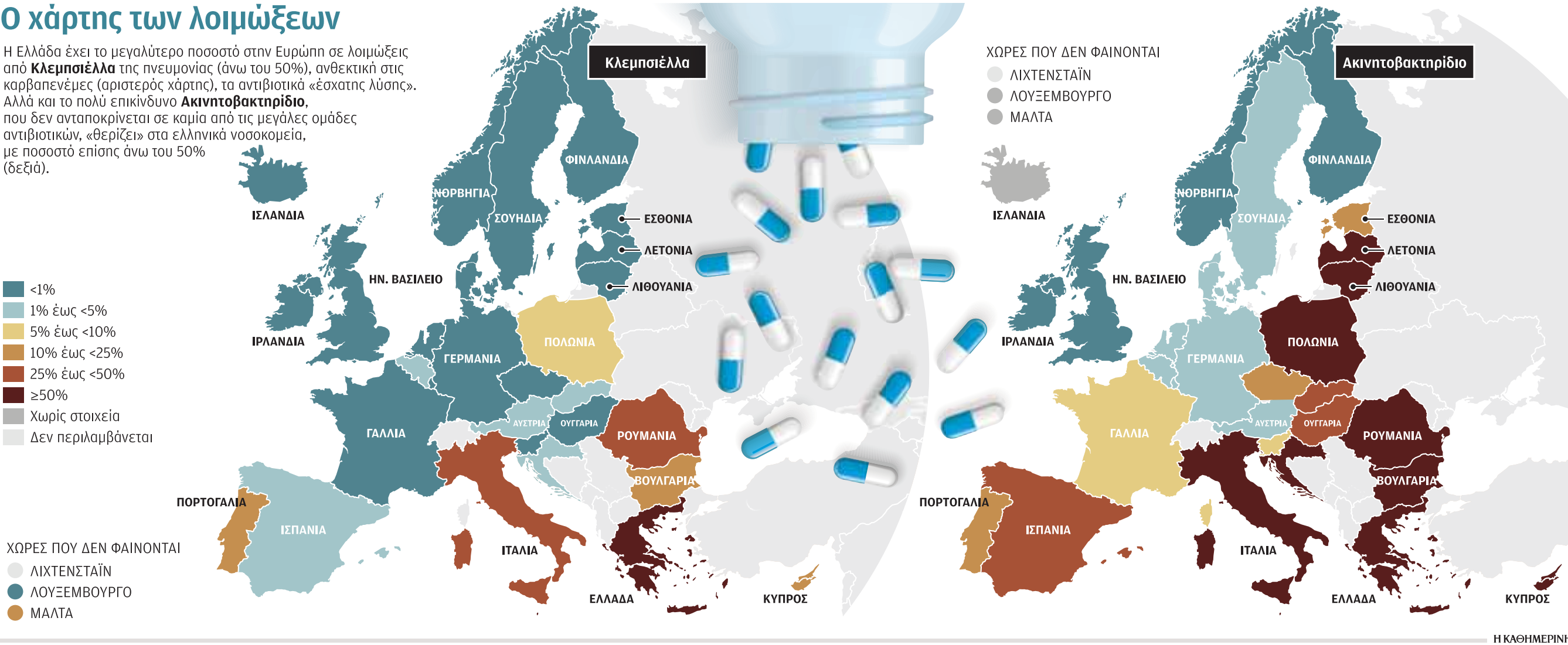
δευση και πάλι εκπαίδευση!», συνέχισε ο κ. Αντριουκαίτις.

Η λέξη «εκπαίδευση» ακούστηκε από όλους τους ομιλητές. Μαζί με τις λέξεις «προσωπική ευθύνη», «έλλειψη ενημέρωσης», «κλιματική αλλαγή», «ενιαία υγεία» –η υγεία ανθρώπων, ζώων και αγροικοσυστημάτων είναι αποτέλεσμα διαρκούς αλληλεπίδρασης– καθώς και «πολιτική βούληση». «Οι ηγέτες οφείλουν όχι μόνο να υπογράψουν συμφωνίες και

να βγάλουν φλογερούς λόγους, αλλά να κατανοήσουν οι ίδιοι το μέγεθος του προβλήματος και να γίνουν αληθινοί ταγοί: να συμβάλουν ώστε οι πολίτες των χωρών τους να συνειδητοποιήσουν ότι η αναχαίτιση της μικροβιακής αντοχής επείγει, πριν να είναι αργά για την ανθρωπότητα», τόνισε ο Λιθουανός επίτροπος Υγείας, υποσχόμενος να συνεχίσει τον αγώνα «από τις τάξεις της ισχυρής και δραστήριας ένωσης Ευρωπαίων... συνταξιούχων».

Ο χάρτης των λοιμώξεων

Η Ελλάδα έχει το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ευρώπη σε λοιμώξεις από **Κλεμψιέλλα** της πνευμονίας (άνω του 50%), ανθεκτική στις καρβαπενέμες (αριστερός χάρτης), τα αντιβιοτικά «έσχατης λύσης». Αλλά και το πολύ επικίνδυνο **Ακιντοβακτηρίδιο**, που δεν ανταποκρίνεται σε καμία από τις μεγάλες ομάδες αντιβιοτικών, «θερίζει» στα ελληνικά νοσοκομεία, με ποσοστό επίσης άνω του 50% (δεξιά).

Αν χάσουμε το όπλο των αντιβιοτικών...

«**Θα έρθει** μια μέρα που όλοι θα μπορούν να προμηθευθούν πενικιλίνη και θα τη χρησιμοποιούν με λανθασμένο τρόπο: σε μικρές δόσεις που δεν θα σκοτώνουν τα μικρόβια, αλλά θα τα κάνουν πιο ανθεκτικά», είχε πει ο Αλέξανδρος Φλέμινγκ στην ομιλία αποδοχής του Νομπέλ Ιατρικής, το 1945. Σήμερα έχει επιβεβαιωθεί. Τα αντιβιοτικά που μας χορηγούνται για τη θεραπεία κάποιων λοιμώξεων έχουν σκοπό να σκοτώσουν τα μικρόβια που την προκαλούν. Δεν σκοτώνουν, όμως, μόνον αυτά, αλλά όσα είναι ευαίσθητα στο συγκεκριμένο αντιβιοτικό, συμπεριλαμβανομένων των «καλών μικροβίων», τα οποία χρειάζεται ο οργανισμός μας. Από την άλλη πλευρά, δεν μπορούν να εξουδετερώσουν εκείνα που φέρουν τη γενετική πληροφορία η οποία τα καθιστά ανθεκτικά στη δράση του φαρμάκου. Αυτή η πληροφορία μεταδίδεται από όσα επιβιώνουν και σε άλλα μικρόβια και έτσι η ανθεκτικότητα εξαπλώνεται. Είναι αναπόφευκτο: κάθε φορά που παίρνουμε ένα αντιβιοτικό, συμβάλουμε στη δημιουργία ολοένα πιο ανθεκτικών μικροβίων. Η μικροβιακή αντοχή αποτελεί απειλή για τη δημόσια υγεία και οφείλεται στην κατάχρηση των αντιβιοτικών.

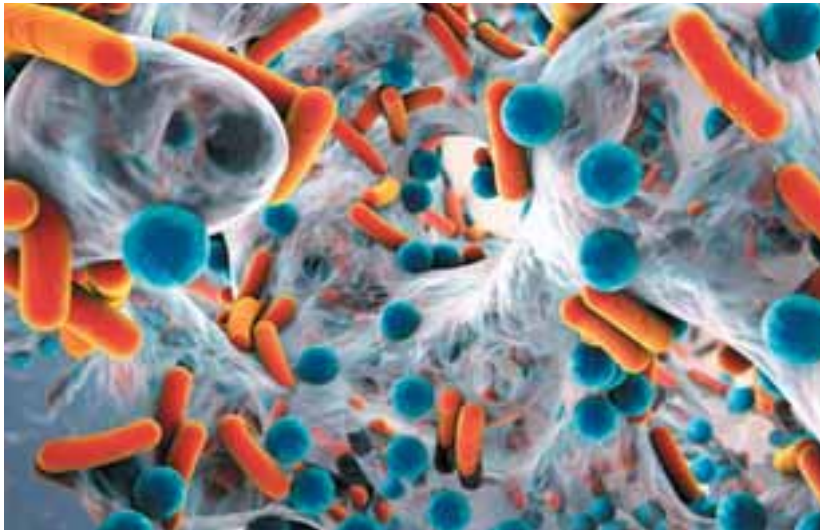
Η συντονίστρια της ημερίδας, Σουηδή δημοσιογράφος Σομάνθα Κορντ, μοιράστηκε μαζί μας την προσωπική της εμπειρία: ο γιος της, Σάμιουελ, γεννήθηκε με το ένα του πόδι κοντύτερο από το άλλο. Για να μπορέσει να περπατήσει έπρεπε να υποβληθεί σε σοβαρή χειρουργική επέμβαση. Παρουσίασε όμως σπφαιμία, η οποία δεν αντιμετωπιζόταν με κανένα αντιβιοτικό. Λίγο έλειψε να πεθάνει. «Αν η

«**Οι θάνατοι** θα είναι περίπου 10 εκατομμύρια ετησίως μέχρι το 2050. Υπάρχει λύση; Ναι. Εκπαίδευση, εκπαίδευση και πάλι εκπαίδευση!», είπε ο Ευρωπαίος επίτροπος Υγείας Βιτένις Αντριουκαίτις.

«**Το πρόβλημα δεν πρόκειται να εξαφανιστεί. Θα το κουβαλάμε, θα γίνε-ται ολοένα πιο βαρύ και θα πρέπει να δούμε πώς θα το πολεμήσουμε...**».

Ιατρική χάνει το όπλο των αντιβιοτικών, τέτοιες χειρουργικές επεμβάσεις και πολύ πιο απλές δεν θα είναι πια εφικτές», είπε. Τα στοιχεία που ακούσαμε στη Στοκχόλμη από τους ειδικούς δεν αφήνουν περιθώρια για αισιοδοξία και εφησυχασμό. Οι Ευρωπαίοι εξακολουθούν να καταναλώνουν τεράστιες ποσότητες αντιβιοτικών, με πρωτα-

Ρεαλιστική απεικόνιση βακτηρίων ανθεκτικών στα αντιβιοτικά.

θλητές τους Έλληνες: 34 ημερήσιες καθορισμένες δόσεις (DDD) ανά 1.000 κατοίκους, έναντι 20,1 που είναι ο μέσος όρος της Ε.Ε. Πρωτιά έχει η χώρα μας και στην Κλεμψιέλλα, μικρόβιο που προκαλεί θανατηφόρο, συχνά, πνευμονία και είναι ανθεκτικό στις καρβαπενέμες, τα αντιβιοτικά «έσχατου ανάγκης». Αλλά και το Ακιντοβακτηρίδιο, πολύ επικίνδυνο και ανθεκτικό στις μεγαλύτερες ομάδες αντιβιοτικών, «θερίζει» στα νοσοκομεία μας.

Συνεχής αγώνας

Διαφορές παρατηρούνται στην κατανάλωση των αντιβιοτικών και στον ρυθμό επέκτασής της μικροβιακής αντοχής ανάμεσα στη βόρεια Ευρώπη (χαμηλότερα ποσοστά) και στη νότια και ανατολική (πολύ υψηλότερα). Αλλά ακόμα και για χώρες όπως η Σουηδία, με το δικό τους success story στον συγκεκριμένο θέμα, ο αγώνας απέναντι στα υπερμικρόβια δεν σταματάει. «Το 2018, ο αριθμός των λοιμώξεων από πολυανθεκτικά παθογόνα στη χώρα μας ήταν 15.129. Το 2050 θα πλησιάσει τις 71.000», ανέφερε ο Αντερς Τέγκνελ,

εκ του σουηδικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας. «Το πρόβλημα δεν πρόκειται να εξαφανιστεί. Θα το κουβαλάμε, θα γίνεται ολοένα πιο βαρύ και θα πρέπει να δούμε πώς θα το πολεμήσουμε...». Ανησυχιακά ήταν και όσα αποκάλυψε έρευνα του ECDC, που αξιολόγησε την επάρκεια των γνώσεων των εργαζομένων στον τομέα της υγείας για τη μικροβιακή αντοχή σε τριάντα χώρες της Ευρώπης. Μόνο το 56% των νοσηλευτών απάντησε ότι γνωρίζει τις οδηγίες (πέντε βήματα) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τη σωστή υγιεινή των χεριών, που αποτελεί το βασικότερο μέτρο πρόληψης των νοσοκομειακών λοιμώξεων. Επίσης, μεγάλο ποσοστό γιατρών (31%) αν και γνωρίζουν τους κινδύνους που εγκυμονεί η άσκοπη χρήση των αντιβιοτικών, τα συνταγογραφούν, όπως παραδέχθηκαν, από φόβο μήπως η κατάσταση του ασθενούς επιδεινωθεί. «Συχνά είναι πιο εύκολο για έναν γιατρό να χορηγήσει ένα αντιβιοτικό, παρά να πείσει τον ασθενή για το αντίθετο», όπως είπε η διευθύντρια του ECDC Αντρεα Αμον.

Οκτώ αλήθειες καταρρίπτουν μύθους

1 Νέα αντιβιοτικά φτιάχνονται συνεχώς. ΛΑΘΟΣ

Δυστυχώς, ελάχιστα νέα αντιβιοτικά έχουν κυκλοφορήσει τις τελευταίες δεκαετίες. Τα πολυανθεκτικά μικρόβια, από την άλλη, «ανανεώνονται» διαρκώς. Η μικροβιακή αντοχή είναι ένα φυσικό φαινόμενο και η κατάχρηση των αντιβιοτικών επισπεύδει την εξέλιξη του.

2 Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα για τη μικροβιακή αντοχή. ΛΑΘΟΣ

Φυσικά και μπορούμε! Λαμβάνοντας αντιβιοτικά μόνο όταν ο γιατρός μας το κρίνει απαραίτητο. Όχι όταν εμείς θεωρούμε ότι τα χρειαζόμαστε.

3 Τα αντιβιοτικά που χορηγούνται στα ζώα εκτροφής είναι διαφορετικά από εκείνα των ανθρώπων. ΛΑΘΟΣ

Στην πλειονότητά τους τα αντιβιοτικά είναι ίδια. Ο,τι επιπράζει την υγεία των ζώων και, γενικότερα, του περιβάλλοντος επηρεάζει και την ανθρώπινη υγεία. Χορηγώντας λιγότερα αντιβιοτικά στα ζώα αναχαίτουμε τη μικροβιακή αντοχή προς όφελος (και) των ανθρώπων.

4 Όλες οι λοιμώξεις είναι ίδιες. Δεν έχει σημασία αν οφείλονται σε κάποιο πολυανθεκτικό μικρόβιο ή όχι. ΛΑΘΟΣ

Οι λοιμώξεις που προκαλούνται από πολυανθεκτικά μικρόβια χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο θεραπείας, συνεπάγονται μεγάλο κόστος και δεν είναι λίγες οι φορές που οδηγούν στον θάνατο.

5 Δεν με αφορά η μικροβιακή αντοχή. Δεν παίρνω ποτέ αντιβιοτικά. ΛΑΘΟΣ

Τα μικρόβια γίνονται ανθεκτικά στα αντιβιοτικά, όχι ο άνθρωπος. Το αν έχει κανείς λάβει ή όχι αντιβίωση στο παρελθόν, δεν

Η γρίπη είναι λοίμωξη ιογενής. Τα αντιβιοτικά δεν έχουν καμία δράση σε αυτή την περίπτωση.

σημαίνει πως όταν τη χρειαστεί θα αποδειχθεί αποτελεσματική στην περίπτωση σου.

6 Τα αντιβιοτικά είναι σαν τις βιταμίνες. Μας βοηθούν να είμαστε σε καλή φόρμα. ΛΑΘΟΣ

Αυτά τα φάρμακα είναι μια πολύτιμη «εφεδρεία» μόνο για τις περιπτώσεις στις οποίες η χρήση τους κριθεί επιβεβλημένη. Πουθενά αλλού.

7 Πρέπει να παίρνουμε αντιβιοτικά όταν έχουμε γρίπη. ΛΑΘΟΣ

Η γρίπη είναι λοίμωξη ιογενής, όχι μικροβιακή. Αρα, τα αντιβιοτικά δεν έχουν καμία δράση σε αυτή την περίπτωση. Αν τα συμπτώματα είναι ενοχλητικά (συνάχι, πονόλαιμος, βήχας), μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε με παυσίπονα ή αποσυμφορητικά μύτης. Και από τον γιατρό μας θα κριθεί η αναγκαιότητα ή όχι λήψης κάποιου αντιικού φαρμάκου.

8 Μπορούμε να σταματήσουμε πρόωρα τη λήψη των αντιβιοτικών όταν τα συμπτώματα της λοίμωξης υποχωρήσουν. ΛΑΘΟΣ

Τα αντιβιοτικά που μας έχει συστήσει ο γιατρός μας πρέπει να λαμβάνονται για όσο καιρό εκείνος μας έχει συστήσει, χωρίς παράλειψη δόσεων και στις ποσότητες που απαιτούνται. Πρόωρη λήξη της θεραπείας σημαίνει ότι ενδέχεται να μην έχουν εξολοθρευτεί όλα τα μικρόβια ή όσα έχουν απομείνει να βρουν την ευκαιρία να πολλαπλασιαστούν αναζωπυρώνοντας τη λοίμωξη.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Η Louis Vuitton εξαγόρασε την Tiffany έναντι 16,6 δισ. δολ.

Είναι η μεγαλύτερη συμφωνία που έχει γίνει στον κλάδο πολυτελών ειδών

Στα χέρια του πλουσιότερου Ευρωπαίου περνάει ο 182 ετών αμερικανικός οίκος κοσμημάτων Tiffany, γνωστός για τα τικουάζ κουτιά κοσμημάτων και για την απήκυσή του στην αγορά δακτυλιδιών αρραβώνων. Ο Μπερνάρ Αρνό, διευθύνων σύμβουλος του οίκου ειδών πολυτελείας και υψηλής ραπτικής LVMH, εξαγόρασε την Tiffany έναντι 16,6 δισ. δολαρίων, ολοκληρώνοντας, όπως επισημαίνουν οι Financial Times, τη μεγαλύτερη συμφωνία που έχει συναφθεί ποτέ στον κλάδο των ειδών πολυτελείας.

Οι διαπραγματεύσεις διήρκεσαν περίπου ένα μήνα και κατέληξαν σε συμφωνία εξαγοράς της εμβληματικής κοσμηματοποιίας έναντι 135 δολαρίων ανά μετοχή σε μετρητά. Ο Αρνό δήλωσε ενθουσιασμένος για την πρόσθεση μιας εταιρείας με «απαράμιλλη κληρονομιά» στον όμιλο LVMH. «Τρέφουμε μεγάλο σεβασμό και θαυμασμό προς την Tiffany και σκοπεύουμε να την αναπτύξουμε με την ίδια αφοσίωση και δέσμευση την οποία έχουμε εφαρμόσει σε όλες τις μάρκες μας. Θα είμαστε υπερήφανοι που θα έχουμε την Tiffany δίπλα στις άλλες εμβληματικές μάρκες μας και ανυπομονούμε να διασφαλίσουμε ότι θα εξακολουθήσει να θριαμβεύει για αιώνες ακόμα», συμπλήρωσε ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του ομίλου.

Δίπλα σε άλλα γνωστά ονόματα, που ήδη ανήκουν στον όμιλο LVMH, όπως για παράδειγμα η Louis Vuitton, οι σαμπάνιες Dom Perignon και ο οίκος Bulgari, ο οίκος Tiffany θα υποβληθεί κατά πάσα πιθανότητα στη γνωστή και

επιτυχημένη συνταγή που κατά κόρον ακολουθεί ο όμιλος. Θα επεκτείνει την παρουσία του σε όλο τον κόσμο, ιδίως στοχεύοντας στις πολλά υποσχόμενες ασιατικές αγορές, ενώ ταυτόχρονα θα αυξήσει τις τιμές και συνεπώς την αποκλειστικότητα των προϊόντων του.

Αναμένεται πως η Tiffany θα προσφέρει περισσότερα προϊόντα αξίας μεταξύ 1.000 και 10.000 δολαρίων, όπως εκτιμά ο Λούκα Σόλκα, αναλυτής στη

Η προσφορά του οίκου LVMH για τον οίκο Tiffany ανέρχεται σε 135 δολ. ανά μετοχή και προσφέρεται στο σύνολό της σε μετρητά.

Sandford C. Bernstein, σύμφωνα με το Bloomberg. Ο ίδιος πιστεύει ότι η LVMH θα επενδύσει συγκεκριμένα στη δημιουργία γυναικείων ρολογιών, έναν κλάδο στον οποίο ο οίκος Tiffany δεν έχει ισχυρή παρουσία. Αντιθέτως, η LVMH έχει εμπειρία στην ωρολογοποιία μέσω των ελβετικών εταιρειών TAG Heuer, Hublot και Zenith, καθώς και της γαλλικής Chaumet.

«Θα εμπνευστούμε από την εμπειρία μας με τον οίκο Bulgari», σχολίασε χαρακτηριστικά ο Αρνό σε συνέντευξη του, αναφερόμενος στην εξαγορά του ιταλικού οίκου κοσμημάτων Bulgari το 2011. Εκτοτε, ο αριθμός των πωλήσεων

Προτεραιότητα της Louis Vuitton είναι να ισχυροποιήσει την παρουσία του οίκου Tiffany στην αγορά της Ευρώπης και εν συνεχεία να επεκταθεί στην πολλά υποσχόμενη κινεζική αγορά.

της Bulgari έχει διπλασιαστεί, ενώ τα κέρδη της έχουν πενταπλασιαστεί, σημειώνει ο Μπερνάρ Αρνό.

Στην περίπτωση της Tiffany, το πρόβλημα είναι ότι εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την αμερικανική αγορά, καθώς περίπου το 41% των συνολικών των πωλήσεων πραγματοποιείται στις ΗΠΑ. Αυτή τη στιγμή, η Tiffany έχει 300 καταστήματα σε όλο τον κόσμο. «Η Tiffany είναι μια θρυλική, εμβληματική αμερικανική μάρκα με σπουδαία ιστορία. Στην Ευρώπη όμως είναι αδύναμη», σημείωσε ο Αρνό. Ο τελευταίος εξήγησε, επίσης, ότι η LVMH έχει αρκετά μεγάλη εμπειρία ώστε να ενισχύσει την παρουσία της

Tiffany στην Ευρώπη, ενώ υπογράμμισε ότι υπάρχουν αισιόδοξες προοπτικές και για την Κίνα. Εκτός αυτού, ο όμιλος LVMH θα έχει να αντιμετωπίσει και τη μείωση του αριθμού αγορών από Κινέζους τουρίστες, που ανέκαθεν στήριζαν την αγορά προϊόντων πολυτελείας. Εξαιτίας του εμπορικού πολέμου, οι Κινέζοι ψωνίζουν πλέον περισσότερο στην Κίνα, με αποτέλεσμα να έχει συρρικνωθεί ο κλάδος των ειδών πολυτελείας. Τέλος, η LVMH θα κληθεί να συνεχίσει την προσπάθειά της Tiffany για ενίσχυση των αγορών των προϊόντων της μέσω Διαδικτύου.

Bloomberg, Reuters, Financial Times

Σύνοδο δωρητών για τη Συρία ζητεί στο NATO η Τουρκία

Να χρηματοδοτήσουν το σχέδιό του για εγκατάσταση Αράβων προσφύγων στα κουρδικά εδάφη που κατέλαβε ο τουρκικός στρατός στη βόρεια Συρία θα ζητήσει ο Ταγίπ Ερντογάν στην προσεχή σύνοδο κορυφής του NATO, η οποία θα διεξαχθεί στις 3 και 4 Δεκεμβρίου, στο Λονδίνο.

Όπως ανακοίνωσε ο ίδιος ο Τούρκος πρόεδρος στους δημοσιογράφους που τον συνόδευαν στην πτήση της επιστροφής του από το Κατάρ, θα προτείνει τη διεξαγωγή διεθνούς διάσκεψης δωρητών, ζήτημα το οποίο έχει ήδη θέσει στον Αμερικανό πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ και στον Ρώσο ομόλογό του Βλαντιμίρ Πούτιν.

Το τουρκικό σχέδιο προβλέπει την εγκατάσταση περίπου ενός εκατομμυρίου Σύρων προσφύγων σε μια ζώνη μήκους 120 χλμ. και πλάτους 30, ανάμεσα στο Ταλ Αμπάντ και το Ρας αλ Αϊν, δύο πόλεις που ελέγχονταν από τους Κούρδους και κατελήφθησαν από τον τουρκικό στρατό και τους συμμάχους του.

Το θέμα αναμένεται να συζητηθεί σε τετραμερή συνάντηση Τουρκίας, Γαλλίας, Γερμανίας και Βρετανίας, στο περιθώριο της νατοϊκής συνόδου. Όπως δήλωσε ο Ερντογάν, ο εμίρης του Κατάρ Σέιχ Ταμίμ μπιν Χαμάντ αλ Θάνι εμφανίστηκε θετικός έναντι του τουρκικού σχεδίου.

Την περασμένη εβδομάδα, η Ερυθρά Ημισέληνος του Κατάρ ανακοίνωσε ότι ξεκίνησε πρόγραμμα κατασκευής κατοικιών, σε συνεργασία με την αρμόδια τουρκική αρχή, στη συριακή πόλη Αλ Μπαμπ.

Εξάλλου, μιλώντας στην κοινοβουλευτική ομάδα του κυβερνώντος κόμματος AKP, ο Ταγίπ Ερντογάν κάλεσε τους πολίτες να εγκαταλείψουν το δο-

Οι σημαίες του NATO και της Τουρκίας κυματίζουν έξω από το αρχηγείο της Συμμαχίας, στις Βρυξέλλες.

Για να χρηματοδοτήσει την εγκατάσταση Αράβων προσφύγων στα κουρδικά εδάφη που κατέλαβε ο τουρκικός στρατός.

λάριο και να στηρίξουν την τουρκική λίρα. «As επιστρέψουμε στο δικό μας νόμισμα, την τουρκική λίρα. Η λίρα δεν χάνει πια την αξία της. As δείξουμε με αυτόν τον τρόπο τον πατριωτισμό μας», είπε.

REUTERS, A.P.

Αμερικανογερμανική σύγκρουση για το 5G

ΒΕΡΟΛΙΝΟ. Των δηλώσεών του, στις οποίες χαρακτηρίζει τις ΗΠΑ αναξιοπίστες, κατά τη διάρκεια συζήτησης γύρω από τον αποκλεισμό ή μη κινεζικών εταιρειών από συμβόλαιο παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών 5G στη Γερμανία, υπεραμύνθηκε χθες ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας Πίτερ Αλτμπίερ.

Το σχόλιο καταδίκασε με έντονο ύφος ο Αμερικανός πρεσβευτής στο Βερολίνο, Ρίτσαρντ Γκρενέλ, λέγοντας ότι τα λόγια του υπουργού «οντιστούν προσβολή προς τους χιλιάδες Αμερικανούς στρατιώτες που εγγυώνται την ασφάλεια της Γερμανίας και τα εκατομμύρια Αμερικανούς πολίτες οι οποίοι έχουν δεσμευθεί σε μια ισχυρή δυτική συμμαχία».

Ο Αλτμπίερ, που υπήρξε προσωπάρχης της καγκελαρίου Άγκελα Μέρκελ, προέβη στις αμφιλεγόμενες δηλώσεις κατά τη διάρκεια τηλεοπτικής συνέντευξής του, το βράδυ της Κυριακής, με θέμα τη συμμετοχή της κινεζικής εταιρείας Huawei στην κατασκευή δικτύου 5G.

Η Μέρκελ στηρίζει την κινεζική συμμετοχή στο έργο, παρά τις ενστάσεις από το εσωτερικό του κόμματος αλλά και από μέλη της κυβέρνησής της. «Ζούμε σε έναν ανοικτό κόσμο. Θυμάμαι την υπόθεση παρακολούθησεων από την αμερικανική NSA και πόσο αναξιοπίστη αποδείχθηκε η αμερικανική κυβέρνηση», είπε ο Αλτμπίερ.

Ερωτηθείς για τις απόψεις του αυτές, ο Γερμανός υπουργός έσπευσε να ανασκευάσει λέγοντας ότι τα λόγια των παρερμηνεύθηκαν και ότι ουδέποτε υποστήριξε ότι οι ΗΠΑ προχώρησαν σε καθολική παρακολούθηση τηλεπικοινωνιών.

Την ένταση στις σχέσεις Βερολίνου - Ουάσινγκτον αποτυπώνει δημοσκοπή- πηση του ινστιτούτου Pew, σε συνε-

Ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας Πίτερ Αλτμπίερ στην εβδομαδιαία σύσκεψη του υπουργικού συμβουλίου, στις 13 Νοεμβρίου, στο Βερολίνο.

Αναξιδίπιστες οι ΗΠΑ κατά τον Γερμανό υπ. Οικονομίας - Ο Αμερικανός πρεσβευτής σχολίασε ότι αποτελεί προσβολή προς χιλιάδες Αμερικανούς στρατιώτες.

γασία με το γερμανικό ίδρυμα Koerber. Σύμφωνα με αυτή, τα δύο τρίτα των Γερμανών εκτιμούν ότι οι σχέσεις μεταξύ των δύο κρατών είναι κακές, ενώ το 75% των Αμερικανών εκφράζει την άποψη ότι οι διμερείς σχέσεις είναι καλές.

ASSOCIATED PRESS

Κυρώσεις ΗΠΑ προεξοφλείο Ταγίπ Ερντογάν

Υπόσχεται τουρκικής κατασκευής μαχητικά αεροσκάφη εντός έξι χρόνων

Η Τουρκία σχεδιάζει πρόγραμμα για την κατασκευή εγχωρίων μαχητικών αεροσκαφών με ορίζοντα πέντε έως έξι χρόνων, δήλωσε χθες ο Ταγίπ Ερντογάν, καθώς παραμένουν αεγυρώστες οι διαφορές της χώρας του με τις ΗΠΑ για τους ρωσικούς πυραύλους S-400. Ηδη η Ουάσινγκτον έχει παγώσει την πώληση μαχητικών αεροπλάνων F-35 στην Αγκυρα και έχει σταματήσει τη συμμετοχή της Τουρκίας στο πρόγραμμα συμπαγωγής τους.

Με τη χθεσινή τοποθέτησή του ο Τούρκος πρόεδρος έδωσε την εντύπωση ότι προεξοφλεί την επιβολή κυρώσεων από την κυβέρνηση Τραμπ και αναζητεί εναλλακτικές λύσεις στο πεδίο των οπλικών

Η Μόσχα πιθανολογεί και νέα συμφωνία με την Αγκυρα, για την αγορά πρόσθετων S-400, το πρώτο εξάμηνο του 2020.

συστημάτων. Την εντύπωση αυτή ενισχύει και μια άλλη χθεσινή δήλωσή του, σύμφωνα με την οποία η Τουρκία θα επενδύσει σε μια βιομηχανική εγκατάσταση η οποία θα επιτρέπει τη φόρτιση πυροκροτητών που χρησιμοποιούν τα F-16 και τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη της τουρκικής πολεμικής αεροπορίας. Στις κυρώσεις που απειλούν να επιβάλουν οι Αμερικανοί περιλαμβάνονται και εξαρτήματα των F-16. Στην πρόσφατη συνάντηση του Ταγίπ

Ο Ταγίπ Ερντογάν χαιρετά την κοινοβουλευτική ομάδα του κυβερνώντος κόμματος AKP κατά τη χθεσινή συνεδρίασή της στην Αγκυρα.

Ερντογάν με τον Αμερικανό ομόλογό του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο, οι δύο ηγέτες είχαν αναθέσει στους αρμόδιους συμβούλους εθνικής ασφαλείας των χωρών τους να αναζητήσουν λύση προς υπέρβαση του αδιεξόδου στο θέμα των S-400. Μιλώντας στο τηλεοπτικό δίκτυο NTV, ο Ερντογάν δήλωσε ότι υπάρχει περιθώριο για διευθέτηση του προβλήματος έως τον Απρίλιο.

Πάντως, η Τουρκία αποκλείει κατηγορηματικά την αμερικανική αξίωση να μην ενεργοποιηθεί τους S-400 που ήδη έχει προμηθευτεί. «Δεν είχαμε υποσχεθεί ποτέ ότι δεν θα εγκαταστήσουμε τους πυραύλους», δήλωσε χαρακτηριστικά ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου. Δημοσιεύματα τουρκικών μέσων ενημέρωσης ανέφεραν ότι η Δεύτερα έγινε η πρώτη δοκιμή των ραντάρ που συνοδεύουν τους ρωσικούς πυραύλους στην περιοχή της Αγκυρας. Η πληροφορία αυτή δεν είχε, πάντως, επιβεβαιωθεί από επίσημα χείλη μέχρι χθες.

Εν μέσω της έντονης ρευστότητας στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις, η Μόσχα ελπίζει ότι θα υπάρξει και νέα συμφωνία για την πώληση πρόσθετων S-400 στην Τουρκία. Αυτό δήλωσε χθες ο Αλεξάντερ Μικέφ, επικεφαλής της εταιρείας εξαγωγών ρωσικών οπλικών συστημάτων Rosoboronexport. Μιλώντας στο πρακτορείο ειδήσεων RIA, πιθανολόγησε ότι η σχετική συμφωνία θα υπογραφεί το πρώτο εξάμηνο του 2020 και θα συνοδεύεται από τη συνεργασία των δύο χωρών στο επίπεδο της στρατιωτικής τεχνολογίας.

REUTERS, RIA

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Έργων

- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Ψηφιακή Τραπεζική

- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένο έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Συμμαχία στο προσφυγικό

Μητσοτάκης και Κόντε συμφώνησαν πως χρειάζονται λύσεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Εναν σύμμαχο σε αυτό που υποστηρίζει εδώ και καιρό η Αθήνα, πως δηλαδή το προσφυγικό είναι ένα πρόβλημα το οποίο πρέπει να αντιμετωπίσει κεντρικά η Ευρώπη, βρήκε χθες ο Κυριάκος Μητσοτάκης στο πρόσωπο του Ιταλού ομολόγου του κατά τη συνάντησή τους στη Ρώμη. Ο Ιταλός πρωθυπουργός Τζουζέπε Κόντε υποστήριξε κατά τη συνομιλία του με τον Έλληνα πρωθυπουργό πως το μεταναστευτικό-προσφυγικό πρέπει να το διαχειριστεί η Ευρώπη κεντρικά και πως οι επιστροφές και ο διανορισμός αποτελούν στοιχεία-πυλώνες όσον αφορά την ιταλική κυβέρνηση. Σημείωσε, δε, πως πρόκειται για ένα θέμα που θα πρέπει να μπει ψηλά στην ατζέντα στην πρώτη φάση της θητείας της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι δύο πρωθυπουργοί κατά τη συνάντησή τους συμφώνησαν πως στη

Ο πρωθυπουργός έστειλε αυστηρό μήνυμα προς την Αγκυρα, τονίζοντας πως η «επιθετική και αδιέξοδη» συμπεριφορά της στο Αιγαίο αυξάνει την πιθανότητα ατυχήματος.

μεταναστευτική-προσφυγική κρίση απαιτούνται ευρύτερος συντονισμός και προώθηση κοινών πολιτικών και λύσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ αποδοκιμάστηκε η εργαλειοποίηση του ζητήματος προς εξυπηρέτηση «ιδίων πολιτικών συμφερόντων». Με δεδομένο, λοιπόν, πως ο Κυριάκος Μητσοτάκης αναζητεί συμμαχίες σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και ιδιαίτερα στον Νότο για την αντιμετώπιση του προβλήματος, η συνάντηση με τον κ. Κόντε κρίνεται απολύτα επιτυχής. Ο ίδιος ο πρωθυπουργός κατά τις δηλώσεις του, με το πέρασ της συνάντησης, επανέλαβε πως «η προσφυγική και μεταναστευτική κρίση αποτελεί ένα θέμα που απασχολεί ιδιαιτέρως και τις δύο πλευρές» ως χώρες του Νότου, έστειλε εκ νέου μήνυμα στην Ευρώπη πως η Ελλάδα «δοκιμάζεται από ένα τεράστιο φορτίο ροών» που είναι «πολλαπλάσιο των δυνατοτήτων της» και ως εκ τούτου «δεν μπορεί, ούτε

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης με τον Ιταλό ομολόγο του Τζουζέπε Κόντε, κατά την κοινή συνέντευξη Τύπου χθες στη Ρώμη. Ο Έλληνας πρωθυπουργός έστειλε εκ νέου μήνυμα στην Ευρώπη πως η Ελλάδα δοκιμάζεται από ένα τεράστιο φορτίο ροών, πολλαπλάσιο των δυνατοτήτων της, και «δεν μπορεί, ούτε πρέπει, να το επιμωμστεί μόνη της».

πρέπει, να το επιμωμστεί μόνη της». Την ίδια ώρα, ο πρωθυπουργός έστειλε ένα αυστηρό μήνυμα στην Αγκυρα, τονίζοντας πως η «επιθετική και αδιέξοδη» συμπεριφορά της στο Αιγαίο αυξάνει την πιθανότητα ατυχήματος. Ο κ. Μητσοτάκης προσέθεσε πως η Αθήνα τηρεί «στάση αυτοσυγκράτησης προσαπίζοντας, όμως, σταθερά την κυριαρχία και τα εθνικά μας δικαιώματα, που απορρέουν από τις συνθήκες και από το διεθνές δίκαιο». Συζήτηση μεταξύ των δύο πλευρών έγινε και για τα δυτικά Βαλκάνια, με αιχμή του δόρατος την Αλβανία, όπου υπήρξε ταύτιση απόψεων όσον αφορά την ευρωπαϊκή προοπτική τους.

Πλην των παραπάνω, ψηλά στην ατζέντα των συζητήσεων ήταν και η ενεργειακά θέματα, καθώς στη συνάντηση ήταν παρόντες τόσο ο υφυπουργός, αρμόδιος για θέματα Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, Γεράσιμος Θωμάς, όσο και ο Ι-

ταλός ομολόγός του Στέφανο Πατουανέλι. Οι δύο κυβερνήσεις, επιβεβαιώνοντας την ήδη ισχύουσα συνεργασία τους, υπέγραψαν νέα συμφωνία (Memorandum of Understanding), στην οποία αναβθμίζεται η σχέση των δύο πλευρών. Η νέα συμφωνία προωθεί, μεταξύ άλλων, την υποστήριξη της κατασκευής υπόγειας αποθήκης φυσικού αερίου στην Ελλάδα, αλλά και την προώθηση της υλοποίησης των ξηπνων δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τις υποδομές ηλεκτροκίνησης. Ο κ. Μητσοτάκης υπογράμμισε στις δηλώσεις του πως «η ενεργειακή ασφάλεια και η διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας είναι προτεραιότητες και των δύο χωρών» και υποθέσει πως, εν αναμονή και της ολοκλήρωσης του αγωγού TAP—που θα

μεταφέρει αζερικό αέριο στην Ευρώπη μέσω Ιταλίας—, έγινε ανταλλαγή απόψεων και για άλλα ενεργειακά εγχειρήματα, όπως ο αγωγός EastMed.

Στην κυβέρνηση υπάρχει ιδιαίτερη ικανοποίηση από την έκβαση του ταξιδιού στη Ρώμη, καθώς, εκτός των όσων προαναφέρθηκαν, ο κ. Κόντε κάλεσε τις ιταλικές επιτελικές υπηρεσίες να λάβουν υπόψη τους τις ευκαιρίες συνεργασίας που παρουσιάστηκαν κατά την πρόσφατη επίσκεψη της ηγεσίας του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων της Ιταλίας στην Αθήνα, λέγοντας πως οι προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης να σταθεροποιήσει την οικονομική ανάκαμψη είναι ήδη ορατές.

Τέλος, στο εσωτερικό πολιτικό σκηνικό, με ενδιαφέρον αναμένεται το αυριανό υπουργικό συμβούλιο, όπου η προσοχή εστιάζεται στο νέο ασφαλιστικό το οποίο θα παρουσιάσει ο υπουργός Εργασίας Γιάννης Βρούτσης.

«Ναι» στην εκταμίευση των 767 εκατ. ευρώ από ΕWG

Της ανταποκριτριάς μας στην ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΕΤΙΩΤΗ

Πράσινο φως με αστερίσκο έλαβε η ελληνική κυβέρνηση χθες στο Euroworking Group για την εκταμίευση των 767 εκατ. ευρώ από τα κέρδη των ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών, τα οποία προήλθαν από τα ελληνικά ομόλογα. Το θέμα θα συζητηθεί και στο Eurogroup στις 4 Δεκεμβρίου, αλλά η τελική έγκριση θα δοθεί στα μέσα Δεκεμβρίου και μόνο όταν η επιτροπή οικονομικών υποθέσεων της γερμανικής Βουλής συγκληθεί για το θέμα και το αποφασίσει.

Η ελληνική πλευρά, με τον εκπρόσωπο της χώρας στο Euroworking Group Μιχάλη Αργυρού, προχώρησε τη συζήτηση ακόμα περισσότερο θέτοντας επισημώς το ζήτημα αλλαγής της χρήσης αυτών των κερδών. Αντί να χρησιμοποιηθούν για την αποπληρωμή του χρέους όπως είχε συμφωνηθεί στο Eurogroup πριν από τη λήξη του προγράμματος, ζητήσει να χρησιμοποιηθούν για συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια που θα ενισχύσουν την ανάπτυξη στη χώρα, καθώς αυτός, όπως υποστηρίζει η ελληνική κυβέρνηση, είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος έμμεψης μείωσης του χρέους.

Ο κ. Αργυρού ζήτησε από τους ομολόγους του να διαμορφώσουν μια πρόταση για το πώς θα μπορούσε αυτή η αλλαγή χρήσης να γίνει, και τελικά χθες αποφασίστηκε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτρο-

Στο κχσενισό Euroworking Group αποφασίστηκε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας θα είναι αυτοί που θα κληθούν να διατυπώσουν μια εισήγηση για συγκεκριμένα αναπτυξιακά σχέδια.

Γερμανικές ενστάσεις σε μείωση του στόχου για πλεόνασμα με ANFAS, SMPs - Η Αθήνα ζήτησε να χρησιμοποιηθούν για συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια.

ταχυνθεί από τον Ιούλιο, όταν και ανέλαβε η νέα κυβέρνηση, υπογραμμίζει, σημειώνοντας πως η ισχυρότερη ανάπτυξη, σε συνδυασμό με τη βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών, έχει προσελκύσει την προσοχή των επενδυτών.

Όταν ανέλαβε καθήκοντα ο Κυριάκος Μητσοτάκης, προσθέτει, υποσχέθηκε ότι θα προχωρήσει στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένων αρκετών ιδιωτικοποιήσεων, και να μειώσει τους φόρους. Σε ό,τι αφορά τις μεταρρυθμίσεις, η Capital Economics αναφέρει τη βελτίωση της εισπραξής των φόρων, την ελάφρυνση των φορολογικών βαρών, τη μείωση του χρηματοπιστω-

τικού ρίσκου, τη βελτίωση του δικαστικού συστήματος και την ενίσχυση των επενδύσεων οι οποίες, το β' τρίμηνο του 2019, παρέμεναν 60% χαμηλότερα από τα επίπεδα προ κρίσης.

Όπως επισημαίνει, αν και τα σχέδια της κυβέρνησης για βελτίωση της εισπραξής των φόρων δεν αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά τα έσοδα, αποτελούν ενθαρρυντικό σημάδι.

Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις, έχει καταβληθεί συντονισμένη προσπάθεια για την ενθάρρυνσή τους, με την πλήρη άρση των capital controls και την εισαγωγή κινήτρων μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας (Non Dom) στην

επιτρέψουν στην ελληνική κυβέρνηση να χρησιμοποιήσει τα κέρδη αυτά για να μειώσει άμεσα τα πρωτογενή πλεονάματα.

Κατά τη διάρκεια του Euroworking Group η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε και την τέταρτη μεταμνημονιακή έκθεση, τονίζοντας τα θετικά που έχουν επιτευχθεί, κυρίως ότι η κυβέρνηση επιτυγχάνει τους δημοσιονομικούς στόχους, έχει προχωρήσει σε βασικές μεταρρυθμίσεις με το πολυνομοσχέδιο που ψηφίστηκε τον Οκτώβριο, αλλά και δίνοντας πνοή στην ανάπτυξη με τις πρόσφατες φορολογικές ελαφρύνσεις. Η βασική ανησυχία που εκφράστηκε ήταν αυτή που ανέφερε η γερμανική πλευρά, ότι η ελληνική κυβέρνηση επέκτεινε την προστασία της πρώτης κατοικίας πέρα από το τέλος του χρόνου, αθετώντας τα συμφωνηθέντα, αλλά και ότι το αφορολόγητο παραμένει ακόμα υψηλό.

Η γερμανική όμως στάση για την αλλαγή χρήσης των ANFAS και SMPs θα εδαρτηθεί και από τις εσωτερικές εξελίξεις στη χώρα. Το Σάββατο θα βγουν τα αποτελέσματα για την ηγεσία των Σοσιαλδημοκρατών που θα καθορίσουν όχι μόνο την προεβρία του Σολτς στο κόμμα και τη θέση στην αντικαγκελαρία αλλά και κατά πόσον θα προκληθούν έκτακτες εκλογές στη Γερμανία. Αν υπάρξουν ραγδαίες εξελίξεις στη Γερμανία, τότε οποιοδήποτε ελληνικό αίτημα θα μπει για άλλη μία φορά στον «πάγο».

Θετικοί οι πρώτοι 5 μήνες διακυβέρνησης, αλλά χρειάζονται περισσότερες μεταρρυθμίσεις, τονίζει η Capital Economics.

Ελλάδα για φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό.

Παράλληλα, έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τις ιδιωτικοποιήσεις, ενώ το σχέδιο «Ηρακλής» στη Γερμανία, τότε ο

Υποχρεώθηκε σε παραίτηση ο 80χρονος διοικητής

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Σε παραίτηση υποχρεώθηκε τελικά ο Κωνσταντίνος Πατέρας, πολιτευθείς κατά το παρελθόν με ΛΑΟΣ, ANEL και Νέα Δημοκρατία, ο οποίος διορίστηκε διοικητής του νοσοκομείου Καρδίτσας.

Ο σάλος και τα επικριτικά σχόλια για την επιλογή του, λόγω και της ηλικίας του—80 ετών—έκανε τον υπουργό Υγείας Βασίλη Κικιλία, σε συνεννόηση με το Μέγαρο Μαξίμου, να «κάνει αποδεκτό» όπως ανέφερε η σχετική ανακοίνωση την παραίτησή του.

Είχε προηγηθεί μπαράζ ανακοινώσεων από την αξιωματική αντιπολίτευση που επέκρινε την επιλογή τόσο του κ. Πατέρα όσο και το σύνολο των επιλογών της κυβέρνησης στην δημόσια διοίκηση. Ο ΣΥΡΙΖΑ κατά την πρώτη του ανακοίνωση κατηγορήσε τον πρωθυπουργό πως μετατρέπει τη δημόσια υγεία σε «πάρκινγκ» κουμπάρων, συγγενών και αποτυχημένων πολιτευτών της Ν.Δ..

Η αξιωματική αντιπολίτευση κατέγραψε μία σειρά περιπτώσεων, πλην του 80χρονου, όπως στο νοσοκομείο Καστοριάς, που ο τοπικός βουλευτής «ομολογεί σε συνέντευξη πως ο νεοδιορισθείς διοικητής είναι ρουσφετί του» και τους προέδρους ΝΟΔΕ Πρέβεζας και Αρτας που διορίστηκαν αντίστροφα σε Αρτα και Πρέβεζα, με την Κουμουτσούρου να σημειώνει σκαμπτικά πως «αναγκάζονται να πληρώνουν και οδοιπορικά οι άνθρωποι».

Ο ΣΥΡΙΖΑ, επικαλούμενος προεκλογική δήλωση του Κυριάκου Μητσοτάκη στην οποία είχε πει πως δεν πρόκειται να ανθεχθεί «στις διοικήσεις των νοσοκομείων να τοποθετούνται αποτυχημένοι πολιτευτές που αναζητούν μια αργομισθία στο Δημόσιο», τον καλεί «να απο-

πέμψει τον υπουργό Υγείας». Μετά την ανακοίνωση, και αφού είχε προηγηθεί η παραίτηση του κ. Πατέρα, η Νέα Δημοκρατία πέρασε στην αντιποθεση, υπενθυμίζοντας τα έργα και τις ημέρες της αξιωματικής αντιπολίτευσης ως κυβέρνησης.

Συγκεκριμένα αναφέρει πως δεν μπορεί ο ΣΥΡΙΖΑ, «που διόρισε ως διοικητές νοσοκομείων ανθρώπους με τέσσερα πλάστα πτυχία, όπως στο Κρατικό Νίκαιας και ιδιοκτήτες βουλκανιζατέρ δίχως κανένα πτυχίο, όπως στο Νοσοκομείο Σαντορίνης» να κουνάει το δακτύλο στην κυβέρνηση.

Στην ίδια ανακοίνωση προστίθεται πως «οι διοικητές που διορίστηκαν στα

Σφοδρή αντιπαράθεση μεταξύ Νέας Δημοκρατίας και ΣΥΡΙΖΑ προκάλεσε η τοποθέτησή του στο νοσοκομείο Καρδίτσας.

νοσοκομεία θα υπογράψουν συμβόλαιο με ρήτρα αποδοτικότητας με ποσοτικούς και ποσοτικούς στόχους» και «θα αξιολογούνται για το έργο τους κάθε 3 μήνες», ενώ γίνεται λόγος και για «διόρθωση αλφά και αντικαταστάσεις». Ο ΣΥΡΙΖΑ, κάτι που είχε τονίσει και ο υπουργός Επικρατείας κ. Γιώργος Γεραπετρίτης (Θέμα fm), λέγοντας πως «όπου διαπιστωθεί αστοχία, θα υπάρξει ειλικρίνεια αλλά και αντικαταστάσεις». Ο ΣΥΡΙΖΑ, πάντως, επανήλθε λέγοντας πως «η ντροπή του κ. Μητσοτάκη δεν ξεπλένεται με την παραίτηση του ηλικιωμένου πολιτευτή της Ν.Δ.».

Εκίνησε στη Βουλή η μάχη του προϋπολογισμού

Σε τροχιά σύγκρουσης, αυτή τη φορά με αφορμή τον προϋπολογισμό του 2020, έχει τεθεί το πολιτικό σύστημα στη Βουλή. Όπως διαχρονικά συμβαίνει, η κυβερνώσα πλειοψηφία μόνη της υπερασπίζεται τη σχεδιαζόμενη οικονομική πολιτική, η αξιωματική αντιπολίτευση υπεραμύνεται των επιλογών της όσο βρίσκεται στη διακυβέρνηση, ενώ οι μικρότερες πολιτικές δυνάμεις στρέφουν τα βέλη τους κατά αμοιτέρων των μεγάλων κομμάτων.

«Ο προϋπολογισμός του 2020 αποτυπώνει τις προοπτικές που δημιουργούν σήμερα μια σειρά από πολιτικές που εξαγγέλλθηκαν προεκλογικά, υπερψηφίστηκαν από τον ελληνικό λαό και σήμερα υλοποιούνται», σημειώνει ο εισηγητής της Ν.Δ. Μ. Βολουδάκης. «Ο προϋπολογισμός της κυβέρνησης της Ν.Δ. επιβεβαιώνει την κριτική που ασκούμε ότι είναι πιστή στις νεοφιλελεύθερες ιδέες της, προχωρά σε παροχές για λίγους εις βάρος των πολλών», υποστηρίζει εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ η κυρία Αικατερίνη Παπανάτσιου.

Για έναν «κυριολεκτικό παρόμοιο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ κρατικό προϋπολογισμό» κάνει λόγο ο κ. Κ. Σκανδαλίδης (ΚΙΝΑΛ) αναφερόμενος στον σχεδιασμό της νέας κυβέρνησης της Ν.Δ. για το επόμενο έτος. «Ο κρατικός προϋπολογισμός, που κατέθεσε η κυβέρνηση της Ν.Δ. για το 2020, αποτυπώνει με ανάγλυφο τρόπο, με ιδιαίτερη σαφήνεια, τη συνέχιση της πολιτικής που ακολουθήθηκε από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ», σχολιάζει ο κ. Ν. Καραθανασόπουλος (ΚΚΕ). «Συνεχίζετε να τηρείτε τις προτεραιότητες των μνημονίων», λέει απευθυνόμενος στην κυβέρνηση ο κ. Β. Βιλιάρδος (Ελλ. Λύση). «Πρέπει να ψάξει κανείς για να βρει τις διαφορές από τον προηγούμενο προϋπολογισμό της κυβέρνησης του

ΣΥΡΙΖΑ», υποστηρίζει ο κ. Κρ. Αρσένης (ΜΕΡΑ25).

Αναλόγου περιεχομένου ήταν και η συζήτηση που αναπτύχθηκε χθες το πρωί στην Ολομέλεια, με επίκεντρο την ψήφιση του απολογισμού-ισολογισμού του οικονομικού έτους 2017. «Δεν ξεχνούμε ότι το 2017 ήταν ένα δύσκολο έτος για τους πολίτες, ακόμη ένα χαμένο έτος για την οικονομία», υπογράμμισε ο κ. Χαρ. Παπαδημητρίου (Ν.Δ.). Για επιτυχημένη χρονιά έκανε λόγο εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ ο κ. Ν. Συρμαλένης, προκαλώντας το άμεσο σχόλιο του υφυπουργού Οικονομικών Θ. Σκυ-

«Αποτυπώνει μια σειρά από πολιτικές που εξαγγέλλθηκαν προεκλογικά, υπερψηφίστηκαν από τον ελληνικό λαό και σήμερα υλοποιούνται», σημειώνει ο εισηγητής της Ν.Δ. Μ. Βολουδάκης.

λακάκη: «Μου έκανε εντύπωση και η τοποθέτηση του εισηγητή της αξιωματικής αντιπολίτευσης, γιατί παρατήρησα ότι μιλώντας για τον χρόνο εκείνο δεν είχε τίποτε το αρνητικό να πει. Δεν είχε κανενός είδους αυτοκριτική γι' αυτά που συνέβησαν το 2017», είπε. «Νομίζω ότι το 2017 ήταν η καμψη. Βεβαίως και έχει δικίο ο κ. Σκυλακάκης. Εγιναν και λάθη. Θα μπορούσε να ήταν διαφορετικά, αλλά ήμασταν υπό τον μνημονίου», είπε μεταξύ άλλων με αυτοκριτική διάθεση από την πλευρά του ο τέως υπουργός Οικονομικών Ευκλ. Τσακαλώτος.

ΓΙΩΡΓΟΣ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑΣ

Η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να... τρέξει μαραθώνιο για την οικονομία

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΛΗ**

Η ελληνική κυβέρνηση έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο εφαρμόζοντας μια σειρά φοροελαφρύνσεων οι οποίες θα στηρίξουν την οικονομία και έχει ξεκινήσει ορισμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ωστόσο χρειάζεται ακόμη να γίνουν περισσότερα, σημειώνει η Capital Economics κάνοντας έναν απολογισμό των πρώτων πέντε μηνών της νέας κυβέρνησης.

Οι βραχυπρόθεσμες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας είναι υποσχόμενες, με την επιχειρηματική δραστηριότητα και το οικονομικό κλίμα να έχουν επι-

NPΕs έχει τα χαρακτηριστικά μιας επιτυχημένης πολιτικής.

Πέραν όμως των δεσμεύσεων της κυβέρνησης, σημειώνει η Capital Economics, η ελληνική οικονομία χρειάζεται περισσότερες μεταρρυθμίσεις.

Για παράδειγμα, έχει σημειωθεί μικρή πρόοδος στον νόμο για την προστασία της πρώτης κατοικίας, ενώ αν και η κυβέρνηση έχει λάβει ορισμένα μέτρα για να βελτιώσει την ευελιξία της αγοράς εργασίας, ωστόσο δεν αντιμετωπίζουν τα βασικά ζητήματα της έλλειψης εξειδικευμένων και της χαμηλής παραγωγικότητας. Και η πρόοδος σε άλλους τομείς, όπως οι συντάξεις και η διεύρυνση της

φορολογικής βάσης, είναι περιορισμένη. Επιπλέον, προσθέτει η Capital Economics, η δημοσιονομική στάση, αν και βιώσιμη βραχυπρόθεσμα, παραμένει μακροπρόθεσμα παράγων ανησυχίας.

«Η νέα κυβέρνηση έχει κάνει μια πολλά υποσχόμενη αρχή, αλλά η αποκατάσταση της ελληνικής οικονομίας θα είναι ένας μαραθώνιος και όχι ένα σπριντ», τονίζει προσθέτοντας πως εξακολουθεί να εκτιμά ότι το ελληνικό ΑΕΠ θα αυξηθεί μόνο κατά 1,5% ετησίως τα επόμενα χρόνια, ενώ ακόμα και με ανάπτυξη 2% ετησίως από το 2021 και μετά, θα χρειαστεί μία δεκαετία προτού η οικονομία επιστρέψει στα προ κρίσης επίπεδα.

Πιέσεις ΗΠΑ προς Αθήνα για τα δίκτυα πέμπτης γενιάς

Η συνάντηση Αμερικανών αξιωματούχων με Έλληνες για να μπλοκάρουν τη Huawei

Του ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Στη μέγγενη του εμπορικού πολέμου Κίνας και ΗΠΑ έχει εισέλθει η ανάπτυξη των δικτύων 5ης γενιάς και στη χώρα μας. Αν και η τελική έκβαση του τηλεπικοινωνιακού πολέμου ΗΠΑ - Κίνας φαίνεται συνεχώς να αναβάλλεται, οι πιέσεις στην ελληνική πλευρά εντείνονται, με την τελευταία να προσπαθεί να οχυρωθεί πίσω από τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Μία ημέρα μετά την αναχώρηση του προέδρου της Κίνας Σι Τζινπίνγκ από την Αθήνα, εκπρόσωποι του αμερικανικού υπουργείου Εμπορίου συναντήθηκαν με κυβερνητικά στελέχη. Στη συνάντηση που διοργάνωσε το Ελληνοαμερικανικό Επιμελητήριο συμμετείχαν τόσο στελέχη της αγοράς όσο και του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Σκοπός της συνάντησης ήταν η συζήτηση των σχεδίων της ελληνικής κυβέρνησης αναφορικά με την ανάπτυξη δικτύων 5ης γενιάς. Ουσιαστικός στόχος ήταν η αμερικανική πλευρά να αποτρέψει τυχόν επικείμενες αναθέσεις προμηθειών εξοπλισμού δικτύων κινητής τηλεφωνίας νέας γενιάς στην κινεζική εταιρεία Huawei. Η αμερικανική πλευρά επικαλείται λόγους εθνικής ασφάλειας που θέτουν σε κίνδυνο τη δυτική συμμαχία.

Η κινητικότητα αυτή σημειώνεται σε μια εποχή κατά την οποία οι πάροχοι ετοιμάζονται για νέες προμήθειες εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ. Ο όμιλος Vodafone απνύθυσε διεθνές αίτημα

προμήθειας (RFP) εξοπλισμού δικτύων 5ης γενιάς, με στόχο τη κάλυψη 20 χωρών, μεταξύ των οποίων και τη χώρα μας. Η Cosmote, από την άλλη πλευρά, ήδη έχει δρομολογήσει προμήθειες-μαμούθ, ύψους 200 εκατ. ευρώ για την επόμενη επιταξία. Σήμερα η Vodafone και η Wind βασίζονται αποκλειστικά σε ραδιοεξοπλισμό (σταθμοί βάσης, κεραίες κ.λπ.) τεχνολογίας Huawei. Οι εταιρείες, κυρίως λόγω κόστους, επέλεξαν όλα τα προηγούμενα χρόνια να βασιστούν τα δικά τους σε κινεζική τεχνολογία κινητής τηλεφωνίας. Και αν δεν συμβεί κάτι συνταρακτικό, έτσι θα συνεχίσουν.

Από την άλλη πλευρά, η Cosmote σήμερα βασίζεται αποκλειστικά σε ραδιοεξοπλισμό παραγωγής Nokia (60%) και Ericsson (40%). Για τον λόγο αυτό υπάρχουν κινεζικές πιέσεις να σπάσει η αποκλειστικότητα αυτή και η πίεση φέρεται ότι εντάθηκε κατά την επίσημη επίσκεψη του Κινέζου προέδρου.

Οι αμερικανικές πιέσεις στην ελληνική κυβέρνηση σχετικά με τα δίκτυα νέας γενιάς δεν είναι πρωτόγνωρες. Μόλις πριν από λίγες ημέρες ο Αμερικανός υπουργός Εμπορίου Γουίλμπουρ Ρος, μιλώντας σε εκδήλωση του Delphi Forum και της «Κ» στην Ουάσινγκτον είχε συστήσει στην ελληνική πλευρά να μην εναγκαλιζέται στενά με τον κινεζικό παράγοντα. Η σύσταση αυτή αφορούσε τόσο τις συμφωνίες για τον ΟΛΠ όσο και για τις επικείμενες προμήθειες τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού. Ο Αμερικανός υπουργός είπε ακόμη ότι η Κίνα συχνά δαλεάζει χώρες που έχουν οικο-

Η κινητικότητα Ουάσινγκτον και Πεκίνου σημειώνεται σε μια περίοδο που οι πάροχοι ετοιμάζονται για νέες προμήθειες εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ για την ανάπτυξη δικτύων 5ης γενιάς, με την αμερικανική πλευρά να προσπαθεί να αποτρέψει τυχόν αναθέσεις στην κινεζική εταιρεία Huawei.

Η κυβέρνηση καθυστερεί τις ενέργειές της, αναμένοντας τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

νομικά προβλήματα και αποζητούν ξένες επενδύσεις και ότι η Ελλάδα δεν πρέπει να μετακινηθεί μακριά από τους παραδοσιακούς συμμάχους της. Ο Αμερικανός υπουργός Εμπορίου φέρεται να έθεσε το θέμα αυτό και στον υπουργό Επικρατείας Κυριάκο Πιερρακάκη κατά τη συνάντησή τους τον περασμένο Σεπτέμβριο, όταν ο πρώτος επισκέφθηκε την Αθήνα. Το ίδιο θέμα απασχόλησε και πριν από ένα μήνα τη συνάντηση του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη με τον ισχυρό παράγοντα της Deutsche Telekom, Τιμόθεους Χέντγκες.

Ο επικεφαλής της γερμανικής εταιρείας, ωστόσο, φέρεται να μην έλαβε το μέρος κάποιας πλευράς, προτάσσοντας κυρίως το συμφέρον της εταιρείας του. Η στάση του αυτή, σύμφωνα με καλά ενημερωμένες πηγές, πηγάζει από το γεγονός ότι τόσο η γερμανική κυβέρνηση αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση τηρούν ακόμη στάση αναμονής.

Το ίδιο φαίνεται να επιλέγει τώρα

και η ελληνική πλευρά. Το αρμόδιο υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης είχε αποφασίσει να φέρει μέχρι τέλος του έτους τη στρατηγική μετάβασης της χώρας στα δίκτυα 5ης γενιάς. Τώρα εκτιμάται ότι θα καθυστερήσει λίγο, αναμένοντας τη δημοσιοποίηση της έκθεσης του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Κυβερνοασφάλειας, τη σχετική με την ασφάλεια των δικτύων 5G. Επίσης, θα αναμένει τη δημοσιοποίηση του σετ εργαλείων (toolbox) που θα αντιμετωπίζει, εάν και εφόσον υπάρχουν, αδυναμίες στα δίκτυα αυτά. Με αυτή τη στάση αναμονής, πάντως, εκτιμάται ότι βολεύονται πολλοί. Η ίδια η ελληνική κυβέρνηση δεν είναι ακόμη έτοιμη για τη διάθεση του «Ψηφιακού Μερίσματος II», δηλαδή των συχνοτήτων στα 700 MHz, που πανευρωπαϊκά έχουν αποδοθεί για χρήση δικτύων κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς. Το πρόβλημα εδώ είναι η μετακίνηση των Digea και EPT σε άλλες συχνοότητες, κάτι που σύμφωνα με τον κυβερνητικό εκπρόσωπο Στέλιο Πέτσα, δεν μπορεί να γίνει πριν από τον Ιούνιο του 2021. Αυτό σημαίνει ότι οι συχνοότητες 5ης γενιάς δεν πρόκειται να περιέλθουν στους τηλεπικοινωνιακούς πάροχους πριν από το καλοκαίρι του 2021.

Από την άλλη πλευρά, βολεύονται

και οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας. Οι οποίες καθυστερήσεις ωθούν στο μέλλον τη σχετική δαπάνη, επενδύσεις ύψους εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, σχετικές με την απόκτηση συχνοτήτων 5ης γενιάς, αλλά και εξοπλισμού. Όσο πιο πολύ καθυστερούν τόσο καλύτερα για την ρευστότητά τους.

Στην πράξη η ελληνική κυβέρνηση, όπως και η Ε.Ε., ξεκίνησε ένα «κατενάτσιο» μέχρι να ξεκαθαρίσει το σκηνικό μεταξύ ΗΠΑ - Κίνας. Το ξεκαθάρισμα, όμως, αυτό συνεχώς μετατίθεται προς τα πίσω. Ωστόσο, καλά ενημερωμένες πηγές έκαναν λόγο ότι αν τελικά δεν υπάρξει άμεσα συμφωνία μεταξύ των δύο κυβερνήσεων, το θέμα ελπίζουν ότι θα λύσουν μια και καλή οι αμερικανικές εκλογές τον επόμενο Νοέμβριο.

Μέχρι τότε, η ελληνική κυβέρνηση αναφέρει ότι τη στρατηγική της στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς θα σηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι αποφάσεις της. Εξάλλου, τις προμήθειες των τηλεπικοινωνιακών παρόχων εγκρίνουν αποκλειστικά οι μέτοχοι των επιχειρήσεων, παραδέχεται κυβερνητικό στέλεχος, σημειώνοντας ότι η Ελλάδα δεν έχει κανένα λόγο να αναμειχθεί στη «βουβαλομαχία» που διεξάγεται για την κινητή τηλεφωνία 5ης γενιάς, μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας.

Ετήσια πιλοτική λειτουργία του 5G σε τρεις περιοχές

Κυβερνητικές πηγές ανέφεραν ότι η Ελλάδα έχει αποστείλει στο νεοσύστατο Ευρωπαϊκό Κέντρο Κυβερνοασφάλειας την έκθεση εκτίμησης κινδύνου (National Risk Assessment) για τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς. Αντίστοιχες εκθέσεις έχουν αποστείλει όλα τα κράτη-μέλη, έτσι ώστε το Ευρωπαϊκό Κέντρο Κυβερνοασφάλειας να διατυπώσει μέχρι το τέλος του έτους το σχέδιο μέτρων προστασίας των δικτύων κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς. Η τακτική αυτή αποφασίσθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης στις αρχές του 2019, προκειμένου να «οχυρωθεί» απέναντι στον πόλεμο ΗΠΑ - Κίνας και ενόψει της έλευσης των δικτύων κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς, τα οποία εκτιμάται ότι θα κατακλύσουν τον πλανήτη μέχρι το τέλος της επόμενης δεκαετίας. Πρόκειται όμως για μια αμυντική κίνηση, δεδομένου ότι αξιολογείται η ασφάλεια των δικτύων κινητής τηλεφωνίας 5G σχεδόν κατόπιν εορτής, δεδομένου ότι ήδη σήμερα στις μεγαλύτερες χώρες λειτουργούν εμπορικά δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς. Για παράδειγμα στη Γερμανία, στην Ιταλία, στη Μεγ. Βρετανία έχουν τεθεί ήδη σε εμπορική λειτουργία τα δίκτυα 5G. Μόνο στη Γαλλία, από τις μεγάλες χώρες, δεν έχει ξεκινήσει η λειτουργία των δικτύων 5G και σε μια σειρά άλλων μικρότερων χωρών όπως η Πορτογαλία, η Αυστρία, η Ελλάδα κ.ά. Έτσι, οι περισσότεροι από τους τηλεπικοινωνιακούς πάροχους της Ευρώπης έχουν ήδη λάβει τις αποφάσεις τους με ποιους κατασκευαστές εξοπλισμού θα συνεργαστούν για την ανάπτυξη των δικτύων τους. Σημειώνεται ότι σήμερα οι χώρες με την υψηλότερη ανάπτυξη/δieuδuση δικτύων 5ης γενιάς στον πλανήτη είναι η Ν. Κορέα και στην Ευρώπη η Ελβετία. Στη Ν. Κορέα εκτιμάται ότι υπάρχουν ήδη δύο εκατομμύρια χρήστες κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς. Στην Κίνα, όπου τα δίκτυα 5ης γενιάς ξεκίνησαν πρόσφατα, εκτιμάται ότι μέχρι το τέλος του 2020 οι συνδρομητές 5G θα ξεπεράσουν τα 100 εκατομμύρια. Στη χώρα μας δίκτυα 5G λειτουργούν πιλοτικά σε Τρίκαλα (Vodafone), Ζωγράφου (Cosmote) και Καλαμάτα (Wind). Τα δίκτυα αυτά θα παραμείνουν τουλάχιστον ένα έτος σε πιλοτική λειτουργία αν όχι περισσότερο, εφόσον καθυστερήσει η επίσημη αδειοδότηση των παρόχων. Τα δίκτυα αυτά λειτουργούν σε συχνοότητες που έχουν εκχωρηθεί δωρεάν από την πολιτεία. Οι εταιρείες χρησιμοποιούν κατά βάση εξοπλισμό Huawei, ενώ οι περισσότεροι από αυτούς πρόκειται να αποφασίσουν οριστικά για τον προμηθευτή του εξοπλισμού τους στις επόμενες εβδομάδες (Cosmote, Vodafone).

Η ΣΥΝΕΝΩΣΗ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ, ΣΩΤΗΡΑΣ, ΛΙΟΠΕΤΡΙΟΥ θα δημιουργήσει έναν από τους κορυφαίους Ευρωπαϊκούς τουριστικούς προορισμούς.

- › Διατήρηση του Brand Ayia Napa.
- › Αναβάθμιση τουριστικού προϊόντος και στην ενδοχώρα.
- › Αύξηση τουριστικών εσόδων.
- › Νέες θέσεις εργασίας με την ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος.

- › Παραλιακό μέτωπο 25 χιλιομέτρων.
- › Ισοδύναμος πληθυσμός 46.337.
- › Εγγεγραμμένοι ψηφοφόροι 10.493.
- › Πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή 13.277.
- › Τουριστικές κλίνες 35.000.
- › Έκταση 81 τ.χλμ.

Η συνένωση λύνει αρκετές επιχειρησιακές και διοικητικές προκλήσεις.

Πακέτο κινήτρων για τόνωση της επενδυτικής δραστηριότητας

Μείωση φορολογίας για προσέλκυση κεφαλαίων και προσωπικού

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Δεν είναι μόνο η μείωση του συντελεστή φορολόγησης των κερδών των επιχειρήσεων από το 28% στο 24% και των διανεμόμενων μερισμάτων από το 10% στο 5%. Με το φορολογικό νομοσχέδιο –και όχι μόνο– η κυβέρνηση επιδιώκει να δημιουργήσει ένα πλέγμα ρυθμίσεων που θα ενθαρρύνουν την επιχειρηματικότητα, θα προσελκύσουν στελέχη υψηλής εξειδίκευσης στη χώρα και έτσι θα τονωθεί η επενδυτική δραστηριότητα και τελικά η ανάπτυξη.

Ετσι, εκτός από τις αλλαγές στη φορολογική κλίμακα και την υποχρέωση πραγματοποίησης ηλεκτρονικών συναλλαγών, που μονοπώλησαν το ενδιαφέρον το προηγούμενο διάστημα, υπάρχουν μια σειρά από διατάξεις με στόχευση στην επενδυτική κοινότητα. Μεταξύ άλλων, οι διατάξεις αυτές προβλέπουν τα εξής:

1. Καθιερώνεται η αυτοτελής φορολόγηση των «δικαιωμάτων προαίρεσης αγορών μετοχών» (stock options), με τα οποία αμείβονται συχνά στελέχη επιχειρήσεων. Θα επιβληθεί συντελεστής 15% και η φορολόγηση θα γίνεται κατά την άσκηση του δικαιώματος. Σήμερα τα stock options φορολογούνται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες με βάση την κλίμακα

Προβλέπεται απαλλαγή φόρου για δαπάνες επιχειρήσεων στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

του φορολογουμένου, ανεβάζοντας σημαντικά τη φορολογία έως και στο 45%. Η κυβέρνηση θεωρεί ότι με τη διάταξη αυτή δίνει κίνητρο κυρίως σε νέες επιχειρήσεις και εξειδικευμένες στην τεχνολογία να προσελκύσουν ικανά στελέχη και να αναπτυχθούν επιχειρηματικά. Είναι κίνητρα σε εργοδότες και εργαζομένους, τονίζουν. Μάλιστα, εξετάστηκε η δυνατότητα να εφαρμοστεί ακόμη χαμηλότερος συντελεστής σε νεοφυείς επιχειρήσεις (startups), χωρίς να ληφθεί ακόμη απόφαση, λόγω πρακτικών εμποδίων.

2. Μειώνεται η φορολόγηση των ανωνύμων εταιρειών επενδύσεων ακίνητης περιουσίας (ΑΕΕΑΠ), που έως τώρα φορολογούνταν με συντελεστή 0,75% επί του ενεργητικού τους. Εφεξής θα φορολογούνται με συντελεστή 10% επί του Ευρίθου συν μία μονάδα επί του μέσου όρου των επενδύσεών τους. Ανάλογη ρύθμιση για φορολόγηση με συντελεστή συνδεδεμένο με το Ευρίθου προβλέπεται για τις

εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ), προκειμένου να αποτραπεί η συνέχιση του φαινομένου να μεταφέρουν την έδρα τους σε άλλες χώρες, όπως το Λουξεμβούργο.

3. Κίνητρα σε μη μόνιμους κατοίκους (Non Dom) να μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα. Πρέπει να επενδύσουν πάνω από 500.000 ευρώ και θα φορολογούνται με 100.000 ευρώ συν 20.000 για κάθε μέλος της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως του ύψους του παγκόσμιου εισοδήματός τους. Στην κυβέρνηση θεωρούν ότι η διάταξη αφορά έναν σχετικά μικρό αριθμό πολύ εύπορων πολιτών και, μεταξύ άλλων, θα μπορούσε να απευθύνεται στους Έλληνες του εξωτερικού, όπως οι εφοπλιστές του Λονδίνου.

4. Στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν δαπάνες στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης θα χορηγείται, επίσης, απαλλαγή φόρου για τις εν λόγω δαπάνες.

Το νομοσχέδιο αναμένεται να κατατεθεί τις πρώτες ημέρες της ερχόμενης εβδομάδας και στην κυβέρνηση φιλοδοξούν να δώσουν με αυτό ένα δείγμα γραφής και στις επιχειρήσεις, προκειμένου να εμπνευστεί η εμπιστοσύνη, που είναι το βασικό ζητούμενο για την προσέλκυση επενδύσεων.

Στο φορολογικό νομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών προβλέπεται η αυτοτελής φορολόγηση με συντελεστή 15% των «δικαιωμάτων προαίρεσης αγορών μετοχών», με τα οποία αμείβονται συχνά στελέχη επιχειρήσεων.

Πρώτο λιμάνι της Μεσογείου ο Πειραιάς το 2019

Έχουν διακινηθεί συνολικά 5 εκατ. κοντέινερ

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Στην πρώτη τετράδα των λιμανιών στην Ευρώπη και στην πρώτη στη Μεσόγειο αναμένεται να βρεθεί το λιμάνι του Πειραιά κατά το 2019, με βάση τη διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων. Όπως ανακοίνωσε χθες ο ΟΛΠ, στις 9.58 π.μ. διακινήθηκε από το λιμάνι το εμπορευματοκιβώτιο υπ' αριθμόν 5.000.000 για το τρέχον έτος. Πρόκειται για το κοντέινερ με αριθμό C-SUN7025891 που εκφορτώθηκε από το πλοίο «Cosco Shipping Capricorn». Σύμφωνα με τη διοίκηση της εισηγμένης, το γεγονός ότι το εν λόγω όριο των 5 εκατ. εμπορευματοκιβωτίων ξεπεράστηκε ήδη από τον Νοέμβριο (πέρυσι το αντίστοιχο μέγεθος όλου του χρόνου ήταν λίγο κάτω από τα 5 εκατ. κοντέινερ) «φέρνει πιο κοντά το λιμάνι του Πειραιά στον στόχο της πρώτης τετράδας στην Ευρώπη και στην πρώτη θέση στη Μεσόγειο». Αυτό σημαίνει ότι θα ξεπεράσει φέτος και το ισπανικό λιμάνι της Βαλένθια, που σήμερα είναι πρώτο στη Μεσόγειο.

Ανάλογη εικόνα καταγράφεται και με βάση τα στοιχεία που δημοσιοποίησε για τον μήνα Οκτώβριο η μπριτική Cosco Shipping Ports. Ειδικότερα, η σχετική δραστηριότητα ανήλθε σε 460.700 εμπορευματοκιβώτια, αυξημένη κατά 15,5% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Αντίστοιχα, σε επίπεδο 10μήνου, δηλαδή για την περίοδο από τις αρχές Ια-

θα ξεπεράσει και το ισπανικό λιμάνι της Βαλένθια – Βάζει πλώρη για την 1η τετράδα των λιμανιών στην Ευρώπη.

νουαρίου έως και τον Οκτώβριο, από τους προβλήτες ΙΙ και ΙΙΙ του ΣΕΠ (Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά) διακινήθηκαν συνολικά 4,37 εκατ. εμπορευματοκιβώτια, σημειώνοντας άνοδο της τάξεως του 20,1%. Σε αυτά θα πρέπει να προστεθούν και τα σχεδόν 200.000 κοντέινερ που διακινήθηκαν κατά το φετινό πρώτο εξάμηνο από τον προβλήτα Ι του ΟΛΠ, με βάση τα τελευταία δημοσιοποιημένα στοιχεία της εισηγμένης. Πάντως, οι συνεχείς εργασίες συντήρησης της υποδομής στον εν λόγω προβλήτα έχουν περιορίσει τη δυναμικότητά του. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό και με τον ανταγωνισμό έχουν οδηγήσει σε μείωση της σχετικής δραστηριότητας κατά 22,4% φέτος συγκριτικά με το αντίστοιχο περυσινό εξάμηνο. Η μεγαλύτερη πτώση κατά 28,8% οφείλεται στη μείωση του διαμετακομιστικού εμπορίου, καθώς το εγχώριο φορτίο (εισαγωγές - εξαγωγές) εμφανίζει αύξηση κατά 5,6%.

Μια θέση στην «ελίτ»
Σε κάθε περίπτωση, φιλοδοξία της Cosco παραμένει η περαιτέρω αναρρίκηση

Η Cosco φιλοδοξεί να γίνει το λιμάνι του Πειραιά ένα από τα κορυφαία της Ευρώπης, μαζί με εκείνα του Ρότερνταμ και της Αμβέρσας, που παραμένουν οι βασικές πύλες εισόδου προϊόντων στην ευρωπαϊκή αγορά.

του λιμανιού του Πειραιά στην πανευρωπαϊκή κατάταξη, με απότερο στόχο μια θέση στην «ελίτ» μαζί με τα λιμάνια του Ρότερνταμ και της Αμβέρσας, που παραμένουν οι βασικές πύλες εισόδου προϊόντων στην ευρωπαϊκή αγορά. Για να συμβεί αυτό, προϋπόθεση είναι η έγκριση της νέας επένδυσης που προωθεί η Κίνα, δηλαδή ο τέταρτος προβλήτας διαχείρισης εμπορευματοκιβωτίων, με το ύψος της επένδυσης να εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 250 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με πληροφορίες, το ζήτημα συζητήθηκε εκτενώς στο πλαίσιο της πρόσφατης ε-

πίσκεψης του Κινέζου προέδρου Σι Τζιν-πίνγκ, με την κινεζική πλευρά να εκφράζει σε ξένα μέσα ενθέρμως, αλλά και στο κινεζικό πρακτορείο ειδήσεων, την αισιοδοξία της ότι το πολυπόθητο ελληνικό «ναυ» θα επιωθεί κάποια στιγμή εντός του 2020. Υπενθυμίζεται ότι, εκτός από την Ελλάδα και το λιμάνι του Πειραιά, η Cosco έχει επενδύσει επίσης σε λιμενικές διαχειρίσεις εμπορευματοκιβωτίων, με το ύψος της επένδυσης να εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 250 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με πληροφορίες, το ζήτημα συζητήθηκε εκτενώς στο πλαίσιο της πρόσφατης ε-

Αύξηση πωλήσεων 21% εμφανίζουν φέτος τα ηλεκτρονικά φαρμακεία

Σε έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους κλάδους του ηλεκτρονικού εμπορίου εξελίσσονται τα ηλεκτρονικά φαρμακεία, καταγράφοντας διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης. Μάλιστα, οι υψηλές αυτές επιδόσεις επιτυγχάνονται χωρίς να πωλούνται φάρμακα, ούτε καν μη συνταγογραφούμενα, καθώς τούτο δεν επιτρέπεται από την ελληνική νομοθεσία.

Το σημείο-κλειδί για την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών φαρμακείων στην Ελλάδα –που σήμερα ανέρχονται σε 290– είναι τα καλλυντικά.

Σύμφωνα με στοιχεία της Convert Group, η οποία συλλέγει δεδομένα πωλήσεων μέσω της πλατφόρμας eRetail Audit που έχει αναπτύξει, ο συνολικός τζίρος των ηλεκτρονικών φαρμακείων αναμένεται να διαμορφωθεί στο τέλος του 2019 σε 198,4 εκατ. ευρώ –συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ– αυξημένος κατά 21% σε σύγκριση με το 2018.

Τέσσερα χρόνια πριν, το 2015, ο τζίρος των ηλεκτρονικών φαρμακείων ήταν πολύ χαμηλότερος, στα 85,3 εκατ. ευρώ. Το 2016 αυξήθηκε σε 116,9 εκατ. ευρώ, το 2017 σε 136,1 εκατ. ευρώ, ενώ το 2018 έφτασε τα 163,7 εκατ. ευρώ.

Διευκρινίζεται ότι η Convert Group αντλεί στοιχεία σε πραγματικό χρόνο από αντιπροσωπευτικό δείγμα 65 ηλεκτρονικών φαρμακείων που πραγματοποιούν πάνω από το 40% των πωλήσεων της συνολικής αγοράς και στη συνέχεια κάνει αναγωγή στο σύνολο της αγοράς.

Το 51% του τζίρου των ηλεκτρονικών φαρμακείων προέρχεται από

τις πωλήσεις προϊόντων ομορφιάς και προσωπικής φροντίδας, το 24% από συμπληρώματα διατροφής και βιταμίνες, το 14% από βρεφικά και παιδικά είδη, το 9% από προϊόντα υγείας και 2% από λοιπά είδη.

Από την καταγραφή που πραγματοποιεί η Convert Group παρατηρείται μείωση χρόνου με τον χρόνο στη μέση αξία του «καλαθιού» του καταναλωτή καθώς από τα 42,50 ευρώ που ήταν το 2017 και 41,50 ευρώ το 2018, φέτος έπεσε στα 40,30 ευρώ.

Ο συνολικός τζίρος τους εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο τέλος του 2019 σε 198,4 εκατ.

Από την άλλη παρατηρείται ελαφρά αύξηση στον αριθμό των τεμαχίων που αγοράζει κάθε φορά ο καταναλωτής, από 3,9 σε 4.

Αυτό αποδίδεται στις χαμηλότερες τιμές και στις μεγάλες εκπτώσεις που καταγράφθηκαν το 2019 σε σύγκριση με το 2018. Η μέση έκπτωση στην τιμή των προϊόντων που αγοράστηκαν από τα ηλεκτρονικά φαρμακεία ήταν 37,7%.

Οι συσκευές που χρησιμοποιούν κυρίως οι καταναλωτές για να πραγματοποιήσουν τις παραγγελίες τους από τα ηλεκτρονικά φαρμακεία είναι τα κινητά τηλέφωνα και τα tablets. Οι συσκευές αυτές χρησιμοποιούνται πλέον κατά 65% περισσότερο σε σύγκριση με δύο χρόνια πριν.

Στα 16,08 δισ. τα τουριστικά έσοδα στο 9μηνο

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Ξεπέρασαν τα 16 δισ. ευρώ οι ταξιδιωτικές εισπράξεις στο εννεάμηνο του 2019 ισοφαρίζοντας τα αντίστοιχα έσοδα για ολόκληρο το 2018. Εξέλιξη που μεταφράζεται σε μια νέα χρονιά-ρεκόρ για τις εισπράξεις από τον τουρισμό φέτος, που εκτιμάται πως θα προσεγγίσουν τα 17 δισ. ευρώ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, στο εννεάμηνο του 2019 οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες και οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών κατά 14% και 3,8%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018. Οι εισπράξεις έφθασαν τα 16,08 δισ. ευρώ, επίπεδο-ρεκόρ, έναντι 14,01 δισ. το 2018 και 13 δισ. το 2017. Μόνο τον Σεπτέμβριο, οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες αυξήθηκαν κατά 16% και οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών κατά 5%, σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2018. Για ολόκληρο το 2018 οι ταξιδιωτικές εισπράξεις ήταν 16,1 δισ., όσα δηλαδή εισπράχθηκαν ήδη φέτος έως και τον Σεπτέμβριο.

Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 14% και οι αφίξεις κατά 3,8% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι.

Δηλαδή μέχρι στιγμής φέτος οι ταξιδιωτικές εισπράξεις είναι κατά 1,976 δισ. ευρώ περισσότερες από πέρυσι. Με δεδομένη τη δυναμική που έχουν οι διεθνείς αφίξεις σε όλη τη χώρα, και κυρίως στην Αττική, εκτιμάται πως για ολόκληρο το 2019 οι εισπράξεις θα ξεπεράσουν με βεβαιότητα τα 16,5 δισ. και πιθανόν να κινηθούν προς τα 17 δισ. Τη μεγαλύτερη άνοδο αφίξεων και δαπανών πραγματοποιήσαν οι Αμερικανοί ταξιδιώτες.

Ξοδεύουν περισσότερα

Ο ελληνικός τουρισμός επιδεικνύει αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα το 2019, κα-

θώς παρά τους κακούς καιώνους από το Brexit και την επιβράδυνση της ανάπτυξης στη Γερμανία και τις χαμηλές κρατήσεις στην Γερμανία, αλλά και την κατάρευση της Thomas Cook στην εκπονή της σεζόν, ο αριθμός των ξένων ταξιδιωτών διαμορφώθηκε σε υψηλότερα από τα περυσινά επίπεδα, έστω και οριακά, ενώ τα έσοδα από αυτούς αυξήθηκαν σημαντικά.

Το γεγονός αποδίδεται από στελέχη της αγοράς σε σημαντική αύξηση της κατά κεφαλήν δαπάνης, που με τη σειρά της παραπέμπει σε συνδυασμό υψηλότερου εισοδηματικού επιπέδου επισκεπτών και αύξηση της μέσης διάρκειας παραμονής όπως και υψηλότερων τιμών των ξενοδοχείων.

Σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα μαρτυρούν αναβάθμιση της ποιότητας του εισερχόμενου τουρισμού. Μια πρόσθετη εξήγηση ίσως βρίσκεται στα στοιχεία των αφίξεων, που δείχνουν μείωση των οδικών αφίξεων (από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων) και

αύξηση των αεροπορικών από όλο τον κόσμο. Η προσοχή τώρα στρέφεται όμως στην επόμενη σεζόν. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, Γιάννη Ρέτσο, η εικόνα για την επόμενη τουριστική σεζόν θα εξαρτηθεί από ένα σύνολο παραμέτρων, τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και στο εσωτερικό της χώρας. «Σίγουρα ένα σημαντικό πλεονέκτημα για την Ελλάδα είναι το ότι αποτελεί ασφαλές προορισμό στα μάτια των ξένων επισκεπτών μας και σημείο σταθερότητας στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά από την άλλη μεριά βλέπουμε ότι ο ανταγωνισμός συνεχώς εντείνεται και οφείλουμε να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις», εξηγεί μιλώντας στην «Κ». «Δεν θα πρέπει να θεωρείται τίποτα δεδομένο, καθώς οι εξελίξεις είναι ραγδαίες, το ίδιο και οι καταναλωτικές τάσεις, βάσει των οποίων θα πρέπει να προσαρμόζουμε και να εξελίσσουμε διαρκώς το ελληνικό τουριστικό προϊόν και τις εμπειρίες που προσφέρουμε στους επισκέπτες μας».

GoGordian

Ο νέος παίκτης για επενδύσεις σε ακίνητα

Η GoGordian κατέχει ηγετική θέση στην Κύπρο στον τομέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και διαθέτει μια ευρεία γκάμα επενδυτικών ευκαιριών και τιμών.

Στις προσφερόμενες επενδυτικές ευκαιρίες της GoGordian συγκαταλέγονται ακίνητα οικιστικής, τουριστικής και εμπορικής χρήσης, αλλά και αγροτεμάχια καταγεγραμμένα σε όλη την επικράτεια του νησιού.

Η γκάμα ακινήτων της GoGordian σε ολόκληρη την Κύπρο και το εύρος των προσφερόμενων τιμών της, σε συνδυασμό με την ολιστική και πολύπλευρη προσέγγιση από τους εξειδικευμένους της επαγγελματίες, αναδεικνύουν την αξία και τη δυναμική των επενδυτικών της προτάσεων.

Με κεντρικό μήνυμα το: GoGordian. Αξία στο παρόν. Επένδυση στο μέλλον. η εταιρεία καλεί τους ενδιαφερομένους να αναζητήσουν το ακίνητο της επιλογής τους στην ιστοσελίδα gogordian.com.

Για περαιτέρω πληροφορίες επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 7777 5656 ή μέσω email στη διεύθυνση enquiries@gogordianholdings.com.

Η χαμηλή πτήση των εσόδων «προσγειώνει» το μέρισμα

Μόλις 95 εκατ. πάνω από τον στόχο οι εισπράξεις από φόρους στο δεκάμηνο

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Πρωτογενές πλεόνασμα 5,73 δισ. ευρώ παρουσιάζει ο προϋπολογισμός στο διάστημα Ιανουαρίου - Οκτωβρίου, με τις εισπράξεις, ωστόσο, του ΦΠΑ και τους φόρους εισοδήματος να κινούνται σε αρνητικά επίπεδα, δηλαδή κάτω από τον στόχο που είχε τεθεί. Την παρτίδα σώζουν άλλες πηγές εσόδων (ειδικοί φόροι κατανάλωσης, έσοδα από ακίνητα) που υπερκάλυψαν τις απώλειες, με αποτέλεσμα στο διάστημα Ιανουαρίου - Οκτωβρίου τα έσοδα να καταγράφουν οριακή υπέρβαση, κατά 95 εκατ. ευρώ. Η εξέλιξη των εσόδων περιορίζει τις δυνατότητες για ένα διευρυμένο «κοινωνικό μέρισμα», με την κυβέρνηση πλέον να εξετάζει νέα σενάρια που θα στοχεύουν στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Συγκεκριμένα, από το οικονομικό επιτελείο αναφέρονται ότι προτεραιότητα για την κυβέρνηση είναι τα Ατομα με Ειδικές Ανά-

Εξετάζονται νέα σενάρια διανομής του μερίσματος, που θα στοχεύουν στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

γκες, τα οποία τα προηγούμενα χρόνια δυσκολεύθηκαν εξαιρετικά, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις δεν είχαν και πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Μία ακόμα κατηγορία είναι και οι πολύτεκνοι με τέσσερα παιδιά και άνω, εφόσον το οικογενειακό εισόδημα δεν ξεπερνάει κάποιο όριο, ενδεχομένως τις 10.000-12.000 ευρώ. Επίσης, θα εξεταστεί να διανεμηθεί «έξτρα» επίδομα θέρμανσης στους δικαιούχους, οι οποίοι σημειώνεται ότι θα εισπράξουν συνολικά μέχρι το τέλος του έτους 68 εκατ. ευρώ. Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι το πρωτογενές πλεόνασμα είναι μεγαλύτερο κατά 1,59 δισ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, κάτι που οφείλεται κυρίως στη συγκράτηση των δα-

Εξέλιξη προϋπολογισμού στο 10μηνο

(σε εκατ. ευρώ)

	Πραγματοποιήσεις	Εκτιμήσεις προϋπολογισμού (2020-2021)	Διαφορά
Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού	43.368	43.273	95
Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού	42.462	43.962	-1.499
Πρωτογενές αποτέλεσμα	5.739	4.179	1.560

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

πανών. Ειδικότερα:

1. Το ύψος των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε σε 43,368 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 95 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί για το 2019 στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού. Την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2019 αύξηση έναντι του στόχου παρατηρήθηκε, μεταξύ άλλων, στις εξής κύριες κατηγορίες εσόδων:

- α) ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων κατά 18 εκατ. ευρώ.
- β) Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας κατά 10 εκατ. ευρώ.
- γ) Λοιποί τρέχοντες φόροι κατά 17 εκατ. ευρώ ή 1,6%.

Αντίθετα, μειωμένα έναντι του στόχου

την ίδια περίοδο ήταν τα έσοδα στις κάτωθι βασικές κατηγορίες:

- α) ΦΠΑ στα πετρελαιοειδή και στα παράγωγα αυτών κατά 10 εκατ. ευρώ.
  - β) ΦΠΑ λοιπών προϊόντων και υπηρεσιών κατά 26 εκατ. ευρώ.
  - γ) Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από φυσικά πρόσωπα κατά 30 εκατ. ευρώ.
- Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2019 ανήλθαν στα 42,462 δισ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες κατά 1,499 δισ. ευρώ έναντι του στόχου. Οι κυριότερες αιτίες της απόκλισης είναι:
- Η υποεκτέλεση του ΠΔΕ κατά 811 εκατ. ευρώ.
  - Οι μικρότερες έναντι του στόχου πληρωμές οπλικών συστημάτων κατά 245

εκατ. ευρώ, οι οποίες δεν επηρεάζουν άμεσα το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, καθώς σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA το έλλειμμα επηρεάζεται από τις φυσικές παραλαβές.

• Οι μειωμένες μεταβιβάσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα εντός και εκτός γενικής κυβέρνησης κατά 149 εκατ. ευρώ.

Αντίθετα, αυξημένες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018 ήταν οι επιχορηγήσεις προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ) κατά 1,140 δισ. ευρώ, κυρίως για τη χορήγηση της 13ης σύνταξης και την καταβολή οικογενειακών επιδομάτων, των αυξημένων πληρωμών για τόκους κατά 598 εκατ. ευρώ και των αυξημένων δαπανών ΠΔΕ κατά 500 εκατ. ευρώ.

Μείωση τιμών στις τηλεπικοινωνίες ζήτησε ο κ. Μπισοτάκης

Του ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΑΡΑΒΕΛΗ

Τις έξι προτεραιότητες της κυβέρνησης για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας παρουσίασε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, μιλώντας στο συνέδριο Digital Economy Forum (DEF) του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής Ελλάδος (ΣΕΠΕ). Οι προτεραιότητες περιλαμβάνουν: 1. Την δημιουργία της κρατικής πύλης gov.gr. 2. Την έκδοση των ταυτοτήτων που θα συνοδεύεται από ψηφιακή υπογραφή. 3. Την απλοποίηση των διαδικασιών. 4. Την αναβάθμιση των ταχυτήτων στα δίκτυα με τη μείωση του κόστους πρόσβασης 5. Την βελτίωση του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού που ακόμη και σήμερα είναι δυσεύρετο, παρά την υψηλή α-νεργία. 6. Την αξιοποίηση των ανοικτών δεδομένων. Αναφορικά με τις νέες ταυτότητες ο κάθε Έλληνας που θα γεννιέται θα αποκτά ένα και μοναδικό αριθμό ο οποίος θα τον συνοδεύει σε όλη του τη ζωή. Η Ελλάδα θα αξιοποιήσει το μοντέλο της Εσθονίας που θα φέρει και ψηφιακή υπογραφή. Σχετικά με τις τηλεπικοινωνίες και το δίκτυο ο κ. Μητσοτάκης είπε ότι η χώρα διαθέτει μάλλον ακριβές υπηρεσίες και κάλεσε τις εταιρείες τηλεπικοινωνιών να μειώσουν τις χρεώσεις είτε είναι ονομαστικές είτε πραγματικές.

Ο πρωθυπουργός σημείωσε πως η αλλαγή σελίδας στην οικονομία και στην ανάπτυξη της χώρας περνά από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της, ενώ τώρα γυρίζει σελίδα και θα φέρει τη δική του, ηλεκτρονική – όπως είπε – υπογραφή. Ο υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκος Πιερρακάκης μιλώντας στον ίδιο συνέδριο υπογράμμισε την αναγκαιότητα να δοθούν άμεσα λύσεις σε θέματα ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας. Υπογράμμισε ότι στόχος της κυβέρνησης είναι η άμεση άρση των δυσκολιών από την καθημερινότητα του πολίτη με τη χρήση απλών διαδικασιών. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα ανέφερε την προκαταρκτική συμφωνία στην οποία

έχει καταλήξει το υπουργείο με τις συστημικές τράπεζες, ώστε να διευκολυνθούν οι διαδικασίες αυθεντικοποίησης των στοιχείων των πολιτών –μέχρι την έλευση των νέων ταυτοτήτων– μέσω και των τραπεζικών κωδικών τους, εκτός από τους κωδικούς του Taxisnet.

Μέχρι την έκδοση των νέων ταυτοτήτων και την παροχή ψηφιακής υπογραφής επιδιώκεται η αξιοποίηση των κωδικών του e-banking, οι οποίοι έχουν αποδείξει την αξιοπιστία τους και την αποτελεσματικότητά τους. Σύμφωνα με πληροφορίες, εφόσον υπάρξει συμφωνία με τις τράπεζες, οι τελευταίες θα λαμβάνουν μια προμήθεια για κάθε συναλλαγή (έκδοση πιστοποιητικού κ.λπ.) που θα ολοκληρώνεται με τη χρήση των τραπεζικών συστημάτων πιστοποίησης της ταυτότητας του χρήστη.

Επίσης, ο υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης προανήγγειλε την ανάληψη πρωτοβουλιών από ελληνικές πλευρές σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ώστε να αλλάξει η σχετική Οδηγία για τις προμήθειες των έργων πληροφορικής. Σύμφωνα με τον κ. Πιερρακάκη, πανευρωπαϊκά είναι πολύ αργίοι οι ρυθμοί στις προμήθειες έργων πληροφορικής. Οι διαδικασίες αυτές είναι τόσο αργές που «αντανακλούν αναπτυξιακούς ρυθμούς άλλων εποχών». Ο υπουργός Ανάπτυξης Αδωνις Γεωργιάδης υπογράμμισε την προσπάθεια της κυβέρνησης για τη δημιουργία ενός νέου κόμβου καινοτομίας στην Αθήνα, αντίστοιχου εκείνου της Θεσσαλονίκης «ThessINTEC». Ο υπουργός Ανάπτυξης χαρακτήρισε ιδιαίτερα σημαντική την προσπάθεια του κέντρου φιλοξενίας νεοφυών επιχειρήσεων τεχνολογίας της Θεσσαλονίκης και είπε ότι θα νομοθετηθεί στη Βουλή το επόμενο διάστημα η δημιουργία αντίστοιχου κέντρου στην Αθήνα. Ο κ. Γεωργιάδης ακόμη επιπλήτευσε τις απορροφάσεις του ΕΠΛΑνΕΚ, οι οποίες παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα και στο 19%. «Εργαζόμαστε πολύ σκληρά για να δούμε πώς μπορούμε να το “ξεκλειδώσουμε”».

Η Συνένωση Αγίας Νάπας, Σωτήρας, Λιοπετρίου δημιουργεί έναν κορυφαίο τουριστικό προορισμό στην Ευρώπη

Άρθρο του Δημάρχου Αγίας Νάπας, Γιάννη Καρούσου

Δεν αμφιβάλλει κανείς ότι η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι απαραίτητη και απαίτηση της τοπικής κοινωνίας. Στο πλαίσιο, των συνενώσεων θα πρέπει να ληφθούν οι κατάλληλες αποφάσεις ούτως ώστε να προστατευθεί και να ενισχυθεί ο τουρισμός.

Σε σχέση με την Αγία Νάπα είναι σημαντικό να ληφθεί σοβαρά υπόψη και το όραμα που έχει θέσει γ' αυτήν η εθνική στρατηγική τουρισμού της χώρας μας, με στόχο μέχρι το 2030 να μετατραπεί σε έναν από τους τρεις καλύτερους τουριστικούς προορισμούς στην Ευρώπη.

Η Αγία Νάπα σήμερα είναι ένα παγκόσμιο brand ,που αξίζει διεσκατομύρια αφού προσφέρει ετησίως στο ΑΕΠ της Κύπρου 800 εκατομ. και φιλοξενεί το 30% των τουριστικών διανυκτερεύσεων της χώρας, με περισσότερες από 30.000 τουριστικές κλίνες με ισοδύναμο πληθυσμό σύμφωνα με σχετική μελέτη. 40.000, κατά μέσο όρο, σε ετήσια βάση, με προϋπολογισμό 20 εκατομ. και με τρόπο λειτουργίας ο οποίος έχει πετύχει υψηλά επίπεδα ικανοποίησης τόσο από τους επισκέπτες, δηλαδή αλλά και τις επιχειρήσεις, αναδεικνύει την Αγία Νάπα ως τη μπτρόπολη του κυπριακού τουρισμού.

Αυτές οι ιδιαιτερότητες θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη στα σενάρια συνενώσεων, από την Κυβέρνηση και τη Βουλή. Πρέπει, να προταθούν λύσεις μέσω των οποίων η

Αγία Νάπα θα ενισχυθεί και δεν θα απορροφηθεί.

Σύμφωνα με μελέτη του διεθνούς ανεξάρτητου ελεγκτικού οίκου Ernst and Young (EY) εάν δεν αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις τότε, θα τεθεί σε κίνδυνο το τουριστικό προϊόν. Παράλληλα, θα επηρεαστούν οι επενδύσεις, η υποβαθμιστεί το brand, η ετήσια συνεισφορά της στο ΑΕΠ, με αντίκτυπο στο στόχο και το όραμα που έχει τεθεί από την εθνική στρατηγική τουρισμού

Στο πλαίσιο των συνενώσεων ο Δήμος Αγίας Νάπας, μετά που έλαβε υπόψη οικονομικά, τουριστικά κριτήρια και προοπτικές ανάπτυξης, σε συν-άριε με μελέτες και έρευνες αποφάσισε τη συνένωσή του με τον Δήμο Σωτήρας και την Κοινότητα Λιο-

πετρίου. Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργήσουμε τον μεγαλύτερο τουριστικό δήμο της Κύπρου με ένα παραλιακό μέτωπο 25 χιλιομέτρων.

Η συνένωση αυτή λύνει σε σημαντικό βαθμό τις διάφορες προκλήσεις και αντιμετωπίζει αρκετές από τις ιδιαιτερότητες της Αγίας Νάπας αφού δεν θα απορροφηθεί από κανένα, το brand θα διατηρηθεί προς όφελος όλων και ο τουρισμός θα ενισχυθεί. Έτσι, θα λυθούν αρκετές επιχειρησιακές και διοικητικές προκλήσεις αφού ο νέος Δήμος θα μπορεί να λειτουργήσει άμεσα και αποτελεσματικά την επόμενη μέρα.

Ταυτόχρονα, θα συνδυαστούν τα οφέλη του τουρισμού, τα οικονομικά και επιχειρησιακά πλεονεκτήματα της Αγίας Νάπας με τα οφέλη της ενδοχώρας, του κοινού παραλιακού μετώπου και του πληθυσμού της Σωτήρας και του Λιοπετρίου.

Το σενάριο αυτό επιβεβαιώνεται από αρκετές μελέτες και έρευνες τις οποίες έχουν εκπονήσει διεθνείς οργανισμοί, ελεγκτικοί οίκοι και ερευνητικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημαντικά επίσης είναι τα αποτελέσματα της έρευνας του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος ESPON, το οποίο στηρίζει τη χάραξη των πολιτικών εδαφικής ανάπτυξης στην Ευρώπη, μέσω του οποίου επιβεβαιώνεται ότι η Αγία Νάπα αποτελεί ένα από τα επτά κέντρα εργασίας της Κύπρου και το κέντρο εργασίας της Σωτήρας και του Λιοπετρίου.

RIDE THE CAPITAL

SUNDAY
1 DEC 2019

Family Route

Join us for a unique bike ride through the Old City of Nicosia!

📍 **Starting point:** The Leventis Municipal Museum of Nicosia - Interactive Tour at **10:00 a.m.**

Cultural stops for sightseeing:

- Kasteliotissa Medieval Hall
- Panagia Chrysaliotissa Church
- Hadjigeorgakis Kornosios Mansion
- New Nicosia Town Hall
- Pancypryan Gymnasium
- Famagusta Gate
- Bayraktar Mosque

Finish point: The Leventis Municipal Museum of Nicosia

Bookings: www.visitnicosia.com.cy/family-route

Bring your own bike and helmet!

Expert Route

3 Peaks Challenge
Madari > Papoutsas > Kionia

📍 **Starting point:** Lakatamia Municipal Amphitheatre at **07:30 a.m.**

A challenging route for experienced cyclists on road bikes that takes you to the highest 3 peaks of the Nicosia district. The length of the route is around 130 km, with steep gradients and almost 2900 metres total climb.

Finish point: Lakatamia Municipal Amphitheatre

Participation fee: €20 it includes a Special Gift and Lunch!

Bookings and payment: www.visitnicosia.com.cy/3peaks-challenge

Free Transportation from other cities (Reservation required - Minimum number: 10 people)

For information and bookings ☎ 22 889600 • f Ride the Capital 2019
 ✉ reception@ncci.org.cy • 🌐 www.visitnicosia.com.cy

We Support

Organisers

Co-organiser
Family Route

Supporters

Media Sponsor

Κίνητρα για είσοδο ξένων θεσμικών σε επενδυτικές εταιρείες ακινήτων

Μείωση της φορολογίας και αξιοποίηση της Golden Visa ενισχύουν τις ΑΕΕΑΠ

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Ως μια κίνηση που θα τονώσει σημαντικά τις προοπτικές προσέλκυσης κεφαλαίων από ξένους θεσμικούς επενδυτές προς τις εγχώριες εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (ΑΕΕΑΠ) θεωρούν στελέχη της αγοράς τη ρύθμιση που εντάχθηκε στο φορολογικό νομοσχέδιο. Βάσει αυτής, ανακλήθηκε η προ τριετίας διάταξη, με την οποία είχε επιταχιστεί εν μία νυκτί η φορολόγηση του ενεργητικού των εταιρειών (ακίνητα και καταθέσεις). Ουσιαστικά πρόκειται για επαναφορά στο προγενέστερο καθεστώς, όταν ο σχετικός φόρος ήταν της τάξεως του 0,105% ετησίως, αντί για 0,75% που ίσχυε από το 2016 μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με τον επικεφαλής της

Ο φόρος στο ενεργητικό των εταιρειών επενδύσεων σε ακίνητα περιορίζεται στο 0,105% ετησίως.

Grivalia Management Company, Γιώργο Χρυσικό, «πρόκειται για σημαντική κίνηση, που θα τονώσει την προσέλκυση κεφαλαίων από τις εταιρείες του κλάδου. Σημαντικό θα ήταν βέβαια να καταργηθεί πλήρως, τουλάχιστον η φορολόγηση των μετρητών, καθώς δημιουργεί προσκόμματα στην καθημερινή λειτουργία των ΑΕΕΑΠ». Πριν από τη συγχώνευση με τη Eurobank και τον μετασχηματισμό της από ΑΕΕΑΠ σε εταιρεία διαχείρισης ακινήτων, ο κ. Χρυσικός είχε σπληντεύσει επί μήνες την απόφαση της προηγούμενης κυβέρνησης να αυξήσει κατακόρυφα τη φορολόγηση των εταιρειών του κλάδου, σημειώνοντας μάλιστα ότι αυτός ήταν κι ένας λόγος που διευκόλυνε την απόφαση για την ένταξη στον όμιλο Eurobank.

Παράλληλα, βέβαια, είναι σαφές ότι

Κίνητρο για την προσέλκυση κεφαλαίων από τον κλάδο αποτελεί και η δυνατότητα που έχουν εφεξής οι ΑΕΕΑΠ να απευθύνονται και σε επενδυτές από χώρες εκτός Ε.Ε., οι οποίοι ενδιαφέρονται να αποκτήσουν άδεια παραμονής στην Ελλάδα για τους ίδιους και τα μέλη των οικογενειών τους.

η προοπτική της επιστροφής στον κλάδο των ΑΕΕΑΠ παραμένει ως επιλογή, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν. «Επί του παρόντος δεν εξετάζουμε κάτι τέτοιο, ωστόσο αν κριθεί ότι με τον τρόπο αυτό, δηλαδή την επανασύσταση της ΑΕΕΑΠ, θα μεγιστοποιηθεί η αξία για τους μετόχους μας, προφανώς και θα κινηθούμε προς αυτή την κατεύθυνση», σημειώνει χαρακτηριστικά ο κ. Χρυσικός.

Ενα ακόμα, δυναμικά σημαίνει, μέτρο για την προσέλκυση κεφαλαίων από τον κλάδο αποτελεί και η δυνατότητα που έχουν εφεξής οι ΑΕΕΑΠ να απευθύνονται και σε επενδυτές από χώρες εκτός Ε.Ε., οι οποίοι ενδιαφέρονται να αποκτήσουν άδεια παραμονής στην Ελλάδα για τους ίδιους και τα μέλη των οικογενειών τους. Όπως σημειώνει στην «Κ» η Άννα Αποστολίδου,

διευθύνουσα σύμβουλος της Briq Properties ΑΕΕΑΠ, «πρόκειται για μια θετική ρύθμιση, καθώς θα επιτρέψει στις εταιρείες του κλάδου να απευθυνθούν σε μία ακόμα κατηγορία υποψήφιων επενδυτών. Μάλιστα, για τον σκοπό αυτό προχωρήσαμε πριν από λίγες ημέρες και σε αλλαγή του καταστατικού μας, ώστε να διευκολύνουμε την είσοδο επενδυτών που ενδιαφέρονται για τη λήψη της Golden Visa».

Σύμφωνα με τη σχετική ρύθμιση, εφόσον μια ΑΕΕΑΠ επενδύει σε ακίνητα αποκλειστικά εντός Ελλάδας, μπορεί να απευθυνθεί και σε επενδυτές αυτής της κατηγορίας, στο πλαίσιο αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου. Το ελάχιστο όριο ανά επενδυτή ανέρχεται σε 400.000 ευρώ. Η υποχρέωση των ΑΕΕΑΠ να επενδύουν αποκλειστικά εντός Ελλάδας ευνοεί εκ των πραγμάτων κυρίως

τις μικρότερες εταιρείες του κλάδου.

Στην περίπτωση της Briq Properties, η οποία «τρέχει» αυτή την περίοδο την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου προσδοκώντας την άντληση κεφαλαίων έως 50 εκατ. ευρώ, δεν υπήρχε το χρονικό περιθώριο να αξιοποιηθεί η σχετική δυνατότητα, καθώς η εν λόγω υπουργική απόφαση, που διέυρνε τους τρόπους λήψης άδειας παραμονής, δημοσιεύτηκε πριν από λίγες ημέρες. Καθώς όμως τους επόμενους μήνες θα πραγματοποιηθούν δημόσιες εγγραφές ΑΕΕΑΠ που επί του παρόντος βρίσκονται εκτός χρηματιστηρίου, όπως π.χ. η Novol του ομίλου Βιοχάλο ή η Trade Estates του ομίλου Φουράλη, είναι πιθανό κάποιοι επενδυτές να θελήσουν να αποκτήσουν άδεια παραμονής μέσω αυτής της οδού, χωρίς δηλαδή να χρειαστεί να επενδύσουν σε ακίνητα.

Προσεγγίζει τα 900 εκατ. η αγορά καλλυντικών

Σε σταθερά επίπεδα εκτιμάται ότι θα κινηθεί η εγχώρια αγορά καλλυντικών προϊόντων το 2019, ύστερα από τη συρρίκνωση κατά περίπου 38% που είχε υποστεί ο κλάδος μεταξύ 2009-2016 λόγω οικονομικής κρίσης. Οι πωλήσεις καλλυντικών τόσο σε επίπεδο λιανικής όσο και σε χονδρικής αναμένεται να κινηθούν στα ίδια επίπεδα με πέρυσι, με τις πωλήσεις των προϊόντων περιποίησης προσώπου να παρουσιάζουν μια αύξηση της τάξεως του 6,5% σε σχέση με πέρυσι, καταλαμβάνοντας σημαντική θέση στο καλό αγορών των Ελληνίδων καταναλωτριών. Νέα προϊόντα προσώπου που έχουν ως βάση τα φυσικά συστατικά, αλλά και προϊόντα που μεταβάλλονται και προσαρμόζονται ανάλογα με τις ανάγκες του εκάστοτε καταναλωτή (customization), αποτελούν τάσεις του 2019 που κίνησαν το ενδιαφέρον των καταναλωτριών, σύμφωνα με εκτιμήσεις του Πανελληνίου Συνδέσμου Βιομηχανών και Αντιπροσώπων Καλλυντικών και Αρωμάτων (ΠΣΒΑΚ). Επίσης, δεδομένης και της αύξησης του τουρισμού, η κατηγορία της αντιλιανικής προστασίας αναμένεται να εμφανίσει άνοδο και το 2019, ενώ όλα προϊόντα περιποίησης προσώπου συγκεντρώνουν στοιχεία ελληνικότητας (δηλαδή συνθέσεις με βάση το ελαιόλαδο, συσκευασίες με ελληνικά στοιχεία) φαίνεται να προσελκύουν το ενδιαφέρον των global shoppers.

Ετσι, σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΠΣΒΑΚ, η αγορά θα κινηθεί φέτος στα ίδια επίπεδα με πέρυσι, με τις πωλήσεις των καλλυντικών προϊόντων σε τιμές λιανικής να ανέρχονται και φέτος στα 899 εκατ. ευρώ και οι αντίστοιχες πωλήσεις χονδρικής να φθάνουν τα 671 εκατ. ευρώ.

Να σημειωθεί ότι το 2018 η αγορά σημείωσε αύξηση κατά 2% σε σύγκριση με το 2017, όταν οι πωλήσεις λιανικής αυξήθηκαν κατά 3,4%, ανερχόμενες στα 881 εκατ. ευρώ από τα 851 εκατ. ευρώ το 2016. Όσον αφορά τη διάρθρωση της αξίας των πωλήσεων ανά κατηγορία, τη σημαντική αύξηση στις πωλήσεις προϊόντων περιποίησης προσώπου διαδέχεται αυτή που αφορά τις πωλήσεις προϊόντων περιποίησης σώματος κατά 3,8% σε σχέση με πέρυσι. Αύξηση 2,7% θα παρουσιάσουν και φέτος οι πωλήσεις αρωμάτων, ενώ οι αντίστοιχες για προϊόντα μακιγιάζ θα υποχωρήσουν κατά 2,4%.

Σύμφωνα με τον ΠΣΒΑΚ, τα κανάλια επικοινωνίας διανομής αλλά και τα φαρμακεία εμφανίζουν ισχυρή ανάπτυξη και το 2019,

Οι πωλήσεις των προϊόντων περιποίησης προσώπου παρουσιάζουν αύξηση της τάξεως του 6,5% σε σύγκριση με πέρυσι.

επιβεβαιώνοντας το ενδιαφέρον των καταναλωτριών για πιο προσωποποιημένη εξυπηρέτηση. Παράλληλα, τα προϊόντα ευρείας διανομής που παλυνονται στα σούπερ μάρκετ αναμένεται να εμφανίσουν και φέτος αυξητικές τάσεις. Ενδεικτικά, πέρυσι η ευρεία διανομή αποτελούσε το κυρίαρχο κανάλι διανομής καλλυντικών προϊόντων, αντιπροσωπεύοντας το 42,3% των συνολικών πωλήσεων καλλυντικών στην Ελλάδα. Σταθερά όμως στις προτιμήσεις των Ελληνίδων καταναλωτριών παραμένουν και το 2019 τα επαγγελματικά προϊόντα που διατίθενται σε κομμωτήρια και ινστιτούτα, ενώ κατά τον ΠΣΒΑΚ σημαντική παρουσία θα έχουν μέσα από νέα ανοίγματα και mono-brands boutiques. Άλλωστε, όπως σημειώνει, αναμένεται και η άφιξη της ιταλικής εταιρείας καλλυντικών Kiko Milano έως το τέλος του 2019, με πληροφορίες να θέλουν τον όμιλο Φάις να έχει έρθει σε συμφωνία με την ιταλική μάρκα για να αναπτύξει ένα δικτύο μονοθεματικών καταστημάτων.

«Αν και πολλά brands περιήλθαν στα χέρια άλλων παικτών της αγοράς μέσα στο 2019, οι πωλήσεις καλλυντικών δεν θα διαταραχθούν φέτος», αναφέρει στην «Κ» ο πρόεδρος του ΠΣΒΑΚ, Θεόδωρος Γιαρμενίτης. Υπενθυμίζεται ότι, μετά την αποκάλυψη του σκανδάλου της Folli Follie, πολλά brands καλλυντικών που κατείχε στο χαρτοφυλάκιό της μετακινήθηκαν σε άλλους παίκτες της αγοράς, όπως στον όμιλο Σαράντη αλλά και στην Notos Com.

Interreg
Balkan-Mediterranean
INNOVENTER

EUROPEAN SOCIAL ECONOMY REGIONS 2019

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ **2/12/19**
Δεξιότητες Κοινωνικού Επιχειρηματία

ΣΥΝΕΔΡΙΟ **3/12/19**
Το Οικοσύστημα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, Παραδείγματα και Καλές Πρακτικές

Ξενοδοχείο Hilton Nicosia | Τηλ.: 22 889840
E-mail: innoventercyprus@gmail.com | www.ccci.org.cy

Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης

ΚΥΤΡΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Εθνικά Ταμεία των συμμετεχουσών χωρών

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΑΠΟΒΡΑΔΟ
Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

KANANGA: Για τα παιδιά της Αφρικής

Το συγκλονιστικό βραβευμένο ντοκιμαντέρ του Παύλου Τριποδάκη προβάλλεται στις 28 Νοεμβρίου στη Θεολογική Σχολή Εκκλησίας Κύπρου. Πρόκειται για το ντοκιμαντέρ KANANGA, το οποίο αποτελεί έναν ύμνο στην Ιεραποστολή και είναι αφιερωμένο στα παιδιά της Αφρικής. Μετά την προβολή θα ακολουθήσει συζήτηση με τον σκηνοθέτη του ντοκιμαντέρ.

Το ντοκιμαντέρ, έχει βραβευθεί με πέντε διεθνή βραβεία: 1ο βραβείο καλύτερου ντοκιμαντέρ στο Ελληνικό Φεστιβάλ Λονδίνου 2018• 3 βραβεία στο Φεστιβάλ του Αγίου Βλαδιμήρου στη Σεβαστούπολη της Ρωσίας 2018 (Βραβείο προσφοράς στον πολιτισμό, στην επιστήμη και στον κινηματογράφο, Βραβείο προσφοράς στην Ορθόδοξη Ιεραποστολή, Βραβείο προσφοράς στην Ορθόδοξη Ιεραποστολή)• Βραβείο καλύτερου ντοκιμαντέρ στο Φεστιβάλ Sretenie στο Obninsk της Ρωσίας 2019.

Η προβολή πραγματοποιείται την Πέμπτη, 28 Νοεμβρίου 2019, ώρα 19.00 στην Αίθουσα Προβολών της Σχολής. Για δηλώσεις συμμετοχής ή περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε στο τηλέφωνο 22 443 057 ή στο m.pavlou@theo.ac.cy

Σημείωμα του σκηνοθέτη για το ντοκιμαντέρ KANANGA

Η Κανάνγκα δεν είναι μόνο από τις μεγαλύτερες πόλεις της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό αλλά και από τις πιο επικίνδυνες. Ο αμύητος πλούτος που τον εκμεταλλεύονται ισχυρές σκοτεινές δυνάμεις, τα σπάνια και ακραία επικίνδυνα

αίωνα, η Ορθόδοξη πίστη βρίσκεται στην τέταρτη γενιά των Αφρικανών. Πλέον ο καρπός του Θεού και τα σημεία της Αγιοσύνης διαπιστώνονται και στους ίδιους τους Αφρικανούς που ολοκληρώνουν οσιακά τον επίγειο βίο τους εμπνέοντας την πίστη και εδραίωνοντας βαθιά στους ομοεθνείς τους τον Ορθόδοξο τρόπο ζωής. Εκεί βρέθηκαν κι εγώ, για να κινηματογραφήσω αυτόν τον πολύτιμο καρπό της Ορθόδοξης πίστης μετά από τις αμέτρητες δοκιμασίες των πρώτων Ελλήνων ιεραποστόλων• του πρωτοπόρου πατρός Χρυσόστομου Παπασαραντόπουλου που φύτεψε τον σπόρο, του θρυλικού πατρός Χαρίτωνα Πνευματικάκη που τον πότισε και του μεγάλου γεωργού που τον καλλιέργησε, του μακαριστού Επισκόπου Πενταπόλεως πατρός Ιγνατίου Μαδενλίδου. Κατά συνέπεια, θα έλεγα ότι δεν δυσκολεύτηκα στο δικό μου έργο, μιας και εκεί ο καρπός του Θεού δεν μπορεί να κρυφτεί. Οι αμέτρητες δοξολογίες των πιστών, η χαρά και η ειρήνη των ανθρώπων και τα πρόσωπα των παιδιών μαρτυρούν από μόνα τους τον Θεό.

Δημοπρασία αναμνηστικών της ναζιστικής περιόδου

Οργή από εβραϊκές οργανώσεις και εκκλησίες να σταματήσει, ως ανήθικη

Αεκάδες αναμνηστικά των ναζιστικών περιόδων, μεταξύ των οποίων το ημίψηλο του Χίτλερ, αλλά και ένα φόρεμα κοκτέιλ που είχε φορέσει ο σύγχρονός του και –λίγο πριν από το τέλος τους– συζυγός του Εύα Μπράουν, εκπέμπουν έντονα ηλεκτρονικά από γερμανικό οίκο δημοπρασιών, προκαλώντας την οργή εβραϊκών οργανώσεων και εκκλήσεις της εβραϊκής κοινότητας να σταματήσει η δημοπρασία, την οποία θεωρούν ανήθικη. Στη συλλογή «Γερμανικά ιστορικά συλλεκτικά» είναι από το 1919 και μετέπειτα» περιλαμβάνονται αντικείμενα όπως η ταμπάκα της επικεφαλής των ναζιστικών πολεμικών.

Το 99% των επιστολών που λάβαμε ήταν υβριστικό και μας χαρακτήριζε φιλοχρήματους νεοναζί, λέει ο επικεφαλής του οίκου.

αεροπορίας Χέρμαν Γκέρινγκ, ναζιστικές στρατιωτικές διακρίσεις, σημαίες και μαχαίρια, αλλά και ένα αντίτυπο του ιδεολογικού μανιφέστου του Αδόλφου Χίτλερ «Ο αγών μας», επικαλυμμένο με ασπίς. Οι διοργανωτές της δημοπρασίας πιστεύουν ότι τα αντικείμενα θα 팔ωθούν ενόψει εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ. Η τιμή εκκίνησης για το ημίψηλο του Χίτλερ καθορίστηκε στις 50.000 ευρώ, ενώ αυτή για τον πολυτελέιό του του ιδεολογικού έργου του Χίτλερ, που ανήκε στον Γκέρινγκ, στις 130.000 ευρώ.

Ο επικεφαλής του οίκου Hermann Historica, Μπερνάρ Πάτσερ, τόνισε ότι η εταιρεία έχει κατακλυστεί από ηλεκτρονικές επιστολές που καταδικάζουν τη δημοπρασία, η οποία ξεκίνησε την Τετάρτη. «Λάβαμε μόνο

Το νηπίηλο καπέλο του Αδόλφου Χίτλερ δημοπρατείται από γερμανικό οίκο δημοπρασιών, με τιμή εκκίνησης 50.000 ευρώ.

ένα φιλικό διακεείμενο email, που μας έλεγε ότι βλέπουν τη δημοπρασία όπως εμείς, υπό την έννοια ότι αυτά τα αντικείμενα είναι ιστορικά», επεσήμανε. Ωστόσο, συνέχισε ο Πάτσος, «το 99% των επιστολών που λάβαμε ήταν γεμάτο ύβρεις, όπου όλοι το θέμα συνοψιζόταν στο ότι είμαστε φιλοχρηματιστή νεοσάβ». Να σημειωθεί ότι ο συγκεκριμένος οίκος δημοπρασιών ασχολείται με ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων και όχι μόνο με εκείνα των ναυτικών περιόδου.

Στις αρχές του μήνα, ο ραββίνος Μενάχει Μαργκόλιν, επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Εβραϊκής Ενωσης, με επιστολή του, κάλεσε τον Πάτερ να ματαιώσει τη δημοκρασία, καθώς η αντικείμενα θα αγοράζονταν από νοσταλγούς και υμνητές του Γ' Ράιχ, προκειμένου να εξυμνήσουν τον ναζισμό. «Η έκκλησή μου δεν έχει νομική φύση, αλλά ηθική. Αυτό που κάποτε μπορεί να μην είναι ανήθικο, αλλά είναι εντελώς λάθος», έγραψε ο Μαργκόλιν. Ο Πάτερ απερίσπαστο ότι τα αντικείμενα που δημοπρατεί αγοράζονται κυρίως από μουσεία, κυρίως της Ασία και των ΗΠΑ, όπου τα πολιτιστικά ιδρύματα διαθέτουν αφενός χρήματα. «Το υπολείπμενο 20% των πελατών μας είναι ιδιώτες συλλέκτες ή και ιστορικοί, που χρειάζονται τα αντικείμενα αυτά για τα βιβλία τους. Ωστόσο, μακροπρόθεσμα ο στόχος κάθε συλλογής είναι να καταλήξει σε κάποιο μουσείο». Πριν από τρία χρόνια, ο ίδιος οίκος, Hermann Historica, εκπλειστρίασε ένα παντελόνι με δεκατέσσερις τσέπες που είχε φορέσει ο Χίτλερ, ένα μικρό μπλουζόντζο κουτί όπου φυλάσσονταν το υδρόκυβιο που έλαβε ανώτατος αξιωματούχος του ναζιστικού καθεστώτος για να αυτοκτονήσει, καθώς και πολλά ακόμη αναμνηστικά της περιόδου παντοδυναμίας του Χίτλερ.

REUTERS

Γενική άποψη του σπιτιού όπου γεννήθηκε ο Χίτλερ, στην Αυστρία.

Σε αστυνομικό τμήμα θα μετατραπεί το πατρικό του Αδόλφου Χίτλερ

Αυστροντοκ - Ήμια θα στεγασθεί στο πατρικό σπίτι του Αδόλφου Χίτλερ, στην Αυστρία. Σε χθεσινές του δηλώσεις, ο Αυστριακός υπουργός Εσωτερικών, Βόλφγκανγκ Πέσορν, επέμεινε ότι η απόφαση αυτή θα στείλει σαφές μήνυμα ότι το κτίριο δεν θα αποτελέσει μνημείο του ναζισμού. Το κτίριο του 17ου αιώνα βρίσκεται στην κομητοπία Μπραουνάου αμ Ιν, όπου ο Χίτλερ πέρασε τις πρώτες εβδομάδες της ζωής του, ενώ η χρήση του αποσκοπεί εδώ και χρόνια της τοπικές, αλλά και της σθηνικές αρχές της Αυστρίας. Εδώ και δεκαετίες, η αυστριακή κυβέρνηση επέλεξε να εννοιάσει το σπίτι από τους πρώην ιδιοκτήτες του, σε μια προσπάθεια να εμπόσει τον «ακροδεξιό τουρισμό». Το πατρικό του Χίτλερ έγινε έτσι κέντρο ημερήσιες θεραπείες ανάπαυσης ηλικιωμένων. Η ιδιοκτησία του, Γκερνίτσε Πομέρ, διαφώνησε με τα σχέδια του δήμου για τοποθέτηση ράμπας για αναπηρικά αμαξίδια, αρνούμενη κάθε κρατική πρόταση για αγορά ή αόηση και ανακίνηση της ιδιοκτησίας. Σχέδια της δημαρχίας του Μπραουνάου, το 2014, να μετατρέψει το κτίριο σε κέντρο υποδοχής προσφύγων δεν τελεοφόρμω. Το 2016, η αυστριακή κυβέρνηση απέκτησε το κτίριο έχοντας εξαοφλήσει την απαλοτιστή του, καταβάλλοντας το ποσό των 810.000 ευρώ ως αποζημίωση στην ιδιοκτησία. Ορισμένοι κάτοικοι του Μπραουνάου πρότειναν την καταδρόση του πατρικού του Χίτλερ, ενώ άλλοι υποστήριξαν ότι το σπίτι έπρεπε να στεγάσει ανθρωπιστική οργάνωση. Στις δηλώσεις του την Τρίτη, ο υπουργός Εσωτερικών είπε ότι «η μελλοντική χρήση του κτηρίου από την αστυνομία στέλνει διαμοφισήτο μήνυμα ότι αυτό δεν θα ανακινήσει τη μνήμη του Εθνικοσοσιαλισμού». Ο Χίτλερ γεννήθηκε στις 20 Απριλίου 1889 στο Μπραουνάου, όπου είχε διορισθεί ο πατέρας του, Αόλις, ως τελειοεικαστής υπάλληλος. Η οικογένεια του μετέπειτα

«Φύρερ» έζησε σε διαμέρισμα του κτιρίου για μερικές εβδομάδες μετά τη γέννησή του, προτού μετακομίσει σε άλλο σπίτι της κομηπόλης. Η οικογένειά του Αλόις και της Κλάρα Χίτλερ εγκατέλειψε την πόλη, όταν ο Άδολφος ήταν τριών ετών. Ο Άδολφος Χίτλερ επισκεφθηκε εκ νέου το Μπραουνσβίκε το 1938, μετά την προσάρτηση της Αυστρίας στη Γερμανία. «Κάποιος φορές, βλέπουμε νεονάι να σταματούν μπροστά στο σπίτι και να χαϊρεύονται ναζιστικά για να βγάλουν φωτογραφία», λέει ο Χάρνι Μπλουμχάρντ, ψηφοφόρος του Σοσιαλδημοκρατικού κόμματος και κάτοικος της πόλης. Την απόφαση της κυβέρνησης να απαλλοτριώσει την κατοικία το 2016, στηρίζει ο Βάλτερ Ρόζενκνάντς, οπαδός του ακροδεξιού Κόμματος της Ελευθερίας. «Η απαλλοτρίωση δεν είναι η ιδανική λύση, αλλά μια ύστατη επιλογή. Η διαπραγμάτευση για την τύχη του πατρικού του Χίτλερ διήρκεσε, όμως, πέντε χρόνια, από το 2011 μέχρι και το 2016, και δεν κατέληξε σε κοινά αποδεκτή λύση», λέει ο Ρόζενκνάντς.

«Είναι όμως οι οπλισμένοι ένστολοι το σωστό σύμβολο για το σπίτι αυτό;», ρώτησε η αυστριακή εφημερίδα Der Standard τον υπουργό Εσωτερικών Πέσορν, ο οποίος δεν προέβλεπε από κανένα κόμμα. «Στη δημοκρατία μας, η αστυνομία είναι εγγυητή του κράτους δικαίου. Αστυνομία της ειρήνης είναι η διασφάλιση της νομιμότητας και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων», απάντησε. Ο Αυστριακός υπουργός προσέθεσε ότι η μετακίνηση της αστυνομίας στο «κτίρινο σπίτι» έχει δημοσιονομική λογική, διότι το κτίριο ανήκει στο δημόσιο, σε αντίθεση με τα τωρινά γραφεία της αστυνομίας, που είναι μισθωμένα. Όσο για το πώς ένα παλαιό κτίριο του 17ου αιώνα θα μετατραπεί σε αστυνομικό κτίριο, την απάντηση θα δώσει ένας αρχιτεκτονικός διαγωνισμός.

 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
παρουσιάζει

ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ

ΕΡΧΕΤΑΙ

15/11/2019 – 12/01/2020

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

 **ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ**

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	891.86	-0.71	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	48.294.621	33,52%
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2592.02	0.01	ΥΠΕΡΑΡΧΑ ΠΑΧΥΝΔΙΑ	35.279.941	24,48%
FTSE Καπνοσκευών-Υψικών	2947.24	-0.62	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	18.071.397	12,54%
FTSE ΜΜΕ	0.00	0.00	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	8.378.784	5,81%
FTSE Πετρελαιο-Αερίου	5209.43	0.38	ΔΗΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	7.592.452	5,27%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	9635.55	-1.73	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	7.172.979	4,98%
FTSE Πρώτων Υλών	8629.94	-0.18	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	4.109.869	2,85%
FTSE Τοξικών και Ανασφαγής	1736.91	0.53	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.131.081	2,17%
FTSE Τεχνολογίας	882.19	-0.14	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.327.962	1,62%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3773.77	-1.72	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.664.062	1,15%
FTSE Τραπεζών	892.51	-1.87	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.392.629	0,97%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	675.51	-1.87	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.197.149	0,83%
FTSE Προφίμεν και Ποτών	11113.80	0.61	ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	1.092.065	0,76%
FTSE Υγιεινής	491.77	0.14	ΓΑΣΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	630.538	0,44%
FTSE Υψηρ. Κοινός Οφέλους	2849.18	-0.55	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	416.116	0,29%
FTSE Χημικών	8867.66	0.53	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	400.306	0,28%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	1001.44	1.63	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	393.057	0,27%
FTSE Χ.Α. LargeCap	2241.81	-0.72	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	337.567	0,23%
FTSE Χ.Α. MidCap	1206.05	-0.04	ΥΔΡΕΥΣΗ	312.385	0,22%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	555.32	-0.71	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	298.843	0,21%
			ΔΟΠΟΙ ΚΑΛΩΔΙ	1.603.290	1,11%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	144.097.094	

▲ 47 ▼ 52 ➡ 26

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.		Κλείσιμο	Μετ. %	
ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ (ΚΟ)	0.442	16,32%	ΜΙΛΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	1.445	-3,67%	ΑΕΓΕΑΝ ΑΙΡΛΙΝΕΣ	8.18	-1.09	
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0.095	5,56%	ΚΡΠ - ΚΡΠ (ΚΟ)	5.340	-3,26%	ΑΔΜΗΕ	2.18	-1.36	
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	1.350	2,27%	EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0.943	-2,84%	ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ	1.87	-1.47	
PROFILE (ΚΟ)	3.550	1,43%	INTRACOM (ΚΟ)	0.389	-2,14%	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3.13	0.00	
ΟΛΘ (ΚΟ)	26.500	1,15%	JUMBO (ΚΟ)	18.380	-2,13%	COCACOLA HBC	29.78	0.64	
QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	7.320	1,10%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.080	-2,10%	EUROBANK ERGASIAS	0.94	-2.84	
BRIQ PROPERTIES A.E.E.A.P. (ΚΟ)	2.160	0,93%	ΟΤΕ (ΚΟ)	13.710	-1,72%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	7.06	0.57	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	10.170	0,89%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0.870	-1,69%	CENERGY HLD	1.32	0.30	
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Χ.Α. (ΚΟ)	4.610	0,77%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	7.500	-1,57%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	4.61	0.77	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	21.720	0,74%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	1.032	-1,53%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	8.64	-0.46	
						ΟΤΕ	13.71	-1.72	
						JUMBO	18.38	-2.13	
						LAMDA DEVELOPMENT	7.50	-1.57	
						ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ	21.72	0.74	
						ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	9.80	0.20	
						ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	3.08	-2.10	
						ΟΠΑΠ	10.17	0.89	
						ΟΛΠ	23.00	0.00	
						ΔΕΗ	3.13	0.26	
						TITAN	18.34	-1.29	
						VIOHALCO	3.73	-0.80	
						SARANTIS	8.30	0.00	
						TERNA ENERGY	7.32	-1.21	
						FOURLIS	5.35	-0.93	
						ΕΛΛΑΚΤΟΡ Α.Ε.	1.67	-1.07	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	35.125.475,19	ΕΛΤΡΑΚ (ΚΟ)	2.35%	
ΟΤΕ (ΚΟ)	18.071.397,40	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	1.20%	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	17.410.842,29	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1.08%	
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	14.187.214,65	ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ (ΚΟ)	0.69%	
ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	13.901.296,66	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0.62%	
JUMBO (ΚΟ)	8.378.783,92	ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	0.48%	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	7.592.452,40	ΑΛΡΗΑ ΕΤΦ FTSE ΑΤΗΧ LARGE CAP	0.46%	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	7.165.815,44	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Χ.Α. (ΚΟ)	0.43%	
TITAN CEMENT INT. S.A. (ΚΑ)	4.109.869,38	EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0.40%	
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.757.626,47	ΜΙΛΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	0.36%	

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
59.145,53	-0.58%	144.087,63	101,61%	42.604,82
(ΕΚΟΤ. ΕΥΡΩ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(ΧΙΛ. ΕΥΡΩ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(ΧΙΛ. ΤΕΡΕΧΙΩ)
				44,82%
				ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	167	903	10.975
FTSE/Χ.Α. Large Cap	167	903	10.975
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.193	12.943	367.921
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	21	90	7.537
ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	119	1.679	61.544
ΑΤΤΙΚΑ ΒΑΝΚ Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	7.475
Coca-Cola HBC AG (ΚΟ)	51	104	674
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	2	20	7.677
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	47	346	20.861
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	123	3.468	36.593
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	5	13	427
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	1	202
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	34	133	10.516
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Χ.Α. (ΚΟ)	45	169	2.662
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	1	1	2.109
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3	18	3.800
INTRACOM (ΚΟ)	23	128	6.121
JUMBO (ΚΟ)	52	179	549
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	123	635	1.397
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	74	2.343	79.974
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	13	15	605
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	50	108	13.138
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	139	1.591	36.928
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	73	431	7.071
ΟΤΕ (ΚΟ)	15	70	2.160
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	729
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	113	1.078	30.120
ΔΕΗ (ΚΟ)	40	235	15.795
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	17	62	4.801
TITAN CEMENT (ΚΑ)	3	3	68
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	6	23	6.388
Δικαιώματα σε Δείκτες	34	356	2.267
FTSE/Χ.Α. Large Cap	34	356	2.267
Δικαιώματα σε Μετοχές	10	27	1.186
ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	0	0	40
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6	11	625
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	3	19
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	245
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3	13	133
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	124
Συνολική δραστηριότητα	1.404	14.229	382.349

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 26 Νοεμβρίου 2019

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΙΣΤΑΤΗ	ΑΝΟΙΣΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,8440	0,8600	0,8485	-0,8960	18.814	0,8420	0,8580	0,8440	-1,86
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,3640	1,4020	1,3827	-1,3310	41.644	1,3640	1,3720	1,3700	-2,84
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)	0,4720	0,4940	0,4880	1,5210	6.638	0,4740	0,4940	0,4940	4,66
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0120	0,0120	0,0120	0,1000	13.460	0,0000	0,0110	0,0120	9,09
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,1130	0,1130	0,1130	0,3000	5.172	0,1130	0,1180	0,1130	2,73
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,1130	0,1180		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,2900	1,2900	1,2900	1,7270	100	1,2600	1,2900	1,2900	-0,77
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1940	0,1940	0,1940	0,2000	3.000	0,1770	0,1940	0,1940	1,04
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0680	0,0720		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,1900	0,2100		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3100	1,3300		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0300	0,0300	0,0300	-0,2500	1.210	0,0000	0,0330	0,0300	-7,69
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0235		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0390	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,2860	0,0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0175		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1020	0,1100		
ΚΑΕΠ	KARVEZ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0020	0,0025		
ΤΑΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΤΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0380		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΙΩΑΝ	CHRIS IOANNIDIS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0100	1,0200	1,0103	-0,3250	3.223	1,0100	1,0200	1,0200	0,00
ΜΑΠΑ	MALLOURPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0,1700	0,1700	0,1700	-0,1800	1.000	0,1700	0,1720	0,1700	-0,58
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΩΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)*						1,0300	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD	0,1320	0,1320	0,1320	1,5000	421.875	0,1170	0,1400	0,1320	12,82
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0210	0,0225		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1060	0,1150		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0660	0,0725	0,0724	0,4120	510	0,0665	0,0725	0,0725	7,41
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,4700	0,5000		
ΝΤΟΛ	DOMO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7500	0,7800		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0260	0,0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0605	0,0000		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
Βιομηχανίες										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,6300	0,6900		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,4000	0,4000	0,4000	0,2870	5.100	0,3940	0,4000	0,4000	1,52
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1020	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,1600	2,1600	2,1600	2,0000	800	2,1000	2,1600	2,1600	0,93
Καταναλωτικά αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,3300	1,3800		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2300		
ΜΠΚΕ	BLUE ISLAND PLC	0,6900	0,7300	0,6904	-1,2090	1.480	0,0000	0,7300	0,7300	4,29
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2200	0,2220	0,2218	-0,4230	70.000	0,2200	0,2260	0,2220	-1,77
Βασικά υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0750	0,0790		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΙΒΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0000		
ΔΔΕΠ	ΔΔΟΔΗΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΕΧΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0950		
ΙΣΕΠ	ΙΣΥΣΤ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,1880		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΔΣ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά αγαθά										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						47,6660	54,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	49,0000	49,0000	49,0000	100,0000	78	49,0000	51,0000	49,0000	2,08
INFΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ουδόλογο)						0,0000	0,0000		
INFΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ουδόλογο)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουδόλογο)						0,0000	0,0000		

PLACE YOUR ADS IN BRANDS NOT WEBSITES

Invest in your brand safety. Support quality journalism.

Reach more than **1m users*** with cutting edge tech

adstore.

NETWORK

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

24SPORTS

must

γαστρονόμος

KNEWS.com.cy

24NEWS

www.ad-store.net

10 apps available in:

* Google Analytics October data: 1m+ unique users, 15m+ page views

GOOGLE

Θέλει λιγότερες διαφημίσεις

Η Google ανακοίνωσε ότι δεν θα επιτρέπει πλέον πολιτικές διαφημίσεις που στοχεύουν ανθρώπους με βάση τις πολιτικές προτιμήσεις τους. Θα απαγορευτεί, επίσης, στις πολιτικές καμπάνιες να στοχεύουν σε υποψήφιους ψηφοφόρους μέσω του YouTube ή βάσει του ιστορικού των αναζητήσεων τους στη Google. Η πρωτοβουλία έρχεται σε μια στιγμή, ενόψει των εκλογών στη Βρετανία στις 12 Δεκεμβρίου και στις ΗΠΑ το 2020, που εντείνονται οι πιέσεις στις εταιρείες τεχνολογίας και στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης σχετικά με τον τρόπο που χειρίζονται την πολιτική διαφήμιση. Η νέα πολιτική της Google θα εφαρμοστεί αρχικά στη Βρετανία σε μια εβδομάδα (πριν τις βουλευτικές εκλογές), σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση έως το τέλος του έτους και στον υπόλοιπο κόσμο στις 6 Ιανουαρίου 2020, σύμφωνα με το BBC, το πρακτορείο Ρόιτερς και τη «Γκάρντιαν».

NETFLIX

Περιορισμοί στις συσκευές

Από τις αρχές Δεκεμβρίου το online streaming του Netflix θα γίνεται με προβλήματα για τους χρήστες συσκευών Samsung. Συγκεκριμένα, όπως ανακοίνωσε ο τεχνολογικός κολοσσός: «Λόγω τεχνικών περιορισμών, το Netflix θα σταματήσει να υποστηρίζεται από κάποιες συσκευές από την 1η Δεκεμβρίου του 2019. Κάποια παλαιότερα μοντέλα Samsung smart TV θα επηρεαστούν από αυτήν την αλλαγή». Ωστόσο, όπως συμπληρώνει η εταιρεία, οι χρήστες θα μπορούν να παρακολουθήσουν Netflix στη Samsung smart TV τους, μέσω άλλων συσκευών όπως κονσόλες παιχνιδιών, media player, set-top box κλπ, όπου θα είναι απαραίτητη η σύνδεση των τηλεοράσεων μέσω καλωδίων αναπαραγωγής περιεχομένου όπως είναι το γνωστό HDMI. Ήδη πολλές έξυπνες τηλεοράσεις έχουν εγκαταστήσει την εφαρμογή του Netflix, όπως σύγχρονα μοντέλα των εταιρειών: Samsung, LG, Sharp, Sony, Toshiba, Philips, Panasonic, Hisense.

TESLA

20 εκατ. για το Cybertruck

Ξεπέρασαν τις 200 χιλιάδες οι παραγγελίες για το Cybertruck, μόλις τρεις μέρες μετά την επίσημη παρουσίασή τους. Αυτό μεταφράζεται σε 20 εκατομμύρια δολάρια στα ταμεία της εταιρείας. Η παρουσίαση του αν και εντυπωσιακή, είχε και τα «απροσδόκητα» της, όταν κατά την επίδειξη της ανθεκτικότητας των «θραυστών τζαμιών» του, προκλήθηκε σημαντική ζημία και στα δύο τζάμια των θυρών της αριστερής πλευράς του οχήματος μετά από την εκτόξευση μίας μεταλλικής σφαίρας από τον Franz von Holzhausen, όταν θα έπρεπε να αντέξουν τα χτυπήματα. Τελικά, όπως επιβεβαίωσε και ο Elon Musk αργότερα, τα τζάμια είχαν ήδη ραγίσει στο κάτω τμήμα τους από την δοκιμή για την αντοχή του αμαξοσώματος που έγινε με... βαριούλα. Πάντως, το «ατύχημα» κατά την διάρκεια της παρουσίασης δεν φαίνεται να ήταν αρκετό για να σταματήσει περισσότερους από 200 χιλιάδες ανθρώπους να παραγγείλουν το νέο Cybertruck.

ONE PLUS

Επεσε ξανά θύμα hacking

Για δεύτερη φορά μέσα σε δύο χρόνια, η OnePlus έπεσε θύμα hacking από άγνωστο έως τώρα hacker. Οι χρήστες θα πρέπει να προσέξουν τα phishing e-mails που πιθανώς να σταλούν στις διευθύνσεις που εκτέθηκαν, τα οποία θα οδηγούν σε ανεπίσημες σελίδες με σκοπό να υποκλέψουν στοιχεία όπως πιστωτικές κάρτες, κωδικούς και άλλα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Η OnePlus αναφέρει πως δεν θα ζητήσει ποτέ προσωπικά δεδομένα όπως κωδικούς ή αριθμούς πιστωτικών καρτών μέσω e-mail παρά μόνο στην ασφαλή σελίδα πληρωμής της ίδιας της τράπεζας, καθώς ο χρήστης αγοράζει κάποιον προϊόν. Η εταιρεία ξεκίνησε ήδη συνεργασία με μία παγκόσμια φήμη πλατφόρμα ασφαλείας ενώ ταυτόχρονα λάνσαρε και πρόγραμμα bug-bounty, κατά το οποίο οι χρήστες θα μπορούν να αναφέρουν σημαντικά bugs και να λαμβάνουν κάποια αμοιβή για τη συνεισφορά τους.

Το ρόβερ της αποστολής Mars 2020 θα προεδαφιστεί το 2021 στον αρχαίο κρατήρα Τζέζερο του βορείου ημισφαιρίου, ο οποίος έχει ηλικία σχεδόν τεσσάρων δισεκατομμυρίων ετών.

Σχεδιάζουν την πιο φιλόδοξη αποστολή στον Άρη

NASA και ESA έχουν στόχο να φέρουν στη Γη τα πρώτα δείγματα πετρωμάτων από τον Άρη έως το 2031 και με την ελπίδα να βρουν ίχνη ζωής σε αυτά

Για μια κοινή αποστολή συνεργάζονται η Αμερικανική Διαστημική Υπηρεσία (NASA) και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος (ESA). Πρόκειται ίσως για την πιο πολύπλοκη στη διαστημική ιστορία, με στόχο να φέρουν στη Γη τα πρώτα δείγματα πετρωμάτων από τον Άρη έως το 2031 και με την ελπίδα να βρουν ίχνη ζωής σε αυτά. Το φιλόδοξο σχέδιο κόστους επτά δισεκατομμυρίων δολαρίων (το ενάμισι δισεκατομμύριο θα καταβάλει η Ευρώπη μέσα στην επόμενη δεκαετία) θα συνδυαστεί με την υπό ανάπτυξη αμερικανική αποστολή «Mars 2020» που θα εκτοξευθεί του χρόνου τον Ιούλιο. Στόχος των δύο διαστημικών υπηρεσιών είναι να στείλουν ένα ρόβερ στο γειτονικό πλανήτη, να συλλέξει δείγματα βάρους περίπου μισού κιλού και μετά αυτά, με τη βοήθεια ενός δεύτερου ρόβερ, να σταλούν στη Γη. Το σχέδιο εγκρίθηκε ήδη από τη NASA και αυτή την εβδομάδα αναμένεται να πάρει το πράσινο φως και από τα 22 ευρωπαϊκά κράτη μέλη της ESA που συναντώνται στη Σεβίλη. Το σχέδιο,

Το φιλόδοξο σχέδιο κόστους επτά δισεκατομμυρίων δολαρίων θα συνδυαστεί με την υπό ανάπτυξη αμερικανική αποστολή «Mars 2020».

γνωστό ως «Mars Sample Return-MSR», θα απαιτήσει, εκτός από τα δύο ρομποτικά ρόβερ, τρεις εκτοξεύσεις μεγάλων πυραύλων από τον δικό μας πλανήτη και κυρίως την πρώτη στην ιστορία εκτόξευση από άλλο πλανήτη, προκειμένου να γίνει το ταξίδι επιστροφής των δειγμάτων στη Γη. «Είναι τόσο πολύπλοκο όσο η αποστολή των ανθρώπων στη Σελήνη», δήλωσε στο περιοδικό «Science» ο επικεφαλής του προγράμματος MSR Μπράιαν Μιούερκεντ του Εργαστηρίου Αερίων Θέσης (JPL) της NASA. Το ρόβερ της αποστολής Mars 2020 θα προεδαφιστεί το 2021 στον αρχαίο

κρατήρα Τζέζερο του βορείου ημισφαιρίου, ο οποίος έχει ηλικία σχεδόν τεσσάρων δισεκατομμυρίων ετών. Το ρομποτικό όχημα θα τρυπήσει στα πετρώματα, θα συλλέξει δείγματα και θα τα αποθηκεύσει σε ειδικά μεταλλικά καλά σφραγισμένα δοχεία, τα οποία θα εναποτεθούν σε συγκεκριμένα σημεία της επιφάνειας του Άρη.

Το 2028 ένα δεύτερο ρόβερ (Sample Fetch Rover), που θα κατασκευάσει η ESA και θα κινείται με ηλεκτρική ενέργεια, θα εκτοξευθεί από τη Γη, θα κατέβει στον Άρη, θα βρει τα 30 δισεκορπισμένα δείγματα, θα τα βάλει όλα μαζί σε ένα κάνιστρο μεγέθους μπάλας και θα τα φορτώσει στον αμερικανικό πύραυλο επιστροφής (Mars Ascent Vehicle). Αυτός θα εκτοξευθεί από τον «κόκκινο πλανήτη» και θα φθάσει σε μια μη ευρωπαϊκή επανδρωμένη διαστημοσυσκευή (Earth Return Orbiter) σε τροχιά γύρω από τον Άρη σε ύψος 300 χιλιομέτρων, η οποία τελικά θα επιστρέψει στη Γη μαζί με το πολύτιμο φορτίο της.

Αν όλα πάνε καλά (και πολλά

μπορούν να πάνε στραβά), η κάψουλα με τα δείγματα θα πέσει με αλεξίπτωτο κάπου στην πολιτεία Γιούτα των ΗΠΑ το 2031. Τα δείγματα θα καταλήξουν σε εργαστήρια ύψιστης ασφαλείας, είτε για τον κίνδυνο μόλυνσης της Γης με αρειανά μικρόβια, είτε αντίστροφα για τον κίνδυνο μόλυνσης των αρειανών δειγμάτων με γήινα μικρόβια.

Έως σήμερα οι επιστήμονες είχαν μόνο δύο τρόπους να μεταβιβάσουν αρειανά πετρώματα. Είτε αναλύοντας μετεωρίτες πιθανώς αλλά όχι βέβαια αρειανής προέλευσης που βρέθηκαν στη Γη και δυστυχώς έχουν «μολυνθεί» στο μεταξί από το γήινο περιβάλλον, είτε αναλύοντας τα δείγματα επί τούτου στον Άρη με τα περιορισμένα μέσα των ρόβερ. Αν και θεωρείται μάλλον απίθανο να βρεθούν ίχνη ζωής σε ένα τόσο μικρό δείγμα του Άρη, η προσπάθεια θεωρείται ότι αξίζει με το παραπάνω. Τα αρειανά δείγματα θα είναι εξίσου πολύτιμα -αν όχι περισσότερο- από τα σεληνιακά δείγματα που έφεραν οι αποστολές «Απόλλων».

Ρεκόρ συγκέντρωσης το 2018 για το διοξείδιο του άνθρακα

Νέα ρεκόρ συγκέντρωσης κατέγραψαν το 2018 τα αέρια που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου (GES) και «καμία ένδειξη επιβράδυνσης δεν είναι ορατή», προειδοποιεί ο ΟΗΕ με την ευκαιρία της δημοσίευσης της ετήσιας έκθεσης του Παγκόσμιου Οργανισμού Μετεωρολογίας για την συγκέντρωση των GES. Το σήμα συναγερμού αυτό ενεργοποιείται λίγες ημέρες πριν από την ετήσια διάσκεψη του ΟΗΕ για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, την COP25, η οποία διεξάγεται στην Μαδρίτη από τις 2 έως τις 13 Δεκεμβρίου.

Σύμφωνα με τους επιστήμονες, το διοξείδιο του άνθρακα (CO2), που συνδέεται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες και είναι το βασικό αέριο που προκαλεί το φαινόμενο του θερμοκηπίου, έπαυσε νέο ρεκόρ συγκέντρωσης το 2018, στα 407,8 ppm (μέρη στο εκατομμύριο), δηλαδή 147% περισσότερο σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα του 1750.

«Είναι χρήσιμο να υπενθυμίσουμε ότι την τελευταία φορά που η Γη γνώρισε ανάλογο επίπεδο συγκέντρωσης διοξειδίου του άνθρακα ήταν πριν από 3 έως 5 εκατομμύρια χρόνια: η θερμοκρασία ήταν κατά 2 έως 3 βαθμούς Κελσίου υψηλότερη σε σχέση με σήμερα και η στάθμη της θάλασσας ήταν υψηλότερη κατά 10 έως 20 μέτρα σε σχέση με το σημερινό επίπεδο», προειδοποιεί ο γενικός γραμματέας του Παγκόσμιου Οργανισμού Μετεωρολογίας.

Παρά την δέσμευση στο Παρίσι για εφαρμογή των σχεδίων μείωσης των εκπομπών αερίων, οι παγκόριμες εκπομπές δεν σταματούν να αυξάνονται.

Κόκκινος συναγερμός για το φαινόμενο του θερμοκηπίου προειδοποιεί ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.

«Δεν υπάρχει καμία ένδειξη επιβράδυνσης και ακόμη περισσότερο μείωσης της συγκέντρωσης των αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, παρά τις ανειλημμένες βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα δεσμεύσεις» αναφέρει ο Τάλας.

Αντικείμενο της ετήσιας έκθεσης του Οργανισμού δεν είναι οι ποσότητες των GES που απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα, αλλά οι ποσότητες των GES που παραμένουν σε αυτήν, δεδομένου ότι οι ωκεανοί απορροφούν το ένα τέταρτο των συνολικών εκπομπών, όπως και η βιόσφαιρα, στην οποία ανήκουν τα δάση.

Ταχύτερη συγκέντρωση Η ανησυχία του Παγκόσμιου Οργανισμού Μετεωρολογίας είναι ακόμη μεγαλύτερη λόγω του ότι η ετήσια αύξηση της συγκέντρωσης του διοξειδίου του άνθρακα, το οποίο παραμένει εδώ και αιώνες στην ατμόσφαιρα και ακόμη περισσότερο στους ωκεανούς, ήταν

μεγαλύτερη του μέσου ρυθμού αύξησης των τελευταίων δέκα ετών. Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις των ερευνητών, οι συγκεκριμένες μεθετανίου (CH4), που βρίσκεται στην δεύτερη θέση των πιο σημαντικών αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, και του υποξειδίου του αζώτου (N2O) γνώρισαν επίσης μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με τον μέσο όρο της τελευταίας δεκαετίας. Το μεθάνιο, το 60% των εκπομπών του οποίου είναι ανθρώπινες προέλευσης (εκτροφή ζώων, ρυζοκαλλιέργεια, εκμετάλλευση ορυκτών καυσίμων, χωματερές) και το υποξείδιο του αζώτου, το 40% των εκπομπών του οποίου οφείλονται επίσης στην ανθρώπινη δραστηριότητα (λιπάσματα, βιομηχανικές μέθοδοι...) έχουν επίσης σημειώσει ρεκόρ συγκέντρωσης.

Το υποξείδιο του αζώτου άλλωστε διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην καταστροφή του στρώματος του όζοντος στην στρατόσφαιρα, που προστατεύει τον πλανήτη από την υπεριώδη ακτινοβολία του ήλιου. Το 2015 στο Παρίσι οι χώρες δεσμεύθηκαν να εφαρμόσουν σχέδια μείωσης των εκπομπών αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, αλλά οι παγκόσμιες εκπομπές δεν σταματούν να αυξάνονται. Οι τέσσερις μεγαλύτεροι ρυπαντές-Κίνα, ΗΠΑ, Ευρωπαϊκή Ένωση και Ινδία- αντιπροσωπεύουν το 56% των παγκόσμιων εκπομπών.

Πηγή: ΑΠΕ - ΜΠΕ

MARKET PLACE

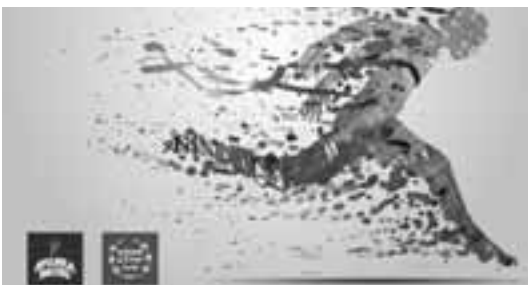
Συμφωνία Melco και Petrolina για το καζίνο

Η **ICR Cyprus**, η οποία αποτελείται από τη Melco και το Cyprus Phassouri (Cyprus) Ltd, μέλος του Ομίλου CNS, και η κυπριακή εταιρεία πετρελαιοειδών, Petrolina, υπέγραψαν πενταετή συμφωνία συνεργασίας για την παροχή υγραερίου στο πολυθεματικό καζίνο-θέρετρο City of Dreams Mediterranean (ICR). Η συμφωνία προβλέπει την παροχή και εγκατάσταση εξοπλισμού και την προμήθεια υγραερίου για περίοδο πέντε ετών, από τη μέρα έναρξης λειτουργίας του καζίνο το 2021. Για να ενισχύσει περαιτέρω τη δέσμευσή της για βιώσιμη ανάπτυξη σε όλα τα θέρετρα της παγκοσμίας, η Melco έχει δρομολογήσει μια νέα στρατηγική για την αειφορία και την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ), με την ονομασία «Above and Beyond», η οποία στοχεύει, μεταξύ άλλων, στην επίτευξη ουδέτερου ισοζυγίου του άνθρακα. Η συμφωνία υπογράφηκε από τον Ανώτερο Εκτελεστικό Διευθυντή του City of Dreams Mediterranean και των Cyprus Casinos (C2), κ. Craig Ballantyne, και τον Εκτελεστικό Διευθύνοντα Σύμβουλο της Petrolina, κ. Ντίνο Λευκαρίτη.

Universal Life: «Βάφτηκε» μωβ για την Παγκόσμια μέρα του Παγκρεατικού Καρκίνου

Ανταποκρινόμενη στο κάλεσμα του ΠΑΣΥΚΑΦ και της Ομάδας Αντιμετώπισης Γαστρεντερικών Καρκίνων «αλθέα», η Universal Life προέβη στη φωταγώγιση των κεντρικών της γραφείων στα μωβ σε μια συμβολική κίνηση για ευαισθητοποίηση του κοινού για ενημέρωση, πρόληψη και έγκαιρη αντιμετώπιση του Παγκρεατικού Καρκίνου. Η ενέργεια αυτή εντάσσεται στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας Ενημέρωσης για τον Παγκρεατικό Καρκίνο που γίνεται κάθε χρόνο στις 21 Νοεμβρίου. Ο Γενικός Διευθυντής της Universal Life κ. Κύπρος Μοιράνθης δήλωσε πως η ενέργεια αυτή συμβάλλει με ένα διαφορετικό και ιδιαίτερο τρόπο στην αφύπνιση και ενημέρωση του κοινού για την μεγάλη σημασία της πρόληψης και έγκαιρης αντιμετώπισης του καρκίνου.

Τράπεζα Κύπρου: Τρέχουμε μαζί για καλό σκοπό

Το σύνθημα για την εκκίνηση, σ' ένα ξεχωριστό αγώνα για την ίδια τη ζωή, δίνει η Τράπεζα Κύπρου σπριζώντας τον 12ο ετήσιο Αγώνα του Σωματείου Δρο.Με.Α την Κυριακή, 1η Δεκεμβρίου, στο Εθνικό Πάρκο Αθαλάσσας. Η εκδήλωση αρχίζει στις 10 το πρωί περιλαμβάνει αγώνες δρόμου 5 και 10km, παιδικό αγώνα δρόμου 800 m. καθώς και Φιλανθρωπικό Εταιρικό Αγώνα 5km, όλα τα έσοδα του οποίου θα διατεθούν για την ενίσχυση του έργου του Ογκολογικού Κέντρου Τράπεζας Κύπρου. Στόχος είναι να απασχολούνται οι ασθενείς ευχάριστα κατά τη διάρκεια της αναμονής, παρακολουθώντας ταινίες/σειρές της επιλογής τους. Δυναμικά το «παράν» τους στο #RunWithUs θα δώσουν οι άνθρωποι της Τράπεζας Κύπρου, είτε ως δρομείς είτε ως εθελοντές, στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Υπευθυνότητας καθώς και του προγράμματος Well at Work.

Στην Κύπρο Ρώσοι και Ουκρανοί δημοσιογράφοι

Μετά από πρόσκληση της «Henley and Partners» και του Ομίλου «ΛΕΙΠΤΟΣ» έφθασε στην Κύπρο πολυμελής ομάδα σημαντικών Ρώσων και Ουκρανών δημοσιογράφων από μεγάλα πολιτικά, οικονομικά και τουριστικά μέσα ενημέρωσης και των δύο χωρών. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους, οι δημοσιογράφοι επισκέφθηκαν τα αναπτυξιακά έργα του Ομίλου «ΛΕΙΠΤΟΣ» στην Πάφο και τη Λεμεσό, το Πανεπιστήμιο Νεάπολης της Πάφου, το Ιατρικό Κέντρο ΙΑΣΣ, καθώς και τα ξενοδοχεία και τα τουριστικά θέρετρα του Ομίλου. Η ενέργεια αυτή του Ομίλου «ΛΕΙΠΤΟΣ» να φιλοξενήσει και να δεξιωθεί τους Ρώσους και τους Ουκρανούς δημοσιογράφους, έρχεται να ενισχύσει τις προσπάθειες τόσο της Κυβέρνησης όσο και του ιδιωτικού τομέα για προσέλκυση τουριστών καθώς επίσης αγοραστών και επενδυτών στον τομέα των ακινήτων.

Αύξηση δημοσίων επενδύσεων ζητεί η Λαγκάρντ

Μήνυμα για δημοσιονομική χαλάρωση στην πρώτη ομιλία ως πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Η Κριστίν Λαγκάρντ πολιτικός παίρνει τη σκυτάλη από τα χέρια του προκάτοχου της, Μάριο Ντράγκι, και συνεχίζει ακριβώς από το ίδιο σημείο στο οποίο σταμάτησε ο Ιταλός κεντρικός τραπεζίτης, ζητώντας από τις κυβερνήσεις της Ευρωζώνης να υιοθετήσουν αναπτυξιακή δημοσιονομική πολιτική.

Η νέα πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, κάλεσε τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να αυξήσουν τις δημόσιες δαπάνες για επενδύσεις και να διασφαλίσουν την ανάπτυξη της Ευρωζώνης σε ένα αβέβαιο και μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον. Ενέτεινε, έτσι, τις πιέσεις που δέχονται τόσο από την ΕΚΤ όσο και από το ΔΝΤ όσες χώρες της Ευρωζώνης παρουσιάζουν δημοσιονομικά πλεονάσματα για να αυξήσουν τις δαπάνες και να στηρίξουν την οικονομία της Ευρωζώνης στο σύνολό της.

Στην πρώτη της ομιλία υπό τη νέα ιδιότητά της και τρεις εβδομάδες αργότερα ανέλαβε τη τιμή της ΕΚΤ, η κ. Λαγκάρντ υπογράμμισε πως η Ευρώπη «έχει μια μοναδική ευκαιρία να ανταποκριθεί στις προκλήσεις ενός μεταβαλλόμενου κόσμου επενδύοντας στο μέλλον μας και ενισχύοντας τη δεύτερη σε μέγεθος οικονομία του κόσμου».

Μιλώντας σε τραπεζικό συνέδριο στη Φρανκφούρτη, υποσχέθηκε πως η ΕΚΤ «θα εξακολουθήσει να στηρίζει την οικονομία της Ευρωζώνης και να

Οι συστάσεις της στοχεύουν πρωτίστως σε χώρες όπως η Γερμανία και η Ολλανδία.

αντιμετωπίζει τους κινδύνους». Πρόσθεσε, ωστόσο, πως η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί το καθοριστικό εργαλείο για να αντιμετωπίσει η Ευρωζώνη τις προκλήσεις των ανατροπών στο διεθνές εμπόριο και της επιβράδυνσης των ρυθμών ανάπτυξης.

«Εφόσον αντιμετωπίζουμε κοινές προκλήσεις, πρέπει να τις χειριστούμε με μια κοινή απάντηση, με ένα νέο μείγμα ευρωπαϊκής πολιτικής με πολλά στοιχεία», τόνισε η κ. Λαγκάρντ και πρόσθεσε πως «οι επενδύσεις αποτελούν σημαντικό τμήμα αυτής της απάντησης στις σύγχρονες προκλήσεις».

Όπως ανέφερε, «η νομισματική πολιτική μπορεί να επιτύχει τους στόχους της ταχύτερα και με λι-

γότερες παρενέργειες όταν συνδυάζεται και με άλλες πολιτικές που στηρίζουν την ανάπτυξη». Οι συστάσεις της στοχεύουν πρωτίστως σε χώρες όπως η Γερμανία και η Ολλανδία, που αντιστέκονται επίμονα σε όλες τις πιέσεις για αύξηση των δαπανών, καθώς αρνούνται να διογκώσουν το δημόσιο χρέος τους.

Σε σχετικό ρεπορτάζ του το Bloomberg επισημαίνει ότι η Γαλλίδα πολιτικός παίρνει τη σκυτάλη από τα χέρια του προκατόχου της, Μάριο Ντράγκι, και συνεχίζει ακριβώς από το ίδιο σημείο στο οποίο σταμάτησε ο Ιταλός κεντρικός τραπεζίτης. Στην τελευταία του ομιλία ο κ. Ντράγκι κάλεσε τις κυβερνήσεις της Ευρωζώνης να υιοθετήσουν αναπτυξιακή δημοσιονομική πολιτική, ώστε να μην εναπομένει μόνο στη νομισματική πολιτική η τόνωση της οικονομίας.

Η κ. Λαγκάρντ επανέλαβε τις ίδιες εκκλήσεις και υπογράμμισε πως οι δημόσιες επενδύσεις στην Ευρωζώνη παραμένουν «σε επίπεδα αρκετά χαμηλότερα από τα προ της κρίσης».

Πρόσθεσε μάλιστα πως η Ευρωζώνη έχει μείνει πίσω όσον αφορά την καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες, με αποτέλεσμα η αύξηση της ανταγωνιστικότητας της να είναι πολύ μικρότερη από την αντίστοιχη που έχει καταγραφεί στις ΗΠΑ από το 2000 και μετά. Προκειμένου να γεφυρώσει αυτό το χάσμα, η κ. Λαγκάρντ υποστήριξε πως η Ε.Ε. στο σύνολό της πρέπει να επιτύχει την περαιτέρω ενοποίησή της σε κλειστούς τομείς, όπως εκείνοι των υπηρεσιών, των κεφαλαιαγορών και του τραπεζικού τομέα. Και κατέληξε πως κάτι τέτοιο «θα είναι ο παράγοντας που θα αλλάξει την κατάσταση όχι μόνον όσον αφορά τη δική μας σταθερότητα και ευημερία, αλλά και τη σταθερότητα και την ευημερία της παγκόσμιας οικονομίας». Δεσμεύθηκε, τέλος, πως «στο εγγύς μέλλον» θα παρουσιάσει μια αναθεώρηση της στρατηγικής της κεντρικής τράπεζας.

Ηγετική μορφή

Σύμφωνα με τη βρετανική εφημερίδα Financial Times, η πρώτη ομιλία της κ. Λαγκάρντ υπό την ιδιότητα της πρόεδρος της ΕΚΤ έτυχε θερμής υποδοχής από ορισμένα υψηλόβαθμα στελέχη γερμανικών τραπεζών. Ανάμεσα τους ο Κρίστιαν Σιούνγκ, διευθύνων σύμβουλος της Deutsche Bank, τόνισε πως «ήταν η πλέον ενθαρρυντική ομιλία που ακούστηκε εδώ και αρκετά χρόνια στην Ευρώπη». Δεν συμπεριφέρονται, πάντως, την άποψή του όλοι όσοι παρακολούθησαν την ομιλία της κ. Λαγκάρντ. Όπως τονίζει η βρετανική εφημερίδα, ορισμένοι οικονομολόγοι θεώρησαν απογοητευτικό το ότι η νέα πρόεδρος της ΕΚΤ δεν εξέθεσε τα σχέδιά της για τη νομισματική πολιτική της.

Σχολιάζοντας σχετικά ο Κάροστεν Μπρτζέσκι, οικονομολόγος της ING, τόνισε πως «μέχρι στιγμής η κ. Λαγκάρντ ανταποκρίνεται στις προσδοκίες πως θα αναδειχθεί σε ηγετική μορφή της Ευρώπης και σε φωνή που θα την εκπροσωπήσει οικονομικά και πολιτικά και όχι στην προσδοκία για μια εσπευσμένη αναδιάρθρωση της ΕΚΤ». Όπως, πάντως, υπενθυμίζουν οι FT, η κ. Λαγκάρντ δεν είναι οικονομολόγος και δεν έχει εντυπωρήσει ποτέ στη χάραξη νομισματικής πολιτικής. Αυτό σημαίνει πως η 63χρονη νομικός, πρώην επικεφαλής του ΔΝΤ και πρώην υπουργός Οικονομικών της Γαλλίας, αποτελεί πραγματικά μια αντισυμβατική επιλογή για την ηγεσία μιας κεντρικής τράπεζας. Η ίδια θέλησε, πάντως, να υπογραμμίσει ότι είναι αποφασισμένη να δώσει νέα ώθηση στην οικονομική πολιτική της Ευρώπης παραθέτοντας λόγια του Αγίου Φραγκίσκου της Ασίζης: «Αρχισε με ό,τι είναι αναγκαίο, στη συνέχεια με ό,τι είναι δυνατόν και ξαφνικά κάνεις το αδύνατο».

ΑΝΑΛΥΣΗ

Απομακρύνεται η άμεση υπογραφή συμφωνίας ΗΠΑ - Κίνας

Οι εξελίξεις αυτής της εβδομάδας στο μέτωπο της εμπορικής διαμάχης μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας φαίνεται, σύμφωνα με την εκτίμηση της αγοράς, ότι έχουν μειώσει την πιθανότητα επίτευξης μιας αρχικής συμφωνίας σχετικά σύντομα.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων και η Γερουσία των ΗΠΑ ενέκριναν νομοσχέδιο για τη στήριξη των διαδηλωτών στο Χονγκ Κονγκ, στέλνοντας μήνυμα στην Κίνα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παράλληλα, αν και οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο πλευρών συνεχίζονται, σημαντικά θέματα παραμένουν ανοικτά, μεταξύ αυτών το αίτημα της Κίνας για άρση των δασμών σε προϊόντα της που έχουν επιβάλει οι ΗΠΑ τους τελευταίους μήνες κατά τη διάρκεια του εμπορικού πολέμου, καθώς και η αντίδρασή της στο ενδεχόμενο να δεσμευτεί για αγορές συγκεκριμένων ποσοτήτων αμερικανικών γεωργικών προϊόντων.

Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιεύματα, η ολοκλήρωση της πρώτης φάσης μιας εμπορικής συμφωνίας μεταξύ των δύο χωρών φαίνεται ότι μετατίθεται για το επόμενο έτος, γεγονός που ευνοήσει τις αγορές κυβερνητικών ομολόγων με αποτέλεσμα να κινηθούν ανοδικά για δεύτερη συνεχή εβδομάδα. Χαρακτηριστικά, η απόδοση του 10ετούς αμερικανικού τίτλου (η απόδοση κινείται αντίθετα από την τιμή) κυμαινόταν την Παρασκευή περίπου 23 μ.β. χαμηλότερα από τα πρόσφατα υψηλά τριών μηνών που είδαμε στις αρχές Νοεμβρίου. Θετική πορεία κατέγραψαν και οι κυβερνητικοί τίτλοι της Γερμανίας ευνοημένοι επίσης από τα στοιχεία για τον σύνθετο δείκτη υπευθύνων προμηθειών (PMI) της εταιρείας IHS Markit που έδειξαν ότι η ανάπτυξη του επιχειρηματικού τομέα στην Ευρωζώνη έχει ανακοπεί, καθώς η συνεχιζόμενη συρρίκνωση της μεταποιητικής δραστηριότητας επηρεάζει όλο και περισσότερο τον κλάδο των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, ο δείκτης PMI για τον τομέα υπηρεσιών υποχώρησε τον Νοέμβριο σε χαμηλό 10 μηνών 51,5, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης για τον μεταποιητικό τομέα σημείωσε μικρή βελτίωση στο 46,6 από 45,9 τον Οκτώβριο, παραμένοντας όμως κάτω από το όριο του 50, εξελίξεις που υποδηλώνουν συνεχιζόμενη συρρίκνωση του τομέα αν και με χαμηλότερο ρυθμό. Στην αγορά συναλλάγματος, η ισοτιμία ευρώ/δολ. βρέθηκε προσωρινά στα μέσα της εβδομάδας κοντά στο 1,1100 για πρώτη φορά τις τελευταίες δύο εβδομάδες πριν υποχωρήσει στη συνέχεια στην περιοχή 1,1050/1,1060, παραμένοντας «εγκλωβισμένη» στο πρόσφατο εύρος διαπραγματεύσεως 1,09-1,11. Παράλληλα με τα στοιχεία για την Ευρωζώνη που υποδηλώνουν παρατεταμένη περίοδο χαμηλού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης, τα στοιχεία από τις ΗΠΑ δείχνουν ότι η οικονομία έχει επηρεαστεί αρνητικά από τον παρατεταμένο εμπορικό πόλεμο με την Κίνα, με την πλειοψηφία των επενδυτών να εκτιμά ότι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ θα υποχρεωθεί να προχωρήσει σε περαιτέρω μείωση των επιτοκίων μέσα στο 2020.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Σχέδιο Business Start για νέες επιχειρήσεις

Κάντε το σωστό ξεκίνημα

Business is business... γι' αυτό κάντε την πιο σίγουρη και συμφέρουσα επιλογή.

Αποκτήστε Τηλεφωνία & Internet με:

- Δωρεάν εγκατάσταση
- Μέχρι 25% έκπτωση στη μηνιαία συνδρομή για 12 μήνες
- Επιπλέον έκπτωση στα προγράμματα RED και BLACK

Ισχύουν Όροι & Προϋποθέσεις.

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελατών: 150
www.cyta.com.cy/business

Νιώσε κοντά,
φτάσε μακριά

Στις ζημιές επέστρεψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Στις ζημιές επέστρεψε την Τρίτη το ΧΑΚ, με τον Γενικό Δείκτη να πιέζεται καθοδικά κυρίως από τις απώλειες στους τραπεζικούς τίτλους.

Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε απώλειες σε ποσοστό 0,25% κλείνοντας στις 66,55 μονάδες, ενώ ο Δείκτης FTSE/CySE 20 υποχώρησε στις 40,10 μονάδες, παρουσιάζοντας ζημιές σε ποσοστό 0,22%. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στα €157.778.

Με κέρδη έκλεισε η πλειονότητα των επιμέρους χρηματιστηριακών δεικτών, με εξαίρεση την Κύρια Αγορά, η οποία παρουσίασε ζημιές 0,43%. Μεγάλα κέρδη παρουσίασαν

Μεγάλα κέρδη παρουσίασαν οι Επενδυτικές Εταιρείες με 4,40% και ακολούθησαν τα Ξενοδοχεία με 2,67%.

οι Επενδυτικές Εταιρείες με 4,40% και ακολούθησαν τα Ξενοδοχεία με 2,67% και η Εναλλακτική Αγορά με 0,65.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €57.579 (πίτωση

2,84% - τιμή κλεισίματος €1,37%). Ακολούθησαν οι μετοχές της Amathus Public με €55.687 (άνοδος 12,82% - τιμή κλεισίματος €0,13), της Ελληνικής Τράπεζας με €15.964 (πίτωση 1,86% - τιμή κλεισίματος €0,84) της Aikis Hadjikyriacos (FROU FROU) με €15.524 (πίτωση 1,77% - τιμή κλεισίματος €0,22) και της Petrolina (Holdings) με €3.256 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,02).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, εννέα κινήθηκαν ανοδικά, έξι πτωτικά και μία παρέμεινε αμετάβλητη.

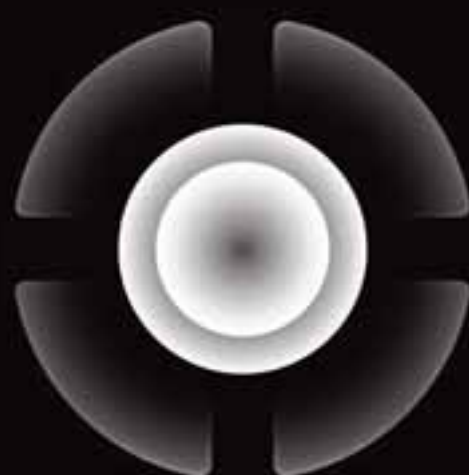
Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 77.

Deloitte.

Transparency Report 2019

Committed to high-quality

Read the
report >

www.deloitte.com/transparency-report

